

Odmev

Tema meseca

SLS: Za bolj konkurenčno gospodarstvo, toda ne na plečih najbolj socialno ogroženih

strani 19 - 35

Uvodnik

stran 2

Aleš Vehar:

Slovenska ljudska stranka bo kot vladna stranka vztrajala, da se socialni položaj ljudi z najnižjimi dohodki zaradi reform ne bi poslabšal

SL(S)lavni

strani 44-45

Pogovor z Evgenom Sapačem, nekdanjim podpredsednikom SLS:
"Bodočnost Prekmurja je v večjih naložbah v turizmu in v druge vzporedne dejavnosti, v ekološkem kmetovanju in vračanju izobražencev."

Aktualno

Zelo odločen nastop slovenske inšpektorice

stran 4

Iz dela poslanske skupine

Stanislav Brenčič: »Enake možnosti žensk in moških v poslanski skupini SLS razumemo kot obče civilizacijsko normo.«

strani 6-7

Iz dela svetniške skupine

Janez Sušnik, predsednik DS RS: Slovenska družba potrebuje dobro izobražene ljudi

strani 8-10

Iz dela vlade in ministrstev

Problematiko povišanih vrednosti fluoridov v koruzi v okolici Kidričevega so na pobudo ministra Podobnika obravnavali ustrezni resorji

stran 13

Iz dela vlade in ministrstev

Ali bomo imeli nove občine?

stran 17

Zveze, klubi, gibanja in podmladek SLS

Bomo na kmetovih plečih reševali evropske in slovenske razvojne probleme?

strani 42-43

Uvodnik

Reforme

Slovenska ljudska stranka bo kot vladna stranka vztrajala, da se socialni položaj ljudi z najnižjimi dohodki zaradi reform ne bi poslabšal

V zadnjem času se veliko govori o njih in zdi se, da jih vsi poznamo. Pa jih res? Upal bi si trditi, da ne. Velika večina državljanov pozna le nekatere, v javnosti najbolj izpostavljene in v tem trenutku tudi že neodgovorno spolitizirane ukrepe.

Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji, kot se predlog reform uradno imenuje, je razdeljen na štiri razvojne prioritete:

1. konkurenčnost in gospodarska rast;
2. učinkovito ustvarjanje, dvosmerni pretok in poraba znanja za gospodarski razvoj in kakovostna delovna mesta;
3. učinkovita in cenejša država;
4. moderna socialna država in večja zaposlenost.

Te štiri razvojne prioritete skupaj vsebujejo 68 ukrepov, od katerih jih vlada 58 lahko začne pripravljati takoj in jih uveljavi že v letu 2006, za 12 ukrepov pa predlaga, da se uvedejo šele po podrobnejših preračunih in simulacijah v letu 2007. Predlog reform predvideva davčno reformo, reformo sistema socialnih transferjev in trga dela, spremembe v pokojninskem sistemu, spremembe v zdravstvenem sistemu, ukrepe za spodbuditev konkurenčnosti, ukrepe na področju univerzitetnega sistema in dvosmernega pretoka znanja, ukrepe za drugi val privatizacije in umik države iz gospodarstva, ukrepe za izboljšanje administrativne usposobljenosti in absorpcijske sposobnosti za črpanje sredstev EU, ukrepe za bolj učinkovito in cenejšo državo, ukrepe za angažiranje dodatnega privatnega kapitala ter ukrepe za večjo učinkovitost javnih gospodarskih služb. Toliko na hitro. Natančno besedilo vseh ukrepov si lahko ogledate na vladni internetni strani www.vlada.si.

Včasih pa je od tistega, kar je nekje

zapisano, pomembnejše tisto, kar tam ni zapisano. Če se sprehodimo skozi predlagane ukrepe, kaj hitro lahko vidimo, da se predlog reform ne sooča s problematiko kmetijstva in podeželja, negativnega demografskega trenda, regionalnega razvoja in lokalne samouprave, okolja,... Vlada zagotavlja, da bo na teh področjih nadaljevala delo v skladu s Strategijo razvoja Slovenije in vladnim programom. Kljub temu pa smo v Slovenski ljudski stranki opozorili, da pri ukrepih, ki neposredno ali posredno vplivajo na položaj kmeta in slovenskega kmetijstva, niso opravljeni izračuni in predvidene posledice teh ukrepov. Posledice za kmetijstvo in kmeta gotovo bodo in v Slovenski ljudski stranki bomo vztrajali, da se zaradi reform položaj slovenskega kmeta in kmetijstva ne bo poslabšal. Drugi pomembni vidik, na katerega v Slovenski ljudski stranki opozarjamo ves čas poteka javne razprave o teh reformah, je pomen socialne pravičnosti predlaganih reform. Slovenija je socialna država in takšna naj tudi ostane. Slovenska ljudska stranka bo kot vladna stranka vztrajala, da se socialni položaj ljudi z najnižjimi dohodki zaradi reform ne bi poslabšal.

Vlada je na svoji seji sprejela okvir reform in ne reforme same. To dejstvo je pomembno zato, ker nam da vedeti, da sprejete reforme niso neko dano dejstvo, nekaj dokončnega in zapečatenega, ampak sta razprava o ukrepih in vpliv na njihovo konkretizacijo v času zakonodajnega postopka še vedno odprta vsem zainteresiranim - tako političnim strankam kot civilni družbi.

Neposredni cilji predlaganih reform so predvsem hitrejša gospodarska rast in zaposlovanje. Gospodarska rast in gospodarska razvitost pa sta predpogoj za doseganje večje blaginje in ohranitev socialne države. Prepričani smo, da so izhodišča za pripravo reforme prava, pravočasna in primerna. Slovenija je na razvojnem razpotju in reforme potrebuje.

Aleš Vehar, glavni tajnik SLS

Grob Karola Kluna

Grob dr. Ivana Šusteršiča

Predstavniki SLS so obiskali grobove najvidnejših osebnosti SLS v zgodovini

Predstavniki SLS so na predvečer praznika Vseh svetih obiskali grobove Karola Kluna, prvega predsednika Katoliškega političnega društva (predhodnik SLS) in načelnikov SLS: dr. Ivana Šusteršiča, dr. Antona Korošča in dr. Frana Kulovca ter grob dr. Janeza Evangelista Kreka, našega največjega vizionarja in organizatorja ljudskih množic. Ti možje so s svojim izrednim prizadevanjem, vplivom in znanjem v obdobju od leta 1892 do 1941 Slovensko ljudsko stranko naredili za najvplivnejšo demokratično politično silo na Slovenskem, ne le njihovega časa, ampak vse do danes. Naj oni in vsi pokojni člani Slovenske ljudske stranke počivajo v miru in večna luč naj jim sveti.

ap

Grob dr. Janeza Evangelista Kreka

Grob dr. Antona Korošča

SLS sprašuje predsednika države o stališču do celovitosti Piranskega zaliva in prostem dostopu Slovenije na odprto morje

Ljubljana, 20. oktober 2005

– Slovenska ljudska stranka izraža zaskrbljenost zaradi izjav predsednika države dr. Janeza Drnovška o nujnosti ločenega obravnavanja odprtih slovensko-hrvaških mejnih vprašanj in pogajanj o vstopu Hrvaške v Evropsko unijo. SLS verjame v dobronamernost predsednika države, toda opozarja, da dosedanje izkušnje s sosednjo Hrvaško ne dajejo argumentov za tak pristop.

SLS ocenjuje, da bi v primeru popolne ločitve hrvaških pogajanj o vstopu v EU od hkratnega urejanja odprtih vprašanj s Slovenijo Hrvaška skoraj zanesljivo vztrajala pri dosedanjih stališčih in načinu delovanja, ko v nasprotju z zgodovinskimi in mednarod-

nopravnimi dejstvi s politiko postavljanja pred dejstva postopno posega v celovitost Piranskega zaliva, prost dostop Slovenije na odprto morje ter ozemeljsko celovitost Slovenije na nekaterih drugih delih slovensko-hrvaške meje. SLS zato javno sprašuje pred-

sednika države dr. Janeza Drnovška, ali njegovo stališče, naj se ne povezuje reševanja odprtih slovensko-hrvaških vprašanj s pogajanj o vstopu Hrvaške v EU, vključuje tudi njegovo jasno opredelitev, da Slovenija ima in bo vztrajala na ohranitvi prostega teritorialnega dostopa na odprto morje ter na celovitosti Piranskega zaliva? Če predsednik države ne izhaja iz teh predpostavk, predstavlja za SLS pozivanje k ločeni obravnavi vprašanj poslabšanje slovenskih pogajalskih izhodišč in zmanjšanje slovenskih možnosti za uspešno zaprtje odprtih vprašanj z Republiko Hrvaško. SLS v zvezi z zadnjimi dogodki podpira tako vsebino dopisa kakor tudi dodatne obrazložitve slovenskega zunanjega ministra dr. Dimitrija Rupla, ki je v celovitem in z argumenti podkrepjenem dopisu hrvaški zunanji ministrici predstavil poglede slovenske diplomacije na odprta vprašanja s sosednjo državo. **rr**

SLS s posebno delovno skupino o reformah

Izvršilni odbor SLS je 17. oktobra v zvezi s predlogom zakona o usklajevanju transferjev posameznikom in gospodinjstvom predlagal, da se v okviru vladne koalicije ponovno preuči način usklajevanja transferjev posameznikom in gospodinjstvom. SLS pri predstavljenem predlogu zakona o usklajevanju socialnih transferjev opozarja predvsem na predlog, da se varstveni dodatek, dodatek za postrežbo in invalidnine usklajujejo drugače, kot se usklajujejo pokojnine, kar pomeni, da bi na podlagi takšne rešitve predvsem socialno najbolj ogroženi prebivalci Slovenije bili v slabšem položaju.

Izvršilni odbor SLS se je seznanil tudi z zaključki delovnega posveta o ekonomskih in socialnih reformah za povečanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva preteklo soboto. Po mnenju SLS je smer reform prava, želimo pa aktivno sodelovati pri njihovi realizaciji, saj želi SLS biti v lokomotivi sprememb, sicer pa smo prepričani, da odgovornost za reforme nosi politika.

Predsednik SLS Janez Podobnik je poudaril, da je slovensko gospodarstvo pred pomembnimi globalnimi izzivi. SLS je kot prva vladna stran-

ka odprla strokovno debato v okviru strankinih programskih skupin, s tem pa podala smer, da se morajo tudi vladne stranke pogovarjati na strokovno-politični in programski ravni. »Stroka pripravlja rešitve, na koncu pa odločitve sprejme politika in zanje nosi tudi odgovornost.« Ob tem je Podobnik opozoril, da mora poleg politike tudi gospodarstvo samo sprejeti nekatere spremembe, da se bo lahko aktivno odzivalo na globalne trende ter napovedal, da bo v okviru SLS ustanovljena posebna delovna skupina pod njegovim vodstvom, v njej pa bodo sodelovali nosilci gospodarsko-finančnih, socialnih tem in področja človeških virov.

Izvršilni odbor je obravnaval tudi novelo zakona o volitvah v DZ. V zvezi s tem namerava SLS pripraviti srečanje strokovnjakov stranke, ki bodo pripravili pripombe k predlogu zakona. SLS opozarja predvsem na nevarnost, da bi novela ogrozila zagotavljanje predstavnikov vseh predelov Slovenije v državnem zboru. Uveljavljanje preferenčnega glasu daje po mnenju SLS prednost kandidatom iz večjih urbanih središč. **rr**

Razlogi za vložitev zakona o poroštvu RS za razširitev prostorskih pogojev univerze na Primorskem

Stranke koalicije so v obravnavo vložile predlog Zakona o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti Univerze na Primorskem iz naslova kreditov, najetih za sofinanciranje razširitve in posodobitve prostorskih pogojev s prvopodpisanim poslancem Zvonkom Černačem. Podpisniki zakona, med njimi tudi poslanec SLS Josip Bajc, so predstavili razloge za vložitev in vsebino zakona. **rr**

“Rožnati oktober – svetovni mesec boja proti raku dojk”

Spoštovane članice!

Oktober je svetovni mesec boja proti raku dojk. Letos je akcija potekala pod geslom:

“NAJBOLJŠI PREGLED JE SAMOPREGLED - po 50. letu mamografija.”

Ste pokazali svojo podporo in si v tem času pripeli roza pentljo, ki simbolizira podporo in ozaveščanje žensk za preventivne preglede? S tem ste podprli letošnjo akcijo predstavnikov civilne družbe iz Slovenije: Europa Donna - Slovensko združenje za boj proti raku dojk, Društvo onkoloških bolnikov Slovenije, Zvezo slovenskih društev za boj proti raku, ki so letos v oktobru skupaj s kratkimi obvestili razdelili 10.000 rožnatih pentelj.

Roza pentlja se je prvič pojavila leta 1985 kot simbol boja proti raku dojk. Ideja o “rožnatem mesecu” se je rodila leta 1998 v Ameriki z namenom povečati osveščenost žensk o pomembnosti samopregledovanja in rednega opravljanja mamografije. Idejo podpira Mednarodna zveza za boj proti raku (UICC). Tudi v Sloveniji je rak dojk najpogostejši rak pri ženskah.

Številka zbolelih žensk v Sloveniji je že preseгла letno mejo 1000, še vedno jih umre okrog 400!

To je odločno preveč!

Poleg osveščanja žensk je pomembno v Sloveniji vzpostaviti mrežo za zgodnje odkrivanje in centre za bolezn dojk po evropskih strokovnih priporočilih, v katerih bodo delovali dodatno izobraženi strokovnjaki. Zato je pomembno vplivati na zdravstveno politiko, da čimprej ustvari pogoje za zgodnje odkrivanje in zdravljenje po evropskih smernicah za vse ženske v Sloveniji ter tako zniža umrljivost za 25 do 30 odstotkov.

Zdravje je naše največje bogastvo, skušajmo ga ohraniti!

Nada Skuk predsednica SZZ pri SLS

100 letnica preimenovanja Katoliško narodne stranke v Slovensko ljudsko stranko

Za 27. november 1905 je Katoliško narodna stranka v veliki dvorani hotela Union sklicala velik shod zaupnikov (udeležilo se ga je okrog 400). Po dveh predgovornikih, načelniku in predsedujočemu shoda dr. Ivanu Šusteršiču ter podpredsedujočemu shoda Franu Šukljetu, je besedo dobil dr. Janez Evangelist Krek. V vznesenem nagovoru in ozračju je predlagal, da se »zborujoča stranka odslej proglasi za Slovensko ljudsko stranko«. Zaupniki so ga bučno podprli in sprejeli sklep: »Katoliško narodna stranka se imenuje odslej Slovenska ljudska stranka«. Na shodu je stranka potrdila svojo odločno zavezanost boju za splošno in enako volilno pravico, sprejela resolucijo glede Hrvatov in izvolila novo vodstvo. Načelnik je s soglasno podporo še naprej ostal dr. Ivan Šusteršič. Ime Slovenska ljudska stranka je s tem dogodkom postalo neizbrisno dejstvo na slovenskem političnem zemljevidu.

Slovensko narodno ozemlje je bilo v Avstro-Ogrski razdeljeno na avstrijski (Cislitvanija) in madžarski (Translitvanija) del. V madžarskem delu je bilo Prekmurje in Porabje, v avstrijskem pa ostalo slovensko narodno ozemlje. Tudi v avstrijskem delu smo bili Slovenci razdeljeni in sicer na šest dežel: Kranjska, Koroška, Štajerska, Goriško-Gradiščanska, Istra in Trst. Edino na Kranjskem smo bili Slovenci v veliki večini, povsod drugod pa v manjšini. Naš vpliv na javne zadeve pa je bil povsod mnogo manjši kot naše število. Pomembna ovira, da bi Slovenci v politiki prišli bolj do izraza, je bil volilni sistem. Ta je bil za Slovence zelo neugoden in krivičen, saj je dajal veliko prednost Nemcem (Kranjska, Štajerska, Koroška) oz. Italijanom (Trst, Istra, Goriško-Gradiščanska). Takemu volilnemu sistemu so naši strankarski predhodniki tako zelo nasprotovali, da so si kot glavni politični projekt ob koncu 19. in v začetku 20. stoletja zastavili boj za splošno in enako volilno pravico, se pravi, da bo veljalo: en človek en glas, neodvisno od bogastva ali pripadnosti določenemu stanu. Hkrati so si voditelji kranjske Katoliške narodne stranke prizadevali tudi za ustanovitev

slovenske ljudske stranke, ki bi na celotnem slovenskem narodnostnem prostoru delovala na temelju idej krščanske demokracije oz. krščanskosocialnih idej. Ime »Slovenska ljudska stranka« je v sebi združevalo oba omenjena politična projekta, zato je v tistih časih pomenilo mnogo več kot samo ime - pomenilo je hkrati tudi politični program! »Slovenska« v smislu prizadevanja za enotni slovenski narodni, kulturni in politični prostor ter »ljudska« v smislu, da mora na volitvah odločati ljudstvo in ne zgolj nekatere privilegirane skupine. Boj za splošno volilno pravico na ravni monarhije je stranka dobojevala decembra 1906.

Kot rečeno je bil pomemben politični cilj voditeljev Katoliško narodne stranke ustanovitev vseslovenske stranke. V tem načrtu so videli velike možnosti uveljavljanja slovenskih narodnih interesov. Ta ideja leta 1905 še ni dozorela, zato se ob preimenovanju ni zgodila tudi ustanovitev nove vseslovenske stranke. To se je z ustanovitvijo Vseslovenske ljudske stranke zgodilo šele leta 1909. Vendar pomena zgolj spremembe imena tudi ne smemo podcenjevati. Z njo je stranka tudi simbolno v ospredje postavila ljudstvo kot demokratični politični dejavnik. Pravico, da odločilno vpliva na javne zadeve, mora imeti tudi slovensko

ljudstvo! S to programsko usmeritvijo, ki jo je zapisala v svoje ime, je stranka potrdila svoje prvenstvo v dojemanju demokratičnih standardov na Slovenskem in prvenstvo borca za pravične slovenske narodne interese. Poleg tega je stranka tudi z imenom pokazala na najpomembnejšo razsežnost svojega delovanja - delo za dobro slovenskega naroda - zadržno in delavsko gibanje je bilo po svojem bistvu prav delo za izboljšanje položaja slovenskega ljudstva.

Aleš Primc

Spoštovani bralci!

Slovenska ljudska stranka ima med vsemi slovenskimi strankami najdaljšo tradicijo. V dolgi zgodovini je naša stranka doživljala vzpon in padce, predvsem pa naredila za naš narod mnogo dobrega. Žal njene, to pomeni, naše zgodovine dandanes ne poznamo najbolje. V naslednjih številkah bomo v nadaljevanjih objavljali zgodovinski pregled delovanja Slovenske ljudske stranke in njenih predhodnic, ki ga je pripravil Aleš Primc. Želimo vam zanimivo branje.

Uredništvo

Republika Hrvaška vršila upravna de Zelo odlo

V soboto, 29. oktobra, je Inšpektorat RS za okolje in prostor, ki je pristojen tudi za geodetske storitve, prejel obvestilo, da se opravljajo na slovenskem obmejnem ozemlju s Hrvaško v katastrski občini Sečovlje na levem bregu Dragonje določene geodetske izmere (parc. številke 5480,5434,6282... in naprej v smeri proti Kanegri).

Glavna republiška inšpektorica za okolje in prostor Bojana Pohar je po uradni dolžnosti nemudoma opravila ogled in zaslišanje na terenu.

Osebe, ki so opravljale tovrstne aktivnosti, so bile legitimirane kot uslužbenci Geodetske uprave Pula in so zadrževali, da izvajajo obnovo topografskih in poligrafskih točk po nasipu ob Sečovljskih solinah po nalogu Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in vodno gospodarstvo Republike Hrvaške. Po opravljenem zaslišanju so uslužbenci prenehali z deli in odšli proti mejnemu prehodu.

Glavna inšpektorica je po ogledu opravila zapisnik, s katerim je ministrstvo za okolje in prostor o navedenih dejanjih obvestilo naši ministrstvu za zunanje in notranje zadeve.

*****

Joško Joras je povedal, da so začeli topografske znake zabijati pri vodovodnem mostičku čez Dragonjo in jih nekaj deset postavili po skoraj vsem levem nasipu.

Nekaj ur pozneje, ko si je levi breg Dragonje ogledala inšpektorica Bojana Pohar, je med drugim za medije povedala: »Skupino treh hrvaških geodetov sem zaslišala. Vprašala sem jih, kaj

APOKALIPSA ZDAJ!

Albrecht Dürer - Štirje jezdecji Apokalipse

Rušilni potresi, uničujoči orkani, ptičja gripa - kar preveč za dober mesec, da bi lahko razmere imenovali normalne. Sploh, če dodamo še uničevalne pohode mladih priseljencev v francoskih revnih predmestjih.

Slovenija je vsaj na zunaj pravi otok miru, če odštejemo rop SKB banke - in reforme, bi dodali politično bolj ali manj opozicijsko usmerjeni sindikati.

Naj stvari, ki se dogajajo po svetu, vzamemo še tako lahkotno in jih pripišemo slučajem, nekje globoko v nas obstaja vsaj prikrit strah, če si le vzamemo nekaj časa za miren in poglobljen razmislek o prihodnosti človeštva. S čim smo si zaslužili božjo kazen ali pa povračilni udarec narave - kakor za koga? Praznik vseh svetih - ali dan mrtvih - je bil pravzaprav naj-

bolj ustrezen praznik za razmislek o teh dogodkih. In če je globaliziran in potrošniško amerikaniziran svet tudi iz tega praznika spomina na svetnike in na mrtve uspel narediti žaljivo in posmehljivo noč čarovnic, potem se nam res ni treba spraševati, zakaj doživljamo povračilne udarce.

Ko se izgubijo vse moralne in druge norme, izginjajo civilizacije. Ko se izgublja občutek za naravo, naravne zakone, spoštovanje življenja, odgovornost pri znanstvenih raziskavah, si tlakujemo pot v uničenje - lokalno in globalno.

Slovenci smo lahko, če gledamo naravne in druge katastrofe, zaenkrat kar srečni. V povprečju smo jo dobro odnesli, bi lahko rekli. Toda tudi mi izzivamo in tudi mi bomo

plačali ceno izzivanja. Hit in Američani naj bi iz Slovenije naredili igralniški raj. Z milijardo dolarsko investicijo. Smo se kdaj vprašali, zakaj številne države tudi z ustreznimi zakonodajami omejujejo prevelik razmah igralništva. Smo se vprašali, koliko novih igralniških zasvojenecv bomo dobili, koliko dodatne prostitucije in vsega, kar spada zraven, bomo dobili. Kolikšna je cena obljubljenih novih delovnih mest? Ni majhna. Ali bi bili prezahtevni, če bi pričakovali, da se Cerkev kot moralna avtoriteta opredeli tudi do tega projekta?

Tedni, ki so za nami, so bili za mnoge predele sveta kot filmska shriljivka. Upajmo in molimo. In naredimo, kar je v moči vsakega izmed nas, da doprinesemo kamenček v mozaik drugačnega, boljšega sveta.

Jan Dobnik

janja na ozemlju Republike Slovenije

Čen nastop slovenske inšpektorice

počnejo, za koga ter vse drugo. Merjenje in obnova topografskih točk ne bi bila sporna, sporno je bilo, da so delo opravljali na območju, ki ga Slovenija šteje za svoje, zato sem tudi zahtevala, da takoj prenehajo. O zaslišanju bom napravila zapisnik in poročala ministru za okolje, obvestili pa bomo tudi ministrstvo za notranje in ministrstvo za zunanje zadeve.»

Inšpektorica je dosegla, da so delo končali in zapustili prostor približno kilometer pred izlivom Dragonje.

Joško Joras je prepričan, da bi bile razmere ob Dragonji zdaj povsem drugačne, če bi vsi slovenski državni uradniki že od leta 1991 postopali tako, kot je tokrat odločno nastopila slovenska inšpektorica Bojana Pohar. **rr**

Paket sprememb davčne zakonodaje

Vlada je na svoji seji 20. oktobra sprejela paket sprememb t.i. davčne zakonodaje. Najpomembnejše spremembe in novosti za državljane prinašajo spremembe in dopolnitve Zakona o dohodnini. Največja novost je ta, da se bodo dohodki fizične osebe, glede na njihovo naravo, obravnavali različno. Aktivni dohodki se bodo v načelu še vedno obdavčevali preko letne davčne osnove preko progresivnih davčnih stopenj in ob upoštevanju davčnih olajšav; pasivni dohodki (obresti, dividende in dobiček iz kapitala) pa se bodo obdavčevali po proporcionalni stopnji. Dobički iz kapitala se bodo po novem obdavčevali ne glede na rok imetništva kapitala, pri čemer pa se bo stopnja davka, ki je določena v višini 20%, vsakih dopolnjenih pet let imetništva kapitala zmanjšala za 5%.

Pomembnejše spremembe, ki naj bi veljale za nazaj - tudi že za leto 2005, so:

- oprostitev plačila dohodnine od dodatka za veliko družino, od dohodkov, prejetih v zvezi usposabljanjem za nepoklicno opravljanje nalog zaščite, reševanja in pomoči, od dohodkov, doseženih s prodajo odpadnega materiala, od plačil za vodenje knjigovodstva na kmetijah po FADN sistemu,...

- dvig normiranih odhodkov na višino 60% ustvarjenih prihodkov za kmetijsko dejavnost, dopolnilno dejavnost na kmetiji ter izdelavo in prodajo izdelkov domače in umetnostne obrti, ob hkratnem dvigu praga letnih dohodkov iz 3.9 na 6 milijonov tolarjev (ta dvig pa naj bi se predvidoma uveljavil šele za leto 2006);

- pri dohodku iz oddajanja premoženja v najem se bodo normirani stroški od sedanjih 20% povečali na 40%.

Druge pomembnejše spremembe so:

- dohodek vzdrževanega otroka se ne prišteva k dohodku enega od staršev, ampak so otroci samostojni davčni zavezanci;

- drugi dohodki (ukrepi kmetijske politike), izplačani v zvezi z osnovno kmetijsko in gozdarsko dejavnostjo se bodo pripisovali vsem zavezancem znotraj gospodinjstva

- proporcionalno glede na število zavezancev za KD znotraj gospodinjstva; iz obdavčitve se izvzame vse investicijske podpore, ki so ali bodo izplačane upravičencem na podlagi odločb, pravnomočnih pred 1.1.2005 in to ne glede na to, kdaj bodo izplačane,...

»S predlaganim zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem postopku se spreminja davčni postopek tako, da bo prijaznejši do zavezancev za davek, hkrati pa spodbujal pravočasno in pravilno izpolnjevanje davčnih obveznosti. Spremembe se nanašajo tudi na poenostavitve postopkov pri davčnem organu in tako pomenijo odpravljanje nekaterih administrativnih ovir. Kot izhodišče za pripravo predloga je vlada upoštevala delovno gradivo, ki ga je pripravila delovna skupina pod vodstvom dr. Kranjca.

Predlog zakona uvaja nov institut samoprijave, s katerim se želi zavezanec za davek spodbuditi k temu, da bi ob morebitno kasneje ugotovljenih nepravilnostih v davčni napovedi ali obračunu davka, te nepravilnosti razkrili davčnemu organu ter naknadno poravnali davčno obveznost. S tem bi se izognili odgovornosti za prekršek v zvezi s pošiljanjem nepopolnih in napačnih podatkov davčnemu organu. Zmanjšuje se stopnja zamudnih obre-

sti, rok, za katerega je mogoče dovoliti odlog ali obročno plačevanje davka, se podaljšuje z 12 na 24 mesecev,...

Spremembe zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb se nanašajo na spreminjanje določbe, koliko časa zavezanec ne sme spreminjati davčnega obdobja (iz sedmih let po veljavnem zakonu na pet let), podaljšuje se obdobje, v katerem zavezanec lahko pokriva izgubo (iz naslednjih pet let v naslednjih sedem let). Priznavanje amortizacije za davčne namene je urejeno na način, da je celoten strošek amortizacije priznan kot odhodek tudi za davčne namene.

V predlogu zakona se predlaga novo oziroma razširjeno davčno olajšavo za spodbujanje raziskav in razvoja z namenom zagotavljanja nadaljnega gospodarskega razvoja ter omogočanja doseganja drugih razvojnih ciljev Slovenije. Po predlogu bodo navedeno olajšavo lahko uveljavljali zavezanci, ki bodo vlagali v raziskave in razvoj, vključno s sredstvi v zvezi z inovacijami. Vlaganja, ki se bodo kvalificirala za olajšavo, so določena v predlogu zakona. Višji odstotki zmanjšanja osnove pa so predvideni za zavezance v določenih regijah (t.i. regijska razvojna olajšava), ki pa bo začela veljati, ko bo Evropska komisija dala odo-

britev na shemo, ker gre za državno pomoč (če bo odobritev dana, se bo olajšava uporabljala tudi za leto 2006). Črta se tudi določba, da zavezanec, ki uveljavlja investicijske olajšave, ne sme razporejati dobička, če pa ga je, je imelo to davčne posledice.

S predlaganim zakonom o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost se sistem obračunavanja DDV v Sloveniji dopolnjuje z novo posebno shemo, in sicer obračunavanjem DDV po plačani realizaciji. Predlagana nova ureditev je možnost, ki jo lahko izkoristijo davčni zavezanci, katerih obdavčen promet je v obdobju 12 mesecev nižji od 50 milijonov tolarjev in izpolnjujejo ostale predpisane pogoje, ki se dotikajo predvsem pravnega knjigovodstva in zakonitega davčnega poslovanja.

S predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na izplačane plače se znižujejo davčne stopnje za obdavčitev plač z davkom na izplačane plače v vseh davčnih razredih enako, in sicer v letih 2006 in 2007 za 20%, v letih 2008 in 2009 pa za 30%. S tem predlogom se znižuje davčna obremenitev dela in s tem povečuje konkurenčnost slovenskega gospodarstva. Po predlogu zakona se bo znižala davčna obremenitev vseh izplačanih plač, ki so višje od 165.000 tolarjev, s čimer bo prišlo do določene razbremenitve gospodarstva s stroški dela, kar bo povečalo možnost zaposlovanja visoko kvalificirane delovne sile, ki prinaša razvoj in povečuje konkurenčnost slovenskega gospodarstva.

Besedila predlogov zakonov se nahajajo na spletni strani Vlade RS in Državnega zbora RS. **av**

10. redna seja, 24.-28.10.2005

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O UKREPIH ZA ODPRAVO POSLEDIC DOLOČENIH ZEMELJSKIH PLAZOV VEČJEGA OBSEGA IZ LET 2000 IN 2001 - SKRAJŠANI POSTOPEK

JANEZ PODOBNIK: *V vladi ocenjujemo, da so do sedaj izvedena dela bistveno zmanjšala stopnjo ogroženosti ljudi in premoženja na prizadetih območjih*

Vlada predlaga, da državni zbor obravnava in sprejme predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ukrepih za odpravo posledic določenih zemeljskih plazov večjega obsega iz let 2000 in 2001.

Če se lahko skupaj spomnimo, se je **konec leta 2000 in v začetku leta 2001 na območju Slovenije aktiviralo nekaj plazov velikega obsega** in še najbolj odmeven plaz je bil plaz v občini Bovec, kajti ta uničujoči drobirski tok izjemnih razsežnosti je poleg zelo velike materialne škode žal takrat povzročil tudi smrtne žrtve. Poleg tega plaz so bili razglašeni za plazove večjega obsega tudi plaz Slano blato v občini Ajdovščina, Macesnikov plaz v občini Solčava, plaz Podmark v občini Šempeter Vrtojba, plaz Strug v občini Kobarid in pa plazišči Gradišče in Šmihel v občini Nova Gorica. Prav zato je čez leto dni leta 2002 državni zbor sprejel zakon o ukrepih za odpravo posledic določenih zemeljskih plazov večjega obsega z namenom zagotoviti način financiranja izvedbe potrebnih ukrepov ter opredelil postopke za odpravo nastalih posledic.

Z zakonom je bilo takrat predvideno, da bodo v obdobju 2002 do 2005 zagotovljena sredstva v višini 8.9 milijarde tolarjev, porabljena oziroma zagotovljena pa so bila v višini 48.5% oziroma 4.4 milijarde tolarjev. Poleg interventnih ukrepov, ki jih je bilo zaradi neugodnih vremenskih razmer potrebno izvajati ne le v letu 2002, temveč tudi v naslednjih letih, so bili izvedeni ukrepi, ki jih določa zakon, če omenim samo nekatere - oteževanje sistema opazovanja vplivnih območij plazov med izvajanjem ukrepov, vzdrževanje izvedenih interventnih ukrepov, izvedba nujnih del zaustavitve plazov in preprečitev širjenja plazov med izvajanjem teh ukrepov predvsem pa izvedba programov priprave lokacijskih načrtov za infrastrukturne objekte na vplivnih območjih plazov in izdelava projektov za gradnjo, obnovo ali nadomestno gradnjo objektov.

Lokacijska načrta za vplivni območji plazu Stolže v občini Bovec in plazu Struk v občini Kobarid sta že izdelana in že veljata oziroma sta sprejeta. Lokacijski načrti za vpliv na območja plazov Podmark, Gradišče in Šmihel pa so že izdelani, v teh dneh so bile dokončane tudi te javne predstavitve, in lahko napovem, da bodo predvidoma sprejeti do konca letošnjega leta. Zaradi neugodnih vremenskih razmer, ki so povzročile bistveno povečan obseg nestabilnosti in povečano intenziteto premikov zemlje na plazu Macesnik v občini Solčava ter plazu Slano blato v občini Ajdovščina, pa lokacijska načrta za ta dva plazova še nista izdelana.

V vladi ocenjujemo, da so do sedaj izvedena dela bistveno zmanjšala stopnjo ogroženosti ljudi in premoženja na prizadetih območjih. Končna stopnja varnosti pa bo zagotovljena šele z izvedbo vseh, tudi z lokacijskimi načrti predvidenih ureditev na posameznem vplivnem območju vsakega posameznega plazu. V obdobju veljavnosti zakona so bile sprejete tudi spremembe zakonodaje na področju urejanja prostora, graditve objektov in varstva okolja, in te smo tudi upoštevali, ko smo pripravljali to spremembo zakona.

Z namenom, da bi zagotovili varnost na prizadetih območjih, da bi preprečili širjenje in ustalitev nastalih plazov večjega obsega ter da bi uskladili z veljavno zakonodajo, ob tem pa tudi upoštevajoč možnosti državnega proračuna, predlagamo spremembo zakona tako, da se podaljša rok veljavnosti zakona do leta 2010 in se zagotovijo potrebna sredstva za izvedbo načrtovanih sanacijskih ukrepov. Poslankam in poslancem predlagamo, da po obravnavi podprejo predlog zakona."

JAKOB PRESEČNIK: *Z zakonom obravnavani plazovi se ne nahajajo nekje v divjini, odmaknjeni od komunikacij in naselij, zato je nujna njihova sanacija v obsegu, ki bo zagotavljal varnost ljudi in premoženja na ogroženih območjih.*

"V Sloveniji je možnost nastanka zemeljskih plazov zelo velika. Vzroki so različni: naravni kot so na primer padavine, potresi in podobno, še pogostejši pa so posledica posegov v prostor. Sanacija plazov je težavna, ukrepi so včasih tudi neučinkoviti, predvsem pa je potreben strokovni pristop. Potrebno je izvesti temeljite predhodne raziskave, ki ponavadi zahtevajo tudi veliko časa in denarja.

Z zakonom obravnavani plazovi se ne nahajajo nekje v divjini, odmaknjeni od komunikacij in naselij, zato je nujna njihova sanacija v obsegu, ki bo zagotavljal varnost ljudi in premoženja na ogroženih območjih. S spremembo zakona podaljšujemo možnost izvedbe sanacijskih ukrepov in njihov dokončni zaključek, **konkretno**

zira in poenostavlja se tudi upravne postopke, ki so potrebni za pridobitev ustreznih dovoljenj za poseg v prostor in izvedbo ukrepov za sanacijo plazov.

Velik problem v Sloveniji so tudi mnogo številni manjši plazovi. Pričakujemo, da bo vlada pripravila ustrezen predlog, na podlagi katerega bodo lahko država in občine te plazove ustrezno sanirali in da bomo za te ukrepe zagotovili tudi ustrezna sredstva. In nenazadnje; mnogo preveč plazov nastaja zaradi neprimernih posegov v prostor, kar kaže, da je potrebno posvetiti več strokovne pozornosti pri načrtovanju rabe prostora. Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke bo podprla predlog sprememb in dopolnitev tega zakona."

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O ODPRAVI POSLEDIC NARAVNIH NESREČ - SKRAJŠANI POSTOPEK

JANEZ PODOBNIK: *Namen zakona je, da uredi pridobivanje državne pomoči prizadetim zaradi naravne nesreče tako, da se jim zagotovi čim prej varno bivanje in ponovno izvajanje dejavnosti.*

Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč je bil sprejet leta 2003 in zakon ureja pogoje in način uporabe sredstev iz proračuna Republike Slovenije pri odpravi posledic naravnih nesreč. Namen zakona je, da uredi pridobivanje državne pomoči prizadetim zaradi naravne nesreče tako, da se jim zagotovi čim prej varno bivanje in ponovno izvajanje dejavnosti, če so jim bili zaradi naravne nesreče poškodovani ali uničeni objekti, naprave

ali zemljišča, ali pa so njihove stvari zaradi posledic naravne nesreče ogrožene ali pa jim je zaradi poškodovane cestne in druge infrastrukture uporaba stvari onemogočena. Veljavni zakon tudi določa pogoje in način uporabe sredstev državnega proračuna ter pogoje in način njihovega dodeljevanja pri odpravi posledic škode v kmetijstvu zaradi naravnih nesreč.

Pri izvajanju tega zakona se je pokazala **potreba po izplačilu predplačil**

RESOLUCIJA O NACIONALNEM PROGRAMU ZA ENAKE MOŽNOSTI ŽENSK IN MOŠKIH

STANISLAV BRENČIČ: Enake možnosti žensk in moških v poslanski skupini Slovenske ljudske stranke razumemo kot obče civilizacijsko normo

“Enakost med spoloma je v Republiki Sloveniji zagotovljena oziroma zajamčeno že z ustavo in jo v poslanski skupini Slovenske ljudske stranke razumemo kot obče civilizacijsko normo, katere bi po naravi sami ne bilo potrebno še dodatno varovati na

zakonski podlagi. Vendar pa je v življenju ljudi praksa dostikrat drugačna, zato je državni zbor tudi sprejel poseben zakon o enakih možnostih žensk in moških, ki naj bi nekatere prakse predvsem na škodo ženskega spola presejal. Smiselno temu je predlog resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških za obdobje 2005 do 2013 tisti dokument, ki na interdisciplinaren način vzpostavlja politiko in strategijo, ki jo kot normativni okvir zastavlja omenjeni zakon in podobno temu tudi najpomembnejši mednarodni dokument na tem področju, znan kot pekinška izhodišča Združenih narodov iz leta 1995.

Resolucijo zasleduje oziroma opredeljuje 6 temeljnih področij in sicer integracijo načela enakosti med spoloma, delo, znanje, družbeno blaginjo, odnose med spoloma in procese odločanja. Predlog resolucije omogoča neke vrste trajnostni razvoj pozitivnih procesov za trdnost vzpostavitve enakosti spolov na vseh področjih družbenega življenja in

z naravnanimi oziroma opredeljenimi cilji in ukrepi določa tudi ključne nosilce, ki so najbolj odgovorni za njihovo uresničevanje v vsakodnevni praksi. Resolucija kot celovit dokument daje ne le smernice, temveč tudi zavezo tako ministrstvu kot

številnim drugim vladnim oziroma državnim organom, da cilje in ukrepe, ki jih dokument zastavlja, izvršujejo in vgrajujejo v zakone ter akte vsak na svojem področju. **Pomembno je, da se zastavlja interdisciplinarni pristop** in se tudi v praksi potrjuje oziroma nadzira, zato v poslanski skupini Slovenske ljudske stranke pozdravljamo predlagano rešitev, da je vlada dolžna o izvajanju in doseganju zastavljenih ciljev te resolucije na dve leti poročati državnemu zboru.

V posamezne ciljne opredeljitvene resorne zadolžitve se v stališča poslanska skupina ne namerava spuščati. **Želimo pa si, da bi dobronamernost in ambiciozno vsebino tega dokumenta kot najmanj moralno zavezo razumeli vsi, ki v naši družbi opravljajo vodstvena dela in pomembnejše funkcije**, kajti ti ljudje posredno ali neposredno vrednostno oblikujejo pozitivne trende v družbi ter hote ali ne hote v velikem obsegu oblikujejo in zastavljajo usodo posameznih ljudi, pri čemer je še kako pomembno, da ta ne sme biti kaj dosti odvisna od

v primerih škode v kmetijstvu in to še pred določitvijo dokončne ocene škode z namenom, da se škoda, ki je posledica naravne nesreče na kmetijskih površinah, čim prej sanira oziroma da se v čim večji možni meri ublaži dolgoročneje posledice naravne nesreče. Druga ugotovitev in tudi rešitev zakona je **izplačevanjem predplačil zaradi škode v kmetijstvu**. Ugotovilo se je, da je potrebno vzpostaviti možnost, da se v primeru preveč izplačanih predplačil njena razlika v treh letih od dneva njenega izplačila vrne v državni proračun, če pa v tem času nastane nova naravna nesreča, pa se ta razlika v šteje v morebitna izplačila sredstev za odpravo posledic novih naravnih nesreč. S predlogom sprememb zakona se odpravlja tudi nejasnost določb, ki se nanašajo na upoštevane drugih izplačil za odpravo posledic naravnih nesreč pri izračunu višine izplačanih sredstev v kmetijstvu.

V obravnavi na pristojnem odboru državnega zbora in tudi ob pomoči strokovnih služb državnega zbora so

bile oblikovane tudi nekatere dopolnitve na predlagani tekst zakona, ki ga je vlada predložila v obravnavo. S predlaganim zakonom pa se bodo urenila tudi razmerja, ki so nastala zaradi preveč plačanih predplačil za škodo v suši leta 2003.

Ko sem prebiral gradivo tako odbora za okolje in prostor kot tudi zainteresiranega delovnega telesa odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, je tam zapisano, da je obljuba ali zaveza ministra, torej mene, da bom zaradi nekaterih ugotovitev o samem delovanju sistemskega zakona le-tega predlagal v spremembo že do konca letošnjega leta. Ko sem šel pogledat v stenogram, sem napovedal, da se bo to zgodilo v času letošnje zime. Ker se zima konča v prvih mesecih prihodnjega leta, bo tudi ta rok vezan na prve mesece leta 2006, ko bomo skupaj s strokovnjaki in tistimi, ki se jih najbolj dotika ta zakon, pripravili tudi nekatere sistemske spremembe veljavnega zakona.”

spola. To želeno pristopanje ima za doseganja zastavljenih ciljev v praksi lahko veliko boljši rezultat kot cela vrsta raziskav in izvajanj študij na področju spolov z vidika enakosti med njima, ki so v predlogu dokumenta opredeljeni

tako programsko kot finančno. S tem ne zavračamo njihovega namena, **želimo pa poudariti, da je uspeh te resolucije ključno odvisen od posameznih ljudi**, ki jim je zaupan tak ali drugačen status v družbi.

V poslanski skupini Slovenske ljudske stranke bomo predlog resolucije soglasno podprli, kajti **ključna vsebina tega dokumenta se tudi poistoveti z akcijskim načrtom Slovenske ljudske stranke za obdobje 2004-2008 za izvajanje zakona o enakih možnostih žensk in moških.”**

DESETO REDNO POROČILO VARUHA ČLOVEKOVIH PRAVIC ZA LETO 2004

STANISLAV BRENČIČ: Na temelju nekaterih prioritet in ukrepov, ki jih je sprejela vlada, pa bo končno moralo iz poročila varuha človekovih pravic za leto 2006 izhajati le kaj več spodbudnih ugotovitev.

“Poročilo varuha človekovih pravic za leto 2004 se po svoji vsebini in prikazovanju ter zajemanju posameznih področij in akterjev ter obsega kršenja človekovih pravic nič kaj dosti ne razlikuje od poročila za leto 2003, kar ni vzpodbudno. V poslanski skupini Slovenske ljudske stranke se sprašujemo, ali je temu vzrok nepripravljenost ali nemoč državnih organov, da se v vsakem poročilu aktualna vprašanja, ki po svoji vsebini pomenijo kršenje človekovih pravic in osebnih svoboščin, ne razrešujejo in da se tako **stanje tudi v poročilu za leto 2004 ne izboljšuje, prej se slabša**. Ali pa je morda pristopanje varuha v pripravi in podaji poročila takšno, kot bi ga morda nekdo želel; to pa je, da naj iz njega veje močno negativni odsev družbe, pa četudi je morebiti dejansko stanje boljše, v kar poslanski skupini Slovenske ljudske stranke dvomimo in mislimo, da temu ni tako.

V Slovenski ljudski stranki menimo, da bi bilo **ob vprašanju nestrpnosti, ki je tolikokrat omenjena, potrebno stvari enkrat že imenovati bolj določno**, kot na primer: kateri mediji in kateri politiki sejejo nestrpnost; posamezne vrste nestrpnosti. Določno je treba zapisati ta dejstva, kajti polje nestrpnosti ne more biti zamegljeno; in na podlagi tega določiti tudi orodje za preprečevanje in kaznovanje zlorab.

Eden temeljnih vzrokov, da se na posameznih segmentih poročila stanje glede kršenja človekovih pravic iz leta v leto, in če hočete, tudi iz mandata v mandat, kaj bistveno ne spremeni na bolje, ni toliko v pomanjkanju posameznih pravnih norm, kot v nespoštovanju in neizvajanju le teh skozi nepregledno množico državnega uradništva in v vse premalo odgovornem zavedanju posameznega predstojništva, da so s svoje

pozicije, s svojim delom in odnosom do razreševanja v poročilu varuha človekovih pravic argumentiranih kršitev, dolžni dajati vzgled uradništvu kot celoti in to velja nenazadnje tako za pravosodne organe kot tudi organe pregona, vključno z inšpekcijami. **V poslanski skupini Slovenske ljudske stranke upamo, bo to sliko in stanje vsaj nekoliko spremenil Zakon o javnih uslužbencih, tudi skozi pristop vzpostavitve kariernega uradništva**. Podobno bi se moralo spremeniti tudi razumevanje poslanstva, ki gre vodjem in to ne le v javnem, temveč tudi v realnem sektorju, saj nam brez tega ne zakoni in ne resolucije zlepa ne bodo dale boljših rezultatov. Tudi ne vprašanju enakih možnosti med spoloma. Vodje, predstojniki in tudi funkcionarji bi morali veliko bolj, kot je to v naši družbeni praksi, ob spoštovanju vseh norm in dogovorjenega, s svojim delovnim vzgledom ravnati v smislu - to, kar ne želim, da se dogaja ali zgodi meni osebno, ne smem dovoliti, da se dogaja mojemu podrejenemu ali tudi mojemu bližnjemu, ter nenazadnje tistemu, o katerem razsojamo.

Poslanska skupina Slovenske ljudske stranke bo predloženo poročilo varuha človekovih pravic podprla. Čeravno se zavedamo, da se ob evidentnem pomanjkanju odgovornosti v naši družbi poročilo na vrsti segmentov tudi za leto 2005 ne bo kaj dosti spremenilo v smislu premika stanja na bolje, pri čemer mislimo predvsem na segment pravosodja. **Na temelju nekaterih prioritet in ukrepov, ki jih je sprejela vlada, pa bo končno moralo iz poročila varuha človekovih pravic za leto 2006 izhajati le kaj več spodbudnih ugotovitev**; v nasprotnem primeru bodo le-to presojali tisti, ki imajo po naši ustavi to pravico, seveda vsak s svojim glasom.”

Aktivnosti predsednika DS RS Janeza Sušnika

Predsednik DS RS Janez Sušnik:**“Slovenska družba potrebuje predvsem dobro izobražene ljudi!”**

Predsednik Državnega sveta RS Janez Sušnik se je na povabilo ministra za šolstvo in šport dr. Milana Zvera udeležil slovesne podelitve nagrad Republike Slovenije na področju šolstva za leto 2005, ki je bila na Svetovni dan učiteljev v SNG Opera in balet Ljubljana. Vsem enajstim nagrajencem je v pisni čestitki zaželel še veliko zadovoljstva z mladimi generacijami in uspešno ter ustvarjalno delo tako na pedagoškem kot na raziskovalno-inovativnem področju: “Vaša prizadevanja v pedagoškem in raziskovalnem procesu so izjemnega pomena za prihodnost naše družbe, ki potrebuje dobro izobražene ljudi, da bodo znali svoje znanje uporabiti in širiti v skupno dobro, “ je med drugim dejal v svojem govoru.

Rastoča knjiga - predstavitev slovenske knjižne dediščine s poudarkom na koroških avtorjih

V Celovcu na Zvezni gimnaziji in realni gimnaziji za Slovence in Dvojezični zvezni trgovski akademiji so odprli pomembno razstavo Rastoča knjiga, ki je namenjena predstavitvi slovenske knjižne dediščine s posebnim

poudarkom na koroških avtorjih. Slavnostnega dogodka se je udeležil tudi predsednik Državnega sveta Republike Slovenije Janez Sušnik. Projekt Rastoča knjiga, ki deluje pod pokroviteljstvom Državnega sveta Republike Slovenije, je nastal v pomembnem letu 2000, ko smo Slovenci praznovali deseto obletnico naše države, tisočletnico Brziških spomenikov, štiristopetdesetletnico pr-

ve slovenske knjige ter dvestoletnico Prešernovega in Slomškovega rojstva.

Predsednik DS RS Janez Sušnik poudaril, da državni svet problematiki manjšin namenja precejšnjo pozornost

Predsednik Državnega sveta RS Janez Sušnik je ob vložitvi vladnega predloga Zakona o odnosih Slovenije

z Slovenci zunaj njenih meja v zakonodajni postopek sprejel predstavniške Slovenske manjšinske koordinacije slovenskih manjšin iz Avstrije, Italije, Madžarske in Hrvaške. Posebej je poudaril, da Državni svet RS in njegova Komisija za mednarodne odnose in evropske zadeve, ki ji predseduje Jože Jeraj, slovenski manjšinski problematiki posveča precejšnjo pozornost in si prizadeva za pozitivno zakonodajo in izvrševanje le-te. Pozdravil je dejstvo, da manjšine nastopajo skupaj, saj s tem krepijo svojo vlogo pri izpostavljanju manjšinske problematike tako do Slovenije kot do držav, v katerih živijo.

Predsednik Komisije DS RS za mednarodne odnose in evropske zadeve Jožef Jeraj, predsednik DS RS Janez Sušnik in Lili Žurman, sekretarka Komisije DS RS za mednarodne odnose in evropske zadeve

Predstavniki Slovenske manjšinske koordinacije

Seje komisij Državnega sveta Republike Slovenije

19. seja Komisije DS RS za malo gospodarstvo in turizem**Pomisleki članov komisije glede zniževanja pogojev za opravljanje gostinske dejavnosti**

Komisija Državnega sveta RS za malo gospodarstvo in turizem je obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o gostinstvu, ki je v drugi obravnavi. Predlog zakona odpravlja nepravilnosti pri opravljanju gostinske dejavnosti s strani društev, poenostavlja pogoje za pridobitev obratovalnega dovoljenja in odpravlja zahteve po predpisani minimalni stopnji strokovne izobrazbe oseb, ki opravljajo dela v gostinski dejavnosti. Komisija je izrazila pomisleke glede zniževanja pogojev za pridobitev obratovalnega dovoljenja in

opravljanje gostinske dejavnosti, ki se nanašajo na poslovne prostore, opremo in naprave v gostinskih obratih, pri sobodajalcih in na kmetijah. Posebej pa je poudarila, da umaknitev zahteve po predpisani minimalni stopnji strokovne izobrazbe oseb, ki opravljajo dela v gostinski dejavnosti, ne bo pripomogla k kvalitetnejši turistični ponudbi in je podprla amandmaje Obrtne zbornice Slovenije ter ob upoštevanju navedenih amandmajev podprla predlog zakona.

34. seja Komisije DS RS za gospodarstvo**Sprejeti ustrezno zakonodajo za učinkovito varstvo potrošnikov**

Komisija DS za gospodarstvo je obravnavala Predlog resolucije o nacionalnem programu varstva potrošnikov 2006 - 2010. Strinja se s predlagano politiko varstva potrošnikov, ki sledi še veljavnemu političnemu dokumentu Evropske komisije na področju varstva potrošnikov in določa ukrepe za varovanje zdravja, varnosti in gospodarskih interesov potrošnikov. Na stanovanjskem področju se je komisija zavzela za dosledno uveljavljanje načela varstva potrošnikov s sprejetjem ustrezne zakonodaje (ureditev položaja najemnikov, preprečevanje

oderuštva, ustrezno kreditiranje). Pri Predlogu proračuna Republike Slovenije za leto 2006 in predlogu proračuna RS za leto 2007 je komisija ugotovila, da se sredstva proračuna namenjena gospodarskemu resorju, kljub temu, da je konkurenčno gospodarstvo in hitrejša gospodarska rast opredeljena kot ena od ključnih prioritete vlade, v predlogih proračunov pomembno zmanjšujejo, zato je sprejela sklep, da se ob prisotnosti članov strateškega sveta na seji Državnega sveta RS opravi temeljita razprava o proračunskih dokumentih.

Seji komisij DS RS za lokalno samoupravo in politični sistem**Za spremembo Ustave RS**

Komisija DS za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Komisija DS za politični sistem sta na svojih rednih sejah soglasno podprli predlog za začetek postopka za spremembo 121., 140. in 143. člena Ustave Republike Slovenije z osnutkom ustavnega zakona. Komisiji sta poudarili, da naj nadaljnja obravnava predloga, ki govori o zakonski možnosti o ustanovitvi po-

krajin kot širših lokalnih skupnosti med občino in državo, sledi tako uveljavitvi evropskega načela subsidiarnosti in decentralizacije državne uprave kot avtonomiji lokalne samouprave. Po mnenju komisij pomeni višja stopnja konsenza sprejemanje bolj preverjenih odločitev, vendar obstajajo pomisleki tako glede ene kot druge oblike potrebne večine za sprejemanje za-

kona, ki ureja ustanavljanje pokrajin. Komisiji sta podprli rešitev, da občine oziroma občinski sveti sodelujejo z mnenji pri ustanavljanju pokrajin, pri tem pa pričakujeta, da bo zakonodajalec v čim večji meri upošteval njihova stališča. Komisiji sta tudi predlagali, da bi lahko javno pooblastilo za opravljanje določenih nalog državne uprave urejal zakon in da se na ob-

čine prenesejo posamezne naloge iz državne pristojnosti po njihovem predhodnem soglasju. Ker ni jasno, kaj so lokalne zadeve širšega pomena, sta komisiji predlagali, da se to vprašanje uredi v ustavi tako, da bo le-ta določala, kaj so lokalne zadeve širšega pomena, ali pa določila, da se to definira v zakonu ali statutu pokrajine.

Predsednik državnega sveta na slavnostni akademiji ob 30. obletnici obramboslovja

Predsednik Državnega sveta RS Janez Sušnik se je udeležil slavnostne akademije ob 30. obletnici študija obramboslovja v Sloveniji. Osrednja slovesnost je bila na Univerzi v Ljubljani. Predstojnici katedre za obramboslovje na Fakulteti za družbene vede prof. dr. Ljubici Jelušič in dekanji Fakultete za družbene vede prof. dr. Zinki Kolarič je

Z leve: akad. prof. dr. Boštjan Žekš, predsednik Državnega sveta RS Janez Sušnik, dekanja FDV prof. dr. Zinka Kolarič, rektorica Univerze v Ljubljani prof. dr. Andreja Kocijančič in dr. Anton Bebler

v imenu Državnega sveta RS čestital za tako pomemben jubilej in jima želel uspešnih študijskih programov

in interdisciplinarnih projektov na področju obramboslovja tudi v prihodnje.

Slovenci v tujini dobijo zakon

Po 14-tih letih slovenske osamosvojitve bodo Slovenci v zamejstvu in po svetu končno le dobili pravne temelje sodelovanja z državo svojega matičnega naroda. Načeloma je stike omogočala že naša ustava.

Slovencev izven naših meja naj bi bilo okrog 500.000, naše državljanstvo pa jih ima od tega le 60.000. Vsi so podvrženi naravni, a tudi sistemski asimilaciji, ki jo v drugih državah imenujejo integracija. Za ohranitev slovenske identitete je zato potrebna tudi posebna skrb matičnega naroda, ki jo bo opredeljeval zakon, ki ga je vlada oz. Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu, pravkar poslal v zakonodajno proceduro.

Komisija Državnega sveta za mednarodne odnose in evropske zadeve, ki posveča problematiki našega zamejstva veliko pozornost, je predlog zakona že obravnavala na svoji seji 26. oktobra. Komisija je priporočila, naj se ob morebitnih razpravah o spremembah sestave Državnega zbora in Državnega sveta v ustavi upošteva možnost zastopstva Slovencev v zamejstvu in po svetu v teh dveh telesih – podobno, kot že imajo urejeno nekatere druge države (npr. Italija).

Sprejem zakona so močno podprle tudi osrednje organizacije Slovencev v tujini, saj se doslej njihovi predlogi niso dovolj upoštevali. Krovne organizacije iz zamejstva, povezane v SLO-MAK (slovenska manjšinska koordinacija), so pripravile vrsto pripomb na predlog zakona.

Jožef JERAJ

Mednarodna dejavnost Državnega sveta Republike Slovenije

Jožef Jeraj

Predsednik DS RS Janez Sušnik sprejel veleposlanika Madžarske

Sodelovanje obeh parlamentov izjemnega pomena za dvostranske odnose med Slovenijo in Madžarsko

Predsednik Državnega sveta RS Janez Sušnik je 17. oktobra v prostorih slovenskega parlamenta sprejel veleposlanika Madžarske v Republiki Sloveniji dr. Jozsefa Czukurja.

Dr. Czukur je izrazil zadovoljstvo, da se je lahko sestel s predsednikom

Madžarski veleposlanik dr. Jozsef Czukur in predsednik Državnega sveta RS Janez Sušnik

državnega sveta. Posebej je poudaril, da je sodelovanje obeh parlamentov izjemnega pomena za dvostranske odnose med Slovenijo in Madžarsko. Dejal je, da so na Madžarskem v preteklosti že imeli tudi zgornji dom parlamenta in da se ob razpravi o spremembi ustave pojavljajo namere, da bi ga ponovno vzpostavili. Vprašanje drugega doma v madžarskem parlamentu se navezuje tudi na trinajst narodnih manjšin, saj naj bi jim ustava omogočala, da imajo svoje predstav-

niko v drugem domu, zato ga je še posebej zanimalo, kako deluje državni svet. Madžarski veleposlanik je izpostavil, da je sodelovanje obeh parlamentov pomembno tudi z vidika slovenske oziroma madžarske narodne manjšine, ki živita v državah.

Dr. Czukur je v nadaljevanju govoril o sicer dobrih meddržavnih odnosih, vendar pa obstaja nekaj problemov, ki bi jih bilo potrebno reševati na širših nivojih. Gre za slabo gospodarsko in infrastrukturno razvita področja na obeh straneh meje. Nakažal je nujnost bolj neposrednega sodelovanja med obmejnimi malimi in srednjimi podjetji, zato je predlagal novo obliko organiziranega sodelovanja, foruma, kjer bi lahko aktivno vlogo odigral tudi državni svet. Forum bi pomenil novo spodbudo za pospešitev razvoja omenjenega področja.

Predsednik državnega sveta Janez Sušnik je pozdravil pobudo madžarskega veleposlanika Prepričan je, da bi se v forum lahko vključili tudi gospodarska in obrtna zbornica. Kot enega primerov uspešnega gospodarskega sodelovanja med državama sta oba sogovornika omenila tudi nedavni izbor madžarskega podjetja za iz-

gradnjo nove železniške postaje v Ljubljani. Dr. Czukur je državni svet tudi zaprosil za pomoč pri ustanovitvi posebnega gospodarskega sveta med obema državama, tako kot ga ima Slovenija z Italijo in Hrvaško.

Na koncu je madžarski veleposlanik povabil državni svet k sodelovanju ob slovesnostih 50. obletnice madžarske revolucije, ki bo oktobra naslednje leto.

Medparlamentarna konferenca odborov za zadeve evropske unije (COSAC) London, 9. - 11. oktober

Kriza Evropske unije

XXXIV. zasedanja medparlamentarne konference poslancev nacionalnih parlamentov članic Evropske unije, imenovane COSAC, sta se v imenu Državnega sveta Republike Slovenije udeležila svetnika Jožef Jeraj in Vinko Otoničar. V slovenski parlamentarni delegaciji je bil še predsednik Odbora Državnega zbora za zadeve EU Anton Kokalj.

Konferenca je nastala leta 1989 kot forum, na katerem Evropski parlament in nacionalni parlamenti delujejo skupaj, da bi okrepili demokratično odgovornost Sveta EU in legitimnost sprejetih pravnih aktov na nivoju EU. Konferenca COSAC zaseda dvakrat letno, vsakič v državi, ki predseduje EU. Osnova delovanja COSAC je protokol o vlogi nacionalnih parlamentov v EU, praktično pa deluje po poslovniku. Sklepi konference sicer za Svet in Komisijo niso zavezujoči, a se jih upošteva, saj se sklepi sprejemajo le enoglasno.

Zadnje zasedanje je bilo tokrat v Londonu v organizaciji britanskega spodnjega doma in lordske zbornice

med 9. in 11. oktobrom. Še pred konferenco so se na kratkem posvetu sestali zastopniki ljudskih strank (EPP) in si izmenjali informacije o temah s predvidenega dnevnega reda, ki so ga sestavili predsedniki parlamentarnih delovnih teles, zadolženih za zadeve EU na pripravljalnem sestanku julija v Londonu.

Uvodni nagovor je imel tokrat namestnik predsednika britanske vlade John Prescott (ki je 24. oktobra obiskal tudi Slovenijo). Njegova predstavitev britanskih stališč do ključnih vprašanj EU je razjasnila razloge za politično in gospodarsko – socialno krizo v EU.

V sklepnem dokumentu so se udeleženci zavzeli za učinkovitejši parlamentarni nadzor na področju zunanje in varnostne politike, za učinkovitejšo zakonodajo, ki naj sloni na ekonomskem, socialnem in okoljskem vidiku razvoja, za dosledno uporabo vseh jezikov članic, za nadaljevanje procesa sprejemanja ustavne pogodbe in razprav o prihodnosti Evrope.

SEJA DRŽAVNEGA SVETA REPUBLIKE SLOVENIJE

Pri ustanavljanju pokrajin je potrebno čim bolj upoštevati mnenje občinskih svetov

Na 37. seji Državnega sveta RS, 19. oktobra, so svetniki obravnavali in podprli **Predlog za začetek postopka za spremembo 121., 140. in 143. člena Ustave Republike Slovenije** z osnutkom ustavnega zakona skupine poslancev. V zvezi s 140. členom oz. z

Darko Fras

možnostjo prenosa opravljanja posameznih nalog iz državne v občinsko pristojnost je državni svet predlagal, da bi se te naloge na občine prenesele na podlagi njihovega prehodnega soglasja. Glede visoke stopnje dogovora pri sprejemanju zakona o ustanavljanju pokrajin državni svet opozarja na dejstvo, da bi tako dvotretjinski konsenz kot večina opredeljenih glasov poslancev lahko pripeljal do večjega števila pokrajin, ki zaradi manjše gospodarske moči ne bodo sposobne opravljati razvojne funkcije.

Državni svet je podprl rešitev, da občinski sveti sodelujejo z mnenji pri ustanavljanju pokrajin in da so pri tem upoštevani v čim večji meri, vendar je pri tem smiselno določiti potrebno število pozitivnih mnenj občin. Po mnenju državnega sveta morajo po-

krajine kot vmesna stopnja in širša oblika lokalne samouprave temeljiti na ekonomskih kriterijih, upoštevati je potrebno geografske, zgodovinske in sociološke povezanosti prebivalcev na posameznih območjih. Državni svet je tudi prepričan, da bi vzporedno z reformo lokalne samouprave morala potekati tudi reforma javnih financ na podlagi projekcije ter analize finančnih virov za delovanje pokrajin in s tem posledično priprava ustreznega koncepta financiranja pokrajin.

Svetniki so podprli tudi **Predlog Resolucije o nacionalnem programu varstva okolja**, a so pri tem opozorili na njegove določene nedorečenosti oz. pomanjkljivosti. Vprašanje priprave nacionalnega programa varstva okolja do 2008 se med drugim pojavlja z vidika nacionalnega programa varstva narave, ki je v skladu z Zakonom o varstvu okolja del nacionalnega programa varstva okolja. Njegova vsebina je opredeljena v Zakonu o ohranjanju narave, ki določa, da se z nacionalnim programom varstva narave opredeli obseg javnega interesa pri ohranjanju biotske raznovrstnosti in varstvo naravnih vrednot za najmanj 10 let. Predloženi dokument bi moral vsebovati tudi oceno izvajanja veljavnega nacionalnega programa var-

stva okolja iz 1999. Zakon o varstvu okolja sicer določa, da mora omenjeni dokument vsebovati povzetek poročila o okolju RS, ki ga v sodelovanju z drugimi ministrstvi pripravi Ministrstvo za okolje in prostor, vendar nekateri podatki iz zadnjega poročila za 2002 ne ustrezajo dejanskemu stanju. Državni svet je mnenja, da bi moral strateško okoljski dokument opredeliti aktivnejši odnos Slovenije pri reševanju regionalnih in svetovnih problemov tako znotraj EU kot širše. EU je del globalnega sveta, kjer so pritiski ob nespoštovanju mednarodnih konvencij (npr. Kjotski protokol) na okolje zelo škodljivi.

Državni svet je obravnaval in podprl tudi svetniška vprašanja, naslovljena na pristojna ministrstva. Državni svetnik **Vincenc Otoničar** je Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve postavil vprašanje v zvezi z dokončanjem in odprtjem Varstvenega delovnega centra v Občini Cerknica. Rok za izgradnjo naj bi bil konec junija 2005, svojemu namenu pa še ne služi. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano oz.

Vincenc Otoničar

Agencijo RS za kmetijske trge in razvoj podeželja je vprašal, kdaj bo odgovorila na pritožbe upravičencev glede Odločbe do uveljavljanja neposrednih plačil v kmetijstvu za eno leto. Upravičenci naj bi na odgovore čakali tudi do štirih let. Od Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo pa pričakuje odgovor na vprašanje, kateri so vsebinski razlogi, da Vlada RS še ni zagotovila sredstev za delni nakup študentskega doma Korotan na Dunaju, o katerem so se predstavniki Mohorjeve družbe iz Celovca in vlade načeloma že dogovorili. Obstoj doma je zelo pomemben za dijake in študente na šolanju na Dunaju. Je tudi center za promocijo slovenstva v Avstriji. Meni, da bi moral biti obstoj Korotana v nacionalnem interesu Republike Slovenije. Državni svetnik **Marjan Maučec** pa Ministrstvo za šolstvo

Marjan Maučec

in šport sprašuje, zakaj javni zavodi, ki so jih ustanovile osnovne šole in ki na področju šolstva opravljajo računovodske storitve, niso opredeljeni v Zakonu o organizaciji in financiranju vzgoje

Mateja Faletič

1. novembra je po šestih letih in pol vodenja Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov z mesta direktorice odstopila Marja Majer Cuk. Na tiskovni konferenci je pojasnila, da odstopa predvsem zaradi zdravstvenih in osebnih razlogov. Proti njenem delu na skladu in tudi njej osebno se je namreč v zadnjih petih mesecih zvrstila vrsta očitkov. Kot je povedala, je nemogoče delati v takšnem okolju, in da je bolje, da prepusti delo nekemu, ki bo lažje usklajeval vse politične interese. To se je poznalo tudi na njenem zdravju, saj je bila zadnja dva meseca na bolniškem dopustu. Prepričana je, da so vsi očitki proti njej neutemeljeni in absurdni, saj v času njenega delovanja ni bila ugotovljena nobena nepravilnost ali kaznivo dejanje.

Na konferenci je direktorica še poudarila, da ji je vedno uspelo uresničiti cilje vsakoletnega plana dela in da je upoštevala kmetijsko politiko in pomembnost kmetijskih zemljišč in gozdov za razvoj lokalnih skupnosti in gospodarstva. Njeno mesto je kot vršilec dolžnosti prevzel Sergij Daolia, kateremu po njenem mnenju prepušča sklad v precej boljšem stanju, kot ga je sprejela ona.

Cukova: "Očitki so vplivali na moje zdravstveno stanje"

Ljubljana - Direktorica Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS Marja Majer Cuk, ki s 1. novembrom odstopa z mesta direktorice, je na novinarski konferenci pojasnila, da odstopa zaradi osebnih in zdravstvenih razlogov. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je državnemu zboru že predlagalo njeno razrešitev in vršilca dolžnosti direktorja sklada Sergija Daolia.

Cukova se je za odstop odločila "predvsem zaradi tega, ker je bilo v zadnjih petih mesecih preveč, tudi absurdnih in včasih nečloveških, neutemeljenih očitkov proti meni osebno in tudi delu, ki sem ga opravljala na skladu".

Cukova: "Šest let in pol sem odgovorno vodila sklad"

Nobena očitana nepravilnost ni bila ugotovljena, niti nobeno kaznivo dejanje. Prepričana sem, da sem prvi mandat, prva štiri leta, in tudi zdaj, v dveh letih in pol sedanjega mandata, z vsa

odgovornostjo vodila sklad; da smo delali s sodelavci, z dobro ekipo, zakonito in da smo se, tudi jaz osebno, popolnoma zavedali, kaj pomeni voditi tako pomembno institucijo, ki skrbi za tako velik delež premoženja v lasti države," je povedala Cukova, ki se je v ponedeljek po dveh mesecih odsotnosti zaradi bolezni vrnila na svoje delovno mesto.

"Na tak način se ne da delati"

Cukova, ki je svojo odstopno izjavo že posredovala državnemu zboru in vladi, je izpostavila, da se je pet mesecev nepresta-

nih in neutemeljenih očitkov preprosto pokazalo tudi na njenem zdravstvenem stanju, glede osebnega razloga pa je pristavila, da je ugotovila, "da se na tak način ne da delati in je bolje, da prepustim delovno mesto nekemu, ki bo pač verjetno lažje usklajeval vse te politične interese".

Cukova: "Realizirala sem vsakoletne plane dela"

Ob tem je direktorica sklada poudarila, da je pogosto upoštevala ne samo kmetijsko politiko in njeno izvajanje, ampak tudi pomembnost zemljišč v smi-

foto: banners.24ur.com

Dopisna seja, 30. september 2005

Vlada določila besedilo odloka o programu prodaje državnega finančnega in stvarnega premoženja za leti 2006 in 2007

Prodaja stvarnega premoženja v lasti države se s tem predlogom načrtuje v okvirni ocenjeni vrednosti 3.728.848.715,00 tolarjev v letu 2006 in v okvirni ocenjeni vrednosti 407.336.000,00 tolarjev v letu 2007.

Skupna načrta nabav in gradenj za leti 2006 in 2007

Koordinator priprave skupnega načrta nabav in gradenj je Ministrstvo za javno upravo, Direktorat za investicije, nepremičnine in skupne službe državne uprave za vse neposredne proračunske uporabnike, razen za Ministrstvo za obrambo, Ministrstvo za notranje zadeve in Slovensko obveščevalno-varnostno agencijo v delu, ki se nanaša na objekte in opremo za posebne namene. Ministrstvo za javno upravo je pozvalo vse neposredne proračunske uporabnike, da uskladijo svoje načrte s predlogoma proračunov za leto 2006 in 2007 in mu posredujejo podatke. Skupna vrednost načrta za leto 2006 za vladne službe, ministrstva, upravne enote in nevladne uporabnike znaša 31.687.261.000 tolarjev, za leto 2007 pa 15.584.001.000 tolarjev.

slu gospodarskega razvoja, tako na ravni države kot tudi lokalnih skupnosti. Dodala je, da je cilje vsakoletnega plana dela, ki ga je potrdila vlada, z vso odgovornostjo spoštovala in tudi realizirala.

"Naslednik bo imel lažje delo"

Po njenih besedah je sklad vsako leto ustvaril mnogo presežka nad dohodki in da so podatki o finančnih kazalnikih verodostojni. Prepričana je, da sklad zapušča v boljšem stanju, kot je bil, ko je sklad začela voditi sama.

Plačo bo dobivala še tri mesece

Cukova je potrdila, da ima sklenjeno individualno pogodbo, na podlagi katere bo koristila trimesečno boniteto. Tako je prosila za prenehanje delovnega razmerja s 1. februarjem 2006, če se ne bo že prej zaposlila kod drugod. O tem, kje bo zaposlena v prihodnje, je dejala le to, da že ima nekaj razgovorov.

Vlada bo o razrešitvi razpravljala v petek

Kot so sporočili s kmetijskega ministrstva, so predlog gradiva ministrice za

kmetijstvo Marije Lukačič že poslali vladni komisiji za kadrovske in administrativne zadeve, vlada pa bo o predlogu predvidoma razpravljala v petek. Hkrati ministrstvo vladi predlaga, da do imenovanja novega direktorja sklada za vršilca dolžnosti državnemu zboru v imenovanje predlaga vodjo kabineta na ministrstvu Sergija Daolia.

Daolio izkušen v pripravi sistemskih rešitev s področja kmetijstva

Sergij Daolio, rojen leta 1961 v Kopru, ima 18 let delovnih izkušenj, pri svojem dosedanem delu pa se je aktivno vključeval tudi v pripravo sistemskih rešitev z delovnega področja kmetijstva, gozdarstva in prehrane ter povezoval strokovni vidik z vidikom vodenja, pojasnjujejo na ministrstvu. Do prihoda na ministrstvo je bil zaposlen kot vodja enote BTC - Terminal Sežana, pred tem pa vrsto let kot vodja komerciale v Kmetijski zadrugi Vinakras Sežana.

43. seja, 6. oktober 2005

Predlog konceptov ekonomskih in socialnih reform za povečanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva

Vlada RS se je na seji seznanila s predlogom konceptov ekonomskih in socialnih reform za povečanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva. Slovenija je zaradi počasnosti sprememb pričela izgubljeti svojo globalno konkurenčnost. Nekatere druge tranzicijske države, predvsem tiste, ki so izpeljale bolj pogumne in korenite strukturne reforme, nas dohitvajo in nas na posameznih področjih tudi prehitvajo.

Za boljši življenjski standard vseh prebivalcev Slovenije ter bolj konkurenčno in uspešnejše gospodarstvo je potrebno povečati gospodarsko rast, za kar so njune strukturne reforme, s katerimi bo izboljšana konkurenčnost v globalnem gospodarskem okolju. Slovenija mora vzpostaviti drugačno razmerje med ekonomsko učinkovitostjo trga in socialno odgovornostjo posameznikov in partnerske države.

Ob učinkoviti izvedbi predlaganih ukrepov bodo te reforme spodbudile večjo ekonomsko učinkovitost, bolj dinamično rast podjetij, višjo gospodarsko rast, višjo zaposlenost, večjo socialno varnost in višjo družbeno blaginjo.

Predlog zakona o gospodarskih družbah gre v parlamentarno obravnavo

Zakon o gospodarskih družbah je temeljni sistemski zakon na področju prava družb v Republiki Sloveniji. S prenovo zakona o gospodarskih družbah se prvič dosega popolno vsebinsko in časovno harmonizacijo s pravnim redom Evropske skupnosti, obenem pa se v zakon vnese vrsto novosti, ki jih je v okviru priprave tega gradiva identificiral in za potrebne izrazil širok krog javnih, akademskih in zasebnih institucij ter strokovnjakov.

Vlada sprejela novo Uredbo o oblikovanju cen naftnih derivatov

Vlada Republike Slovenije je 10. oktobra na dopisni seji sprejela novo Uredbo o oblikovanju cen naftnih derivatov, s katero se bodo blažili učinki velikih sprememb cen naftnih derivatov na svetovnih borzah. "Za ublažitev posledic velikih sprememb nabavnih cen, ki imajo velik vpliv na spremembe prodajnih cen v Sloveniji, je bilo treba sprejeti korekcije v do sedaj veljavni metodologiji oblikovanja cen naftnih derivatov. Z namenom zmanjševanja nihanj pri izračunu povprečne cene se v novi uredbi za oblikovanje cen naftnih derivatov:

- podaljša obračunsko obdobje od dveh na štiri tedne in
- v 4-tedenskem obračunskem obdobju se od 20 kotacij ne upošteva 5 najvišjih in 5 najnižjih dnevni kotacij cen.

44. seja, 13. oktober 2005

Kmetijstvo

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o zadrugah ureja statusno preoblikovanje zadrug ter spremembe pravne organizacijske oblike zadrug. Sestava in sprejem letnega poročila se smiselno urejata, podobno kot to velja za gospodarske družbe. Uvaja se publiciteta letnih poročil zadrug. Spremenijo in dopolnijo se podatki o članih, ki se vodijo v članskem imeniku in določa obveznost vpisa sprememb v članstvu v register enkrat letno. Zakon se dopolnjuje z določbami o namenu, vsebini in načinu zadrugne revizije.

Vlada potrdila predlog zakona o osebnem imenu

Zdaj veljavni zakon o osebnem imenu je bil sprejet že leta 1974 in kasneje tudi večkrat spremenjen. Zadnja sprememba je bila leta 1991, zato je potrebna uskladitev s kasneje sprejeto zakonodajo glede pristojnosti za odločanje o spremembi osebnega imena kot tudi odprave določenih pomanjkljivosti zakona.

Veljavni zakon tako ne vsebuje definicije osebnega imena. To je opredeljeno le kot osebna pravica in dolžnost, da mora vsak uporabljati svoje osebno ime. Omejitev vsebuje tudi določba, ki se nanaša na izbiro priimka po sklenitvi zakonske zveze. Če izbrani priimek sestoji iz več kot dveh besed, mora zakonca ob sklenitvi zakonske zveze podati izjavo o izbiri priimka za pravni promet. Ta je lahko sestavljen iz katerih koli dveh besed iz obeh priimkov, ki sta jih imela do sklenitve zakonske zveze.

Ker se v praksi pojavljajo želje po najrazličnejših nenavadnih osebnih

imenih, ki so pogosto v nasprotju z nacionalnimi, verskimi čustvi, javnim redom in celo žalijo dostojanstvo posameznika, je bilo potrebno pravico do proste izbire osebnega imena v določenih primerih omejiti. Predlog zakona o osebnem imenu določa, da se pravica do proste izbire osebnega imena sme omejiti le, če je to nujno za zavarovanje javne varnosti, morale ali pravic in svoboščin drugih. V skladu s sedaj veljavnim zakonom sprememba osebnega imena ni mogoča samo v primeru, kadar je bila oseba obsojena za kaznivo dejanje, ki se preganja po uradni dolžnosti, dokler kazen ni izvršena ali dokler trajajo pravne posledice obsodbe.

Dopisna seja, 17. oktober 2005

Republika Slovenija pristopa k podpisu Evropske Spomenice o strinjanju za izvedbo medobratovalnega eKlica iz vozila

eKlic iz vozila je nujni klic, ki ga ročno sprožijo potniki v vozilu ali se sproži samodejno (avtomatično) z aktiviranjem v vozilo vgrajenih zaznaval (senzorjev). Po aktiviranju eKlicni sistem v vozilu vzpostavi neposredno govorno zvezo z ustrezno točko PSAP, to je odzivno točko javne varnosti, ki jo v primeru Republike Slovenije predstavlja Uprava RS za zaščito in reševanje, hkrati pa je poslan tudi minimalni nabor podatkov o dogodku (nesreči). Uvedba in uporaba eKlica iz vozila pri opravljanju storitve nujne pomoči bo reševala življenja in zmanjševala družbeno breme z izboljšanjem sporočanja o nesrečah na cestah in hitrejšim odzivanjem nujnih storitev (služb). Zato je Forum za eVarnost, ki ga vodi Evropska komisija, v pred kratkim objavljenem sporočilu o eVarnosti določil eKlicu najvišjo prednost med ukrepi za eVarnost.

45. seja, 20. oktober 2005

Paket sprememb davčne zakonodaje

Vlada je sprejela paket sprememb t.i. davčne zakonodaje; med drugim zakona o dohodnini, zakona o davčnem postopku, zakona o davku od dohodkov pravnih oseb, zakona o davku na dodano vrednost in zakona o davku na izplačane plače ter jih posredovala Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po nujnem postopku.

Dopisna seja, 24. oktober 2005

Država je zavrnila ponudbe za odkup terjatev do družbe IUV - Industrija usnja Vrhnika d.d. in bo terjatev skupaj z delnicami prenesla na Slovensko odškodninsko družbo, ki bo lahko izvedla finančno sanacijo družbe IUV.

Po uspešno potrjeni prisilni poravnavi bo tako lahko Slovenska odškodninska družba d.d. skupaj s Kapitalsko družbo PIZ d. d. izvedla prodajo ustreznega paketa delnic družbe strateškemu partnerju. Pri prodaji paketa delnic se bo tako lahko zagotovilo vsem zainteresiranim vse tiste informacije, ki jih ponudniki potrebujejo za kvalitetno ponudbo. Končni cilj prodaje strateškemu partnerju mora slediti javnemu interesu, t.j. nadaljevanje obstoja in razvoja družbe, ohranjanje delovnih mest, ohranjanje vrhunske, svetovno znane blagovne znamke na tem področju ter doseči čim višjo kupnino.

46. seja, 28. oktober 2005

Nacionalni program reform za doseganje ciljev Lizbonske strategije

Vlada je sprejela Nacionalni program reform za doseganje ciljev Lizbonske strategije, v katerem odgovarja na izzive z ukrepi za spodbujanje prestrukturiranja in nadaljevanje liberalizacije gospodarstva ter z ukrepi za spodbujanje gospodarske rasti in zaposlenosti.

Podlaga za Nacionalni program reform je Strategija razvoja Slovenije, ki jo je junija 2005 sprejela vlada ter opredeljuje vizijo in cilje razvoja Slovenije. V ospredju strategije je celovita blaginja vsakega posameznika in posameznice. Odbor za reforme je oktobra 2005 predstavil prvi predlog konceptov ekonomskih in socialnih reform za povečanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva. Nacionalni program reform za doseganje ciljev Lizbonske strategije v Sloveniji je s svojimi cilji in ukrepi usklajen s Strategijo razvoja Slovenije in upošteva predloge Odbora za reforme.

Vlada o oblikovanju državnih blagovnih rezerv zdravila Tamiflu

Vlada je sprejela dva sklepa v zvezi z oblikovanjem in sprostitvijo državnih blagovnih rezerv zdravila Tamiflu. Tako prvi sklep predvideva oblikovanje

državne blagovne rezerve omenjenega zdravila v kapsulah in prahu v skupni količini 500.000 enot za primer morebitne pandemije gripe. Z drugim sklepom pa vlada sprošča 1999 enot državnih zalog zdravila Tamiflu in pooblašča ministra za gospodarstvo Andreja Vizjaka, da v soglasju z ministrom za zdravje Andrejem Bručanom odloča o uporabi Tamifluja iz državnih blagovnih rezerv, v primeru pojava ptičje gripe pri živalih, za zaščito izpostavljenih oseb kot so rejci in veterinarji.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o nalezljivih boleznih

S predlogom zakona se kot obvezno cepljenje posebej našteva cepljenje zoper hemofilus influence b. Z njim se določa, da se cepljenje proti tuberkulozi opravlja kot obvezno le, če obstajajo določeni epidemiološki razlogi in tako določa letni program cepljenja in zaščite z zdravili. Prav tako zakon ureja postopek ugotavljanja razlogov za opustitev obveznega cepljenja, ki prizadetim omogoča uveljavljanje pravic ter ureja pravice posameznika glede postopkov, pravnih sredstev in organa v zvezi z odločitvijo o obstoju razlogov za opustitev obveznega cepljenja. Zakon tudi ureja položaj osebe, za katero velja obvezno cepljenje, njenih staršev oziroma skrbnika, ureja odškodninsko odgovornost za škodo, ki bi nastala zaradi obveznega cepljenja, ki jo utrpí posameznik, ter usklajuje kazenske določbe z Zakonom o prekrških.

Predlog zakona o napotitvi oseb v mednarodne civilne misije in mednarodne organizacije

Ministrstvo za zunanje zadeve je sledilo večletnim aktivnostim, ki jih Slovenija izvaja skupaj z mednarodnimi organizacijami v skladu z obveznostmi, ki izhajajo iz članstva Slovenije v teh organizacijah ali iz mednarodnih sporazumov. Zaradi vzpostavitve mreže mednarodnih civilnih misij in vloge mednarodnih organizacij v njih se je pojavila potreba po ureditvi delovno pravnih pogojev za napotene osebe. Zato je bilo potrebno vsa vprašanja, povezana z napotitvijo oseb, urediti sistemsko in primerljivo z zahtevami mednarodnih organizacij, posebej EU, na ravni celotne javne uprave, ker sedanja zakonodaja teh vprašanj ne rešuje celovito. Predlog zakona določa obseg pravic in obveznosti napotene osebe in njenega delodajalca, pri katerem je v delovnem razmerju v času napotitve. Podrobneje je opredeljen postopek za izbiro kandidatov, pogoji, pod katerimi oseba kandidira na razpis, status napotene osebe in predvideva vodenje evidence kandidatov. Predlog zakona zagotavlja enotne sistemske pogoje za vse napotene osebe, ne glede na to, ali prihajajo iz javnega ali izven javnega sektorja.

Program »Lokalni zaposlitveni programi - javna dela za leto 2006«

Program Lokalni zaposlitveni programi - javna dela za leto 2006 je namenjen socialni in delovni vključenosti brezposelnih oseb, dvigu njihove ravni znanja in delovne usposobljenosti, spodbujanju prehoda v redno zaposlitev ter razvoju novih delovnih mest v lokalnih skupnostih.

Ciljna skupina brezposelnih oseb, ki se bo vključevala v programe javnih del, so brezposelne osebe, ki jim z rednim posredovanjem dela ni mogoče zagotoviti zaposlitve. Brezposelne osebe se vključujejo v javna dela za obdobje enega leta, praviloma za 40 ur na teden. Ženskam nad 53 let starosti in moškim nad 55 let se lahko podaljša vključitev do izpolnitve starostnega pogoja za upokožitev, če jim ni mogoče zagotoviti ustrezne ali primerne zaposlitve.

Cilji programa so:

- v javna dela bo povprečno mesečno vključenih 3500 brezposelnih oseb oziroma 5300 brezposelnih oseb na letni ravni,
- 10 % udeležencev javnih del bo vključenih v programe izobraževanja oziroma usposabljanja za izvajanje javnega dela in v individualna izobraževanja v skladu z zaposlitvenim načrtom,
- v javna dela bo vključenih najmanj 50 % brezposelnih oseb, ki so prejemniki denarnega nadomestila, denarne pomoči in/ali denarnih pomoči na centrih za socialno delo,
- v šestih mesecih po končanem Programu bo iz javnih del prešlo v redne zaposlitve 25 % udeležencev. Okvirna sredstva za izvajanje Programa v letu 2006 so določena na podlagi Predloga proračuna Republike Slovenije za leti 2006 in 2007 v skupni okvirni višini 5 milijard tolarjev. Pogodbe z izvajalci javnih del in brezposelnimi osebami se bodo podpisovale po sprejetju Proračuna Republike Slovenije 2006-2007.

Predhodni delni program odprave posledic škode zaradi letošnjih poplav in neurij s točo

Vlada je za izvedbo tega programa zagotovila 499,5 milijona tolarjev proračunske rezerve, od tega je za plačilo že izvedenih del in izvedbo nujnih del za zagotovitev pogojev za življenje in delo prizadetim občinam zagotovljenih 488,5 milijona tolarjev, za izvedbo tehnične podpore pri uresničevanju programa pa 11 milijonov tolarjev.

Predhodni delni program temelji na predhodni oceni škode, poročilih, ki so jih posredovale prizadete občine, opravljenih terenskih ogledih in pregledu prejete dokumentacije, ki so jo posredovale občine. Sredstva, ki jih je danes zagotovila vlada, so namenjena za plačilo že izvedenih del ter izvedbo nujno potrebnih del v letošnjem letu, s katerimi se zagotavlja vodoodskrbna, delovanje kanalizacije, dostopi do objektov in preprečitev nadaljnega plazenja tal ob stanovanjskih objektih.

Neurje s poplavami v letošnjem juliju

Vlada je konec julija letos za prvo nujno pomoč pri vzpostavljanju normalnih pogojev obratovanja občinske infrastrukture pri odpravi posledic škode po neurju v juliju zagotovila sredstva proračunske rezerve v višini 84,5 milijona tolarjev. Z oceno neposredne škode na stvareh zaradi julijskih poplav in drugih posledic neurja s točo se je vlada seznanila 6. oktobra letos. Škoda, ki je bila ocenjena do vključno 26. avgusta letos, je skupaj znašala dobrih 1,7 milijarde tolarjev, od tega je škoda na stvareh na območju prizadetih lokalnih skupnosti znašala skoraj 1,2 milijardi tolarjev. Vlada je zato zadolžila Ministrstvo za okolje in prostor, da na podlagi ocene škode izdela program odprave posledic v skladu z zakonom o odpravi posledic naravnih nesreč.

Neurje s poplavami in drugimi posledicami neurja v letošnjem avgustu

Konec avgusta se je vlada seznanila še z informacijo o posledicah in ukrepanju ob neurju s poplavami, ki so 21. avgusta letos prizadele Zahodnoštajersko, Vzhodnoštajersko in Dolenjsko regijo ter Pomurje, Posavje in Zasavje. Ministrstvu za okolje in prostor je vlada takrat naložila, da po potrditvi ocene neposredne škode pripravi predlog programa odprave posledic naravne nesreče in pri tem upošteva tudi odpravo posledic neurja s poplavami in točo 22. julija letos, ker so bila nekatera območja prizadeta v obeh nesrečah.

Vlada je hkrati odobrila tudi sredstva proračunske rezerve v višini 80 milijonov tolarjev za pokrivanje nujnih stroškov za delo gasilcev in drugih reševalcev pri izvajanju nujnih ukrepov zaščite, reševanja in pomoči ob poplavah in drugih posledicah neurja. V začetku oktobra je vlada ta sklep dopolnila, in sicer je za pokrivanje nujnih stroškov za delo gasilcev in drugih reševalcev pri izvajanju nujnih ukrepov zaščite, reševanja in pomoči ob poplavah v Pomurju od 21. do 24. avgusta letos dodelila še 32 milijonov tolarjev.

Predhodna ocena neposredne škode na stvareh zaradi posledic avgustovskih neurij, s katero se je vlada seznanila v začetku oktobra letos, je znašala v skupni višini skoraj 16,4 milijarde tolarjev. Ta predhodna ocena neposredne škode obsega škodo v občinah na prometni infrastrukturi, gradbenih inženirskih objektih, premičninah, kmetijskih zemljiščih, državni prometni infrastrukturi in vodotokih. Postopek verifikacije ocen škode v regijskih komisijah za ocenjevanje škode in v državni komisiji sicer še ni zaključen, ne glede na to pa neposredna škoda, ki je nastala v skupno 44 občinah, presega 0,3 promila načrtovanih prihodkov državnega proračuna v letošnjem letu, kar pomeni, da je dosežen limit za uporabo sredstev državnega proračuna v skladu z zakonom o odpravi posledic naravnih nesreč. Z namenom, da se čim prej zagotovijo sredstva za najnujnejše ukrepe, pa je vlada sprejela omenjeni predhodni delni program.

Problematico povišanih vrednosti fluoridov v koruzi v okolici Kidričevega so na pobudo ministra Podobnika obravnavali ustrezni resorji

Na pobudo ministra za okolje in prostor Janeza Podobnika je bil v četrtek, 27. oktobra, v prostorih ministrstva sklican sestanek, na katerem so udeleženci sestanka obravnavali problematiko povišanih vrednosti fluoridov v koruzi v okolici Kidričevega. Sestanek so se poleg predstavnikov Ministrstva za okolje in prostor udeležili še predstavniki Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije in ministrstva za zdravje ter kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Predstavniki Kmetijske gozdarske zbornice Slovenije so poudarili, da je nujno potrebno ugotoviti vzrok oziroma vir onesnaženja in meje onesnaženega območja. Prav tako so opozorili tudi na izgubo dohodka, ki ga bodo kmetje zaradi onesnaženja utrpeli, ter na problematiko morebitnega odlaganja onesnažene krme oziroma njene drugačne odstranitve.

Minister Podobnik je poudaril, da bo ministrstvo odgovorno pristopilo k aktivnostim, predvsem v smislu natančne analize

in pregleda obstoječega obratovalnega monitoringa in imisijskih vrednosti v skladu z veljavno okoljsko zakonodajo. Ministrstvo bo skupaj s pristojnimi službami storilo vse, da se najde povzročitelj za nastale razmere, ki mu bo po ugotovitvi krivde v ustreznem postopku naloženo plačilo vseh stroškov za povzročeno škodo.

Ministrstvo za okolje in prostor je prevzelo koordinativno vlogo med posameznimi resorji in naslednji delovni sestanek je napovedan predvidoma čez dva tedna.

Minister Podobnik na delovnem obisku v občini Šentjur

O pripravi prostorske strategije občine

Minister za okolje in prostor Janez Podobnik je v četrtek, 20. oktobra, obiskal občino Šentjur, kjer se je srečal s tamkajšnjim županom Štefanom Tislom in njegovimi sodelavci. Na delovnem sestanku so spregovorili o aktualnih okoljskih in prostorskih temah občine. Pozornost so namenili predvsem problematiki suhega zažrevalnika v Industrijski coni Šentjur, pripravi prostorske strategije občine, spremembam prostorske zakonodaje, specifičnosti razpršenih gradenj na Kozjanskem, področju urejanja čiščenja odpadnih voda v občini ter poteku projekta izgradnje čistilne naprave Šentjur. Minister si je kasneje skupaj s predstavniki občine in Stanovanjskega sklada RS Primožem Pircem ogledal tudi stanovanjski kompleks Livada ter industrijsko cono.

Svečanost ob 10. občinskem prazniku občine Gornja Radgona

Minister Podobnik otvoril novo turistično zanimivost: očeta panonskih hrastov - 1400 let star hrast

V soboto, 1. oktobra 2005, se je minister za okolje in prostor Janez Podobnik udeležil slovesnosti ob 10. občinskem prazniku občine Gornja Radgona. Minister je skupaj z županom Antonom Kampušem, direktorica Podjetniško razvojne agencije gospo Tatjano Fulder, učenkami in učenci Osnovne šole Apače ter ostali udeleženci otvoril novo turistično znamenitost v občini: očeta panonskih hrastov - 1400 let star hrast.

V okviru občinskega praznika je potekalo več kulturnih in športnih prireditev, slavnostna seja občinskega sveta s podelitvijo občinskih priznanj, otvoritev dveh cest, občani so se zbrali tudi pri spominski maši ob 9. obletnici smrti častnega občana dr. Antona Trstenjaka.

Obisk ministra Podobnika v podjetju Sava Kranj d.d.

V Savi Kranj zasledujejo okoljske standarde

Minister za okolje in prostor g. Janez Podobnik je skupaj s strokovnimi sodelavci ministrstva v ponedeljek 10.10.2005, obiskal kranjsko Savo. Na delovnem srečanju z vodstvom podjetja se je minister seznanil s poslovno strategijo družbe, zasledovanjem okoljskih standardov in ciljev ter proizvodno tehnologijo ene izmed največjih delniških družb v Sloveniji.

Minister za okolje in prostor Janez Podobnik je gostil ambasada

Minister izrazil pričakovanje Slovenijo in Hrvaško o ravnanju

Na srečanju 19. oktobra je minister Podobnik ambasadorje sredozemskih držav seznanil z vsebino in namenom 14. zasedanja pogodbenic Konvencije o varstvu morskega okolja in obalnih območij Sredozemlja in njenih protokolov (Barcelonska konvencija), ki bo od 8. do 11. novembra letos v Portorožu. Na srečanju so udeleženci poudarili teme, ki bodo obravnavane tudi na zasedanju, in sicer sprejetje Sredozemske strategije trajnostnega razvoja, celovito upravljanje z obalnimi območji, vključno s pomenom posebej zavarovanih območij morskih ekosistemov.

Na ministrskem delu zasedanja v Portorožu (9. novembra) bo po pričakovanju Slovenije podpisan tristranski sporazum med Italijo, Slovenijo in Hrvaško o ravnanju v primeru onesnaženja zaradi nesreč na morju, kar bo bistveno pripomoglo k varnosti pomorskega prometa v Jadranu.

Minister Podobnik je ambasadorje seznanil tudi z vzporednimi aktivnostmi konference, v okviru katerih bo Evropska komisija predstavila Evropsko morską strategijo, predstavljena bo tudi iniciativa Evropsko-sredozemskega partnerstva (t.i. "Iniciativa 2020"), Evropska okoljska agencija bo poročala o stanju okolja v Sredo-

Minister za okolje in prostor Janez Podobnik obiskal Maribor

Brez sodelovanja javnosodobnega načrtovanja

Minister za okolje in prostor Janez Podobnik se je v petek, 14. oktobra 2005, udeležil posveta "Varstvo pred utopitvami" in si ogledal prikaz reševalne tehnike in postopkov reševanja v Mariboru. Posvet je bil organiziran v okviru prireditev "Dnevi zaščite in reševanja", ki so potekali od 13. do 15. oktobra v Mariboru.

Po posvetu je na Pedagoški fakulteti v Mariboru sledil še slavnostni podpis pogodbe o sodelovanju Ministrstva za okolje in prostor v projektni mreži "Upravljanje z vodnimi viri" ("Water resources and their management"). Gre za novo generacijo povezovanj med raziskovalnimi ustanovami - gospodarstvom in državami oz. regijami EU in sosednjih držav, s katerimi mejimo in delimo skupna porečja. Minister Podobnik je ob podpisu pogodbe zbrane nagovoril:

»Vodni in obvodni svet Slovenije je izjemno dinamično okolje, na kar postanemo največkrat pozorni šele, ko ob hudih urah vodni pojavi dobijo izjemno razsežne in pogosto tudi škodljive posledice. Na vodni svet postanemo ponovno pozorni v času sušnih obdobij - vzrok: pomanjkanje vode.

V preostalih delih leta gre bolj ali manj za »nikogaršnji svet«, torej za prostor, primeren za širitev urbanizacije, prometnic in včasih še zmeraj, žal, tudi za odlaganje različnih, tudi škodljivih snovi. Ti primeri so z izboljševanjem delovanja lokalnih

skupnosti in javnih služb ter nadzora zmeraj bolj redki, a jih brez aktivnega sodelovanja javnosti najbrž ne bo mogoče nikdar povsem zaustaviti. Vodno okolje naših studecev, potokov, rek, jezer in morja pa se vendarle še ponaša s pestrim rastlinstvom in živalstvom, ki pa postaja zaradi različnih pritiskov vse bolj ogroženo. Gre za krhek in dragocen ekosistem, ki predstavlja tudi osnovni in vse bolj ogrožen življenjski vir - pitno vodo.

Vodni viri Slovenije so količinsko izdatni. Ozko statistično vrednotenje tudi pokaže, da je Slovenija v primerjavi z drugimi državami bogata z vodo. Kljub temu pa cena plastenke pitne vode tudi na bencinski črpalki v Sloveniji že presega ceno litra bencina.

Skratka, imamo izjemno priložnost (in dolžnost), da z vlaganjem v razvoj, ki upošteva naravo voda Slovenije, okrepimo sodelovanje med znanstvenimi ustanovami - gospodarstvom - in javnostmi za odgovorno upravljanje z vodnimi viri in s tem izboljšamo NAŠO kakovost življenja.

Projekt »Upravljanje z vodnimi viri«/ Water Resources and their Ma-

dorje sredozemskih držav

Slovenije o podpisu tristranskega sporazuma med Italijo, nju v primeru onesnaženja zaradi nesreč na morju

zemlji, Mednarodna pomorska organizacija (IMO) pa bo predstavila program za upravljanje z balastnimi vodami.

Rdeča nit zasedanja v Portorožu, na katerega so vabljeni najvišji predstavniki 22 držav-pogodbenic, bo zmanjšanje pritiska in vpliva na morski ekosistem Sredozemlja in s tem povezana sinergija med Mediteranskim akcijskim planom in dejavnostmi Evropske komisije. Temu procesu bo Slovenija predsedovala v obdobju 2005-2007.

Zasedanje v Portorožu bo

spremljala množica dogodkov tako mednarodnih nevladnih organizacij, ki imajo uradni status opazovalke na zasedanju, kot tudi tematskih dogodkov, ki jih bo organiziralo Ministrstvo za okolje in prostor v sodelovanju z lokalnimi skupnosti in Univerzo na Primorskem.

ti že v fazah zasnove projektov ni celovitega razvoja

nagement/ to omogoča. Gre za novo generacijo povezovanj med raziskovalnimi ustanovami – gospodarstvom in državami oz. regijami EU in sosednjih držav, s katerimi mejimo in delimo skupna porečja.

Osrednja nit sodelovanja je organizirano povezovanje najboljših znanj v regiji za celovito načrtovanje, ki temelji na trajnostnem razvoju in rabi vodnih virov ob upoštevanju okoljske, gospodarske in družbene stvarnosti v Sloveniji.

Univerza v Mariboru s tem projektom dejavno uresničuje povezovanje znanj za razvoj s tehničnimi rešitvami, ki temeljijo na preverjenih naravoslov-

nih in družboslovnih izhodiščih.

Pri sodelovanju z avstrijskimi kolegi ima dolgoletno tradicijo. V obdobju suverene Slovenije ima prav posebno mesto skupni obsežni slovensko-avstrijski projekt »Hidrogeologija Karavank«, ki bo zaključen v letošnjem letu in je izjemna strokovna podlaga za pripravo sodobnega upravljalkega načrta gorskega masiva – bogatega vodnega vira, ki si ga delita obe državi. Gre za strokovni izziv različnim uporabnikom vodnih virov (npr. Dravskim elektrarnam) v Avstriji in Sloveniji, ki lahko svoje delovanje še izboljšajo s celovitimi sanacijami, s pove-

čanjem izkoristka in hkratnim zmanjševanjem vplivov na okolje.

Brez sodelovanja javnosti že v fazah zasnove projektov ni sodobnega načrtovanja celovitega razvoja. Tudi na tem področju ima Univerza v Mariboru v projektu pomembno vlogo. V sodelovanju z Ministrstvom za okolje in prostor izvaja projekt izobraževanja učiteljev mentorjev s simboličnim naslovom: Slovenija - vodna učna pot Evrope. Povezovanje lokalnih znanj za celovito izobraževanje o priložnostih in tudi o pasteh razvoja v specifičnih lokalnih okoljih je izjemno pomembno poslanstvo, ki je bilo do zdaj

prezrto. Gre za izobraževanje za odgovorno sodelovanje in odločanje za razvoj na prostorskih konferencah s temelji znanja o vodnih virih in naravnih procesih v lokalnem okolju.

Pristop, ki ga razvija Univerza v Mariboru s projektom »Upravljanje z vodnimi viri« zagotovo ne bo omejen le na Podravje. S primeri dobre prakse in navedenimi povezavami ima veliko priložnost tudi v izvajanju »Okvirnega sporazuma za porečje Save«. Gre za sporazum, ki omogoča slovenskim ustanovam dejavni nastop v porečju Save pri zasnovi načrta upravljanja kot pri načrtovanju in izvedbi posameznih tehničnih rešitev. Prvi odzivi so spodbudni in pričakovati je živahno izmenjavo znanj in okrepljeno sodelovanje za razvoj.

Skratka, tudi na ostalih slovenskih univerzah bi si želeli tako dejavnega povezovanja za razvoj, ki upošteva okolje, gospodarstvo in družbo.«

Naj cvetijo rožice, ne ceste

Razprave o »prometnem« delu državnega proračuna so vedno vroče. Letos še toliko bolj, ker smo bili že na samem začetku soočeni z zelo omejenimi sredstvi za financiranje svojih programov. Glede na rebalans proračuna za letošnje leto je predlog proračuna Ministrstva za promet v letu 2006 namreč »težak« samo 98,3 milijarde tolarjev, kar je za 12,2 milijarde tolarjev ali 11 odstotkov manj kot letos, v letu 2007 pa 107,3 milijarde tolarjev ali 9 odstotkov (8,9 milijarde tolarjev) več kot v prihodnjem letu. Za nameček pa je dodatno olje na ogenj prilil še podatek, da bomo za gradnjo avtocest iz proračuna namenili le 5,9 milijard (v letu 2006) oziroma 10 milijard tolarjev (2007).

»Ali to pomeni, da bomo upočasnili uresničevanje nacionalnega programa gradnje avtocest?«, so bila najpogostejša vprašanja, ki so najbrž vznemirila tudi koga od vas, spoštovani bralci. Odgovor je nikalen. Ne! Avtocestni križ bo zgrajen do konca leta 2008. Res pa je, da bo zavoljo krčenja namenskih sredstev za izvajanje avtocestnega programa v letih 2006 in 2007 treba dodatno povečati kvoto Darsovih zadolžitvev. »Toda, ali bodo prihodki iz cestnin dovolj visoki, da bo Dars lahko odplačeval posojila, ali pa se bo njegov dolg preko poroštev države prelil v javni dolg?« je bilo drugo najpogostejše vprašanje. Tudi ta bojazen je za zdaj odveč: ana-

liza, ki jo je izdelal Ekonomski inštitut pri Pravni fakulteti, je namreč pokazala, da danes še ne moremo resno govoriti o tveganju vnovčevanja danih državnih garancij in prelivanju dolgov Darsa v javni dolg, saj takšen dogodek ni možen v kratkem ali srednjeročnem obdobju. Takšno tveganje bi se utegnulo realizirati le ob popolni ukinitvi namenskih sredstev. Tega pa ne bo.

Za večino državljanov in državljanov pa je gotovo še bolj razveseljiv podatek, da bomo v nasled-

njih letih bistveno povečali vlaganja v državno cestno omrežje. Znano je namreč dejstvo, da je okrog 6000 kilometrov glavnih in regionalnih državnih cest v zelo slabem stanju, saj je kar 52 odstotkov omrežja v slabem ali zelo slabem stanju. Vzrok za to je znan: v preteklem desetletju so bila vlaganja v ohranjanje in obnovo teh cest bistveno premajhna. Zato se na vseh koncih in krajih srečujemo z vse številnejšimi in čedalje večjimi ozkimi grli, ki so se pojavila zaradi stalne in dokaj visoke stopnje rasti prometa. Takšno stanje se že odraža kot omejitveni dejavnik skladnega regionalnega razvoja. Območja Slovenije, ki ne ležijo ob glavnem avtocestnem križu, namreč postajajo lokacijsko vse bolj nekonkurenčna, četudi imajo druge, za razvoj potrebne dejavnike.

Za izboljšanje stanja na tem področju je zato že v letih 2006-07 v predlogu proračuna za investicije v državno cestno omrežje, ki zajema skupaj 774 investicijskih projektov, predvidenih:

- v letu 2006 23,7 milijarde tolarjev ali kar za 43 odstotkov več sredstev glede na rebalans 2005
- v letu 2007 pa 28,7 milijarde tolarjev ali za 21 odstotkov več sredstev glede na predlog proračuna 2006.

Ko sem prejšnji mesec v Spodnjem Brniku odpiral rekonstruiran odsek regionalne ceste med Spodnjim in Zgornjim Brnikom, sem slavnostni nagovor zaključil z misljo, naj cvetijo rožice, ne ceste. Prepričan sem, da bo v doglednem času tudi drugod po Sloveniji tako, kot je zdaj med Spodnjim in Zgornjim Brnikom...

*mag. Janez Božič,
minister za promet*

Minister za promet mag. Janez Božič je naše načrte razvoja prometne infrastrukture predstavil tudi Loyola de Palacio, ki je bila v prejšnjem mandatu podpredsednica Evropske komisije in komisarka za promet, zdaj pa je koordinatorka Evropske komisije za vzhodni vseevropski koridor.

Minister dr. Ivan Žagar na srečanju zaradi ustanovitve evroregije

Na povabilo predsednika deželnega odbora Avtonomne dežele Furlanije - Julijske krajine Riccarda Illyja se je dr. Ivan Žagar, minister RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, 17. oktobra udeležil t.i. srečanja »predsednikov Evroregije« v Vili Manin v Passarianu pri Vidmu v Italiji. Srečanja so se iz sosednjih držav oziroma regij udeležili še dr. Jörg Haider, deželni glavar avstrijske zvezne dežele Koroške, Giancarlo Galan, predsednik avtonomne dežele Veneto, Ivan Jakovčič, predsednik Istrske županije in Zlatko Komadina, predsednik Primorsko - Goranske županije.

Srečanje je bilo namenjeno pogovorom o oblikovanju skupne evroregije in skupnih ciljev v luči Madridske konvencije in Dodatnega protokola k Madridski konvenciji v okviru pobude, ki je bila že v preteklosti podana tudi s strani predsednika Avtonomne dežele Furlanije-Julijske krajine Riccarda Illyja. S tem namenom je italijanska stran pripravila osnutek Izjave o nameri, v kateri je predvideno, da prisotni udeleženci soglašajo o vzpostavitvi take oblike sodelovanja, ki bi spodbudila proces ustanavljanja Evroregije, nove osebe javnega prava, ki bi prispevala k skladnemu in trajnostnemu gospodarskemu in socialnemu razvoju ter k rasti konkurenčnosti vanjo vključenih območij. Posebej poudarjena področja sodelovanja so področje zdravstva in storitev namenjenih občanom, kulture, turizma, narodnih manjšin, znanstvenega sodelovanja in razvoja inovacij, sonaravne oblike upravljanja teritorija, vzgoje in poklicnega izobraževanja, prometnih storitev in prometne infrastrukture, energije, telekomunikacij in civilne zaščite in ekologije.

Do podpisa same Izjave o nameri ni prišlo, so pa zato predstavniki udeleženi županij, regij in države Slovenije podpisali posebno izjavo, v kateri izražajo pripravljenost, da bodo priloženi osnutek Izjave o nameri posredovali v oceno svojim pristojnim institucijam, da bi v roku 60 dni prišlo do njene uskladitve in podpisa.

Dr. Ivan Žagar, minister RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, je podal stališče, da v Sloveniji obstaja velik interes za evroregionalno povezovanje. Poudaril je, da se želi Slovenija vključevati v evroregionalne povezave nedeljivo kot celota. V zvezi z Illyjevo pobudo za oblikovanje Evroregije je podal mnenje, da je pri tem potrebno upoštevati že obstoječe povezave v tem prostoru oz. druge predloge, ki se pojavljajo glede povezovanja v evroregije.

Ali bomo imeli nove občine?

Na kolegiju predsednika DZ RS je bil sprejet okvirni rokovnik za ustanavljanje novih občin. Ob tem je bistveno poudariti, da morajo biti referendumski izvedeni in »zakon o ustanovitvi občin« sprejeti pred razpisom lokalnih volitev.

V nadaljevanju navajamo rokovnik za ustanovitev novih občin.

1. 10. 2005 - rok za vložitev predloga za spremembo območja občine oziroma za ustanovitev nove občine v Državni zbor v primeru, ko je predlagatelj po ustavi (poslanec, vlada, DS, 5000 volivcev).

1. 11. 2005 - rok za pošiljanje mnenj občinskih svetov in predlogov za ustanovitev novih občin s strani občinskih svetov

18. - 25. 11. 2005 - Vlada posreduje svoje mnenje in predlog za spremembo območij občin oziroma za ustanovitev novih občin Državnemu zboru. Naša služba bo skupaj z vladnimi resorji preučila vsak predlog in posredovala mnenje. Pri oblikovanju mnenja je bistveno upoštevanje 13 in 13a člena zakona o lokalni samoupravi, kjer je eksplicitno navedeno, da mora biti občina sposobna zadovoljevati potrebe in interese svojih prebivalcev in izpolnjevati druge naloge v skladu z zakonom.

Šteje se, da je občina sposobna na svojem območju zadovoljevati potrebe in izpolnjevati naloge iz prejšnjega odstavka, če so zagotovljeni naslednji pogoji: popolna osnovna šola, primarno zdravstveno varstvo občanov (zdravstveni dom ali zdravstvena postaja), komunalna opremljenost (oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje odpadnih voda, oskrba z električno energijo), poštne storitve, knjižnica (splošna ali šolska) in prostori za upravno dejavnost.

Ob tem je potrebno upoštevati, da mora imeti občina najmanj 5000 prebivalcev. Ob ustanovitvi ima lahko občina manj kot 5000 prebivalcev, če gre za ustanovitev nove občine z združitvijo dveh ali več občin.

Poudariti je potrebno, da se lahko zaradi geografskih, obmejnih, narodnostnih, zgodovinskih ali gospodarskih razlogov izjemoma ustanovi občina, ki ima manj kot 5000 prebivalcev, vendar ne manj kot 2000.

13a člen ob koncu navaja, da se morajo pri ustanavljanju občin kriteriji iz 13. in 13a. člena upoštevati kot celota.

V času od 29.11. - 7.12.2005 - Odbor za lokalno samoupravo in regionalni razvoj DZ RS obravnava predloge skupaj z mnenji in predlogom Vlade RS in poda poročilo Državnemu zboru skupaj s predlogom odloka, s katerim Državni zbor razpiše referendum.

12. - 15. 12. 2005 - obravnava predlogov za spremembo območij občin ozi-

roma za ustanovitev novih občin (vsakega posebej) ter mnenj in predloga Vlade Republike Slovenije na izredni seji Državnega zbora. Državni zbor na seji sprejme odlok, s katerim na določenem območju razpiše referendum, če oceni, da so izpolnjeni pogoji za ustanovitev občine oziroma za spremembo njenega območja oziroma sklep, s katerim ugotovi, da posamezni predlog ne izpolnjuje pogojev za ustanovitev občine oziroma za spremembo območja občine in ga pošlje predlagatelju.

13. - 19. 12. 2005 - Državni zbor pošlje morebitne sklepe Državnega zbora o neizpolnjevanju pogojev predlagatelju.

15. - 20.12. 2005 - objava odloka(ov) in sklepa(ov) Državnega zbora v Uradnem listu Republike Slovenije.

21.12.2005 - 4.1.2006 - 15 dnevni rok v katerem lahko poda predlagatelj pobudo Ustavnemu sodišču za oceno ustavnosti in zakonitosti sklepa Državnega zbora.

21.1. ali 28. 1. 2006 - glede na roke iz zakona o referendumu in ljudski iniciativi (najmanj 30 in največ 45 dni) bi bil lahko referendum po posameznih območjih izveden v nedeljo, 21. januarja ali v nedeljo, 28. januarja 2006.

31.1. ali 7. 2. 2006 - Republiška volilna komisija objavi uradne rezultate referendumov.

17. 2. 2006 - Vlada RS pošlje Državnemu zboru v obravnavo predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovih območij.

21. 2. - 24. 2. 2006 - obravnava predloga zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovih območij na seji Odbora DZ RS za lokalno samoupravo in regionalni razvoj.

28. 2. - 3. 3. 2006 - sprejetje zakona o ustanovitvi občin ter o določitvi njihovih območij na izredni seji Državnega zbora.

Do 26.10.2005 je bilo na Službo Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko naslovljenih 21 predlogov za ustanovitev novih občin: Ankaran-Hrvatini, Apače, Bizeljško, Cirkulane, Dobova, Dobrova, Izlake, Kolhanjevec na Krki, Mala Nedelja, Polhov Gradec, Rečica ob Savinji, Renče-Vogrsko, Rimske Toplice, Središče ob Dravi, Straža, Sveti Jurij v Slovenskih goricah (Jurovski Dol), Sveti Tomaž, Šentjošt, Šentrupert, Zgornji Leskovec, Kočevska Reka in 4 za ustanovi-

tev mestnih: Domžale, Ravne na Koroškem, Piran, Brežice.

Predlogi še prihajajo, še zlasti tisti, ki jih sprejemajo občinski sveti, ki imajo rok za posredovanje 31.10.2005.

Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko bo imela v prihajajočih dneh kar veliko dela za preučitev in podajanje mnenj glede ustanovitve novih občin.

Predlogi, ki bodo formalno izpolnjevali pogoje po 13 in 13a členu Zakona o lokalni samoupravi, bodo tudi dobili pozitivno mnenje. Končno besedo pa bo imel Državni zbor RS ter volilke in volilci na referendumu.

Kakšna naj bo vloga občin v procesu ustanavljanja pokrajin

Pred parlamentarnimi počitnicami je skupina opozicijskih poslancev vložila v parlamentarno proceduro predlog za spremembo 121., 140. in 143. člena ustave Republike Slovenije. Predlog je povezan z iskanjem rešitev pri uvedbi regionalizacije v Sloveniji in v tem kontekstu se mi zdi še posebej pomembno izpostaviti pomen t.i. koordinacije iskanja konsenzualnih rešitev pri predsedniku Državnega zbora. Vendar tudi pravni strokovnjaki ne bodo mogli odgovoriti na ključno odprto vprašanje, ki se glasi: "Kakšna bo vloga občin v postopku ustanavljanja pokrajin?"

V Službi vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko smo prepričani, da zgolj MNENJE OBČIN, kot so navedli predlagatelji ustavnih sprememb, temu enkratnemu postopku ni dovolj. Še zlasti ne v primerih, ko se bo odločalo, v katero izmed predlaganih pokrajin se bo

umestila posamezna občina oziroma na katerem območju bodo občina in občani čutili svojo povezanost in izvajanje širših nalog lokalne samouprave, prenesenih državnih nalog in regionalnega razvoja. Pomembno je tudi odločanje o imenu in sedežu, kjer bodo pokrajine, v kateri bo posamezna občina. Prepričan sem, da bi ustavodajalec moral v teh primerih omogočiti, da občine podajo svojo odločitev bodisi preko odločitve občinskega sveta ali z odločitvijo občank in občanov na referendumu. Takšna oblika soodločanja občin bi bila lahko dobra osnova za oblikovanje pokrajin po volji ljudi. Ostala vprašanja, ki se tičejo pristojnosti pokrajin in načina financiranja, so več ali manj že dobila potreben političen konsenz, v katerem je zaveza, da tovrstno zakonodajo sprejema Državni zbor z dvotretinjsko večino prisotnih poslank in poslancev, kar je tudi prav, saj so te odločitve prav tako pomembne za dobro funkcioniranje druge stopnje lokalne samouprave. V tem delu bo potrebno ustrezno prerazporediti pristojnosti, kadre in finance iz državne ravni na pokrajinsko raven, saj

le takšen postopek lahko zagotavlja, da se ne bodo bistveno povečali javnofinančni izdatki pri uvedbi druge stopnje lokalne samouprave ter da bodo pokrajine doprinesle k hitrejšemu gospodarskemu razvoju in potrebni decentralizaciji države. V Službi vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko smo za samo pomoč pri ustavni razpravi že pripravili delovni osnutek zakona o pokrajinah, ki opredeljuje tudi pristojnosti bodočih pokrajin, v pripravi je delovni osnutek zakona o pokrajinskih volitvah, glede zakona o financiranju pa je v teh dneh minister dr. Ivan Žagar imenoval delovno skupino, ki bo izdelala izhodišča za nov zakon o financiranju lokalne samouprave, ki bi vseboval tako področje občin kakor tudi pokrajin.

Na podlagi vsega navedenega menim, da je sedaj čas, da se o ključnih odprtih vprašanjih pogovorijo predsedniki parlamentarnih strank in najdejo potreben konsenz v smeri nadaljevanja postopkov v procesu ustanavljanja pokrajin. Menim, da je kakršnakoli bojazen, da bi bile občine zaviralni faktor v tem procesu, popolnoma odveč. Občinam je treba dati ustrezno težo v okviru soodločanja. Da je temu tako, kažejo tudi izkušnje pri regionalnem razvoju, in prej, ko bo politika to spoznala, bo tudi hitreje prišlo do ustanovitve pokrajin v Sloveniji.

Franci Rokavec

Predvidene reforme zakonodaje na področju zagotavljanja socialnih transferjev z naslova brezposelnosti

Že kar nekaj časa je v Sloveniji možno opazovati nenavaden trend oziroma ugodnosti, ki so jih deležne brezposelne osebe, ki prejemajo socialne denarne pomoči. Če ima taka brezposelna oseba še šoloobveznega otroka v šoli oziroma v vrtcu, je deležna še dodatnih ugodnosti, kot so brezplačen vrtec, subvencionirana letovanja otrok, brezplačna malica, subvencionirana najemnina, visoki otroški dodatki....

Če vzamemo primer, da gre za družino, kjer sta oba starša brezposelna, družina pa šteje več otrok, pa na preprost način izračunamo prihodke družine, ki jih predstavljajo socialna pomoč in otroški dodatek. Takšna družina prejme v svojo blagajno več, kot pa družina, kjer sta zaposlena oba starša z nizkimi dohodki, poleg tega pa morata plačati tudi vrtec, malico, najemnino, šolo v naravi... Povprečna plača na primer v tekstilni industriji v Sloveniji znaša med 70 in 80.000 tolarji. Tako se zgodi, da je večkrat socialna pomoč večja, kot pa je plača zaposlenega z nizkimi dohodki.

Taka socialna varnost med brezposelnimi ne deluje dovolj stimulatивно za zaposlovanje in ustvarjanja dohodka z lastnim delom. Vloga Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje je preveč pasivna, saj po mojem mnenju ni restriktiven pri izbrisu brezposelnih oseb iz evidence iskalcev zaposlitve, če se te ne odzivajo na zavodova napotila na razgovore za zaposlitev k delodajalcem. Če navedem primer: v Posavju je velik problem, ko delodajalec išče delavce, pa ni zadostnega odziva na objavljena prosta delovna mesta. Gre za delovna mesta v proizvodnji, kjer se išče profil od I. do IV. stopnje izobrazbe, s plačami, ki so za naše okolje, kjer prevladuje tekstilna in lesna industrija, zelo dobre, odziv brezposelnih oseb pa je zelo slab, saj zaradi socialne pomoči, ki omogoča dostojno preživetje, niso motivirani za delo.

Na septembrski seji Državnega zbora sem ministru mag. Janezu Drobničju, ministru za delo, družino in socialne zadeve, zastavil vprašanje, ali ministrstvo že razpolaga s kakšno analizo stanja na področju socialnovarstvenih pravic oziroma ali se že pripravljajo spremembe zakonodaje na omenjenem področju, ki bi delaz-

možne brezposelne osebe usmerjala k večji aktivnosti pri iskanju zaposlitve in ustvarjala večje ravnovesje v višini prejetih prihodkov med brezposelnimi osebami in zaposlenimi osebami z nizkimi dohodki.

Minister mi je odgovoril sledeče:

V programu Vlade Republike Slovenije je tudi sprememba zakonodaje na področju zagotavljanja socialnih transferov iz naslova bodisi socialnih pomoči in pa seveda tudi kar se nanaša na denarne dajatve z naslova brezposelnosti. "Nekaj sprememb se nanaša na normativni del, drugi del pa tudi na samo prakso delovanja institucij, ki se ukvarjajo bodisi z zagotavljanjem, razdeljevanjem denarnih

socialnih pomoči ali pa tudi z zagotavljanjem zaposlitev, posredovanjem zaposlitev in vključevanjem brezposelnih v aktivno politiko zaposlovanja.

Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje je v prvih osmih mesecih letošnjega leta na podlagi zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, ravno zaradi ne-zglašanja ali ne-odzivanja na ponujeno delovno mesto, iz evidence izločil 6863 oseb, kar pomeni mesečno izločitev približno 2000 oseb. Ta podatek nakazuje, da poskušajo svetovalci zaposlitve in delavci na centrih za socialno delo biti bolj striktni pri preverjanju izpolnjevanja dolžnosti brezposelnih oseb, vendar pa kažejo podatki, da to ni zadostno. Po ministrovih besedah se pripravljajo spremembe zakonodaje, tako da bi glede ustrezne oziroma primerne zaposlitve, da bi se za ustrezno oziroma primerno zaposlitev obravnavale tudi tiste zaposlitve, ki so za 2% nižje od tiste, ki jo ima brezposelni.

"V procesu priprave sprememb je tudi zakon o socialnem varstvu, kjer gredo spremembe v smeri ponudbe zaposlitve, ponudbe delovne aktivnosti. Prejemniki denarnih socialnih po-

moči bodo morali biti pripravljene tudi na to, da sprejemajo ustrezne delovne aktivnosti, ki imajo značaj javnega dela, ali delovanja v humanitarnih in dobrodelnih organizacijah.

"Pri prejemnikih denarnih socialnih pomoči se poskuša uveljaviti obvezno delovno aktivnost upravičencev do denarne socialne pomoči. Upravičenec do denarne socialne pomoči naj bi bil dolžan izpolnjevati delovne aktivnosti, ki niso nujno samo klasične oblike. Na ministrstvu za delo se zavedajo, da ni dobrega posredovanja in dobrega izvajanja teh nalog, če niso baze podatkov, bodisi centrov za socialno delo, ali republiškega Zavoda za zaposlovanje, medsebojno povezane ter če ni zagotovljenega ustreznega sodelovanja.

Odgovor ministra je bil zelo razumen in spodbuden, kajti če država plačuje brezposelno osebo, in ta brezposelna oseba ne sprejme primerne dela za svoje delo, izobrazbeno, delovno sposobnost, potem je nekaj narobe s tistimi, ki to brezposelno osebo plačuje. Upam, da naša država razpolaga s primernimi instrumenti, da na področju varstva in namenjanja denarnih pomoči brezposelnim, ki ne izpolnjujejo svojih obveznosti, naredimo malo več reda in doslednosti, ki lahko nenazadnje pomeni tudi črtanje brezposelne osebe iz evidence iskalca zaposlitve.

KRISTIJAN JANC, poslanec v DZ RS in župan Občina Sevnica

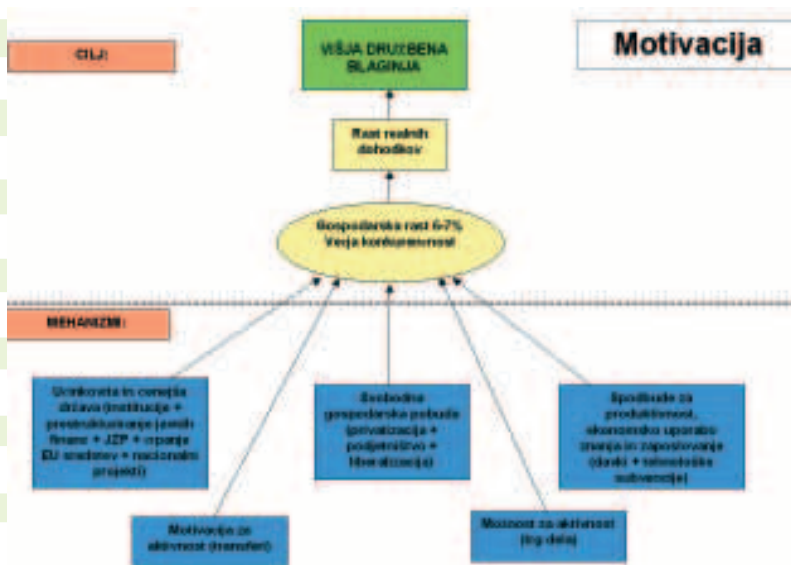

SLS: Za bolj konkurenčno gospodarstvo, toda ne na plečih najbolj socialno ogroženih

JANEZ PODOBNIK, predsednik:

Iz strateškega vidika je podlaga za reforme dokument Strategija razvoja Slovenije, ki ga je vlada sprejela na redni seji, 25. junija letos. Drugi vidik je evropski kontekst. Rad bi posebej poudaril, kar je v gradivu izpostavil tudi dr. Andrej Umek. Kot stranka članica Evropske ljudske stranke (EPP), je prav, da opozorimo tako predlagatelje kot širšo javnost, da je tako pomemben dokument v sozvočju s koncepti in dokumenti EU in EPP. Gre za zelo pomembne dokumente, ki so bili sprejeti v zadnjih letih. Še posebej tisti, ki so vezani na lisbonsko strategijo in dokument, ki se v okviru EPP ukvarja z gospodarskimi in socialnimi vprašanji ter bo podlaga za kongres EPP prihodnje pomlad.

Ko dobiš takšen dokument v roke, najprej pogledaš, kaj v njem manjka. Če bi bila v takem dokumentu vključena izpeljava vseh izhodišč strategije razvoja Slovenije, bi bil bistveno

bolj obsežen in ga odbor ne bi bil zmožen dokončati čez poletje. Kot prvo sem v dokumentu pogledal pet razvojnih direktiv, ki so: konkurenčno gospodarstvo in gospodarska rast, ki sta zelo dobro obdelana, učinkovito ustvarjanje dvo-smerne pretoka ter uporabe znanja za gospodarski razvoj in kakovostna delovna mesta, učinkovita in cenejša država, moderna socialna država in večja zaposlenost ter povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja. Potrebno je povedati, da če ni v teh reformah posebej izražena peta razvojna prioriteta - demografski problemi, skladnejši regionalni razvoj - to ne pomeni, da je zanemarjeno.

V zadnjem letu se je zgodila sprememba lisbonske strategije, ki je imela tri dimenzije: gospodarstvo, socialno in okolje. Tretja se je žal kar izgubila in je bila žrtvovana na račun gospodarske učinkovitosti in socialne stabilnosti. To se pri slovenskih reformah ne sme zgoditi.

Seveda pa se moramo vprašati, ali je smer teh reform prava. Ali je usoda slovenske nacije, da se sooči s takimi reformami? To je vprašanje, ki je aktualno tudi za strokovno politični krog v SLS.

Nacionalni program reform za doseganje ciljev Lizbonske strategije

Vlada je 28. oktobra sprejela Nacionalni program reform za doseganje ciljev Lizbonske strategije, v katerem odgovarja na izzive z ukrepi za spodbujanje prestrukturiranja in nadaljevanje liberalizacije gospodarstva ter z ukrepi za spodbujanje gospodarske rasti in zaposlenosti.

Podlaga za Nacionalni program reform je Strategija razvoja Slovenije, ki jo je junija 2005 sprejela vlada ter opredeljuje vizijo in cilje razvoja Slovenije. V ospredju strategije je celovita blaginja vsakega posameznika in posameznice, zato se ne osredotoča samo na gospodarska vprašanja, temveč vključuje socialna, okoljska, politična in pravna ter kulturna razmerja. Zaradi takšne postavitve ciljev je Strategija razvoja Slovenije po svoji vsebini tudi strategija trajnostnega razvoja Slovenije, hkrati pa pomeni tudi prenos ciljev Lizbonske strategije v nacionalno okolje, to je ob upoštevanju posebnih razvojnih možnosti in zaostankov Slovenije. Odbor za reforme je oktobra 2005 predstavil prvi predlog konceptov ekonomskih in socialnih reform za povečanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva. Nacionalni program reform za doseganje ciljev Lizbonske strategije v Slovenije je s svojimi cilji in ukrepi usklajen s Strategijo razvoja Slovenije in upošteva predloge Odbora za reforme.

Ukrepi za doseganje ciljev Lizbonske strategije so razporejeni po petih prednostnih razvojnih nalogah, skladno s sprejeto Strategijo razvoja Slovenije. Ukrepi obsegajo vse integrirane smernice za rast in zaposlovanje ter tudi odgovarjajo na dosedanja priporočila EU Sloveniji.

Prva prednostna razvojna naloga: konkurenčno gospodarstvo in hitrejša gospodarska rast:

Predlagani ukrepi naj bi spodbudili konkurenčnost gospodarstva in pomagali doseči višje stopnje gospodarske rasti. Predvideni nabor ukrepov naj bi spodbudil hitrejši razvoj podjetništva ter malih in srednjih podjetij, oblikoval prijaznejše poslovno okolje, okrepil prilive razvojno spodbudnih domačih in tujih naložb. Za večjo učinkovitost javnih gospodarskih služb in mrežnih industrij so predvideni ukrepi za liberalizacijo in konkurenčnost teh služb, ki zajemajo boljše izra-

bo javne komunikacijske strukture vseh javnih gospodarskih služb, tržno preobrazbo energetike in konkurenčno oskrbo končnih odjemalcev z energijo ter konkurenčne prometne in logistične storitve. Z ukrepi bi tudi zagotovili, da bodo te strukturne reforme potekale v stabilnem makroekonomskem okolju, kar bo omogočilo prevzem evra v letu 2007.

Druga prednostna razvojna naloga: učinkovito ustvarjanje, dvosmerni pretok in uporaba znanja za gospodarski razvoj in kakovostna delovna mesta:

Predlagani ukrepi naj bi pomagali, da bo Slovenija boljše kot doslej uporabljala domače in tuje znanje za svoj gospodarski razvoj. S tem se bo spodbudilo oblikovanje inovativnejšega in tehnološko naprednejšega gospodarstva ter odpiranje bolj kakovostnih delovnih mest za bolj izobraženo in usposobljeno delovno silo. "Temeljna sprememba na tem področju je krepitev sodelovanja med raziskovalnim oziroma akademskim področjem in gospodarstvom. Skupno delo strokovnjakov in gospodarstvenikov pri razvoju novih tehnoloških, organizacijskih, oblikovalskih, trženjskih in drugih poslovnih rešitev je najboljša pot do večje inovativnosti in hitrejšega tehnološkega napredka gospodarstva.

Tretja prednostna razvojna naloga: učinkovita in cenejša država:

Temeljna sprememba na tem področju je povečanje učinkovitosti države, kar naj bi dosegli z višjimi standardi profesionalnosti in preglednosti delovanja javne uprave, izboljšanjem kakovosti njenih storitev in krepitvijo njene svetovalne vloge. Uvedli naj bi sistem presoje vplivov predpisov z vidika nepotrebnih administrativnih in regulatornih omejitev konkurence in gospodarske dejavnosti ter ukrepe za odpravo teh omejitev. Neskladje med potrebami države po naložbah in razpoložljivimi tradicionalnimi viri naj

bi se zmanjšal z uvedbo javno-zasebnega partnerstva pri izvajanju in financiranju javnih služb in naložb v infrastrukturo.

Četrta prednostna razvojna naloga: sodobna socialna država in večja zaposlenost

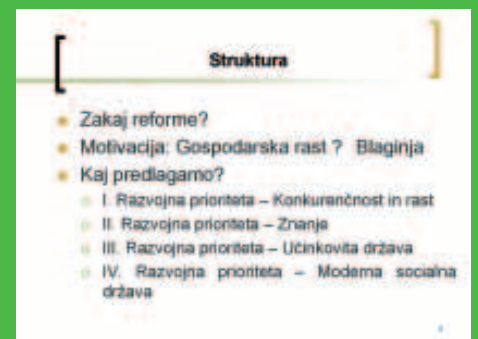
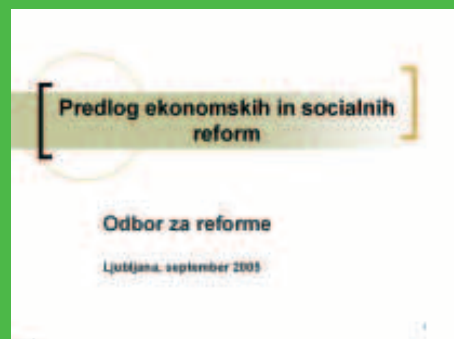
Predlagani ukrepi naj bi ustvarili okolje, v katerem bodo ljudje lažje in hitreje našli delo, hkrati pa bodo uživali tudi potrebno raven socialne zaščite. Temeljna sprememba, ki naj bi jo prinesli ukrepi, je spodbujanje brezposelnih oseb in prejemnikov socialnih transferjev za aktivno iskanje dela in razvijanje njihovih sposobnosti ter za sprejemanje občasnih in začasnih zaposlitev. Država jim bo pri tem pomagala s spremenjeno politiko zaposlovanja in spodbudami za vlaganje v izobraževanje in usposabljanje. Hkrati naj bi s spremembami na trgu dela delodajalcem olajšali prilagajanje obsega zaposlenosti in jih s tem spodbudili za večje zaposlovanje. Predvideni splet ukrepov bo z boljšo izrabo človeških virov omogočil hitrejšo gospodarsko rast in zaposlovanje brez poseganja v temelje socialne države.

Peta prednostna razvojna naloga: povezovanje ukrepov za doseganje trajnostnega razvoja:

V okviru te prioritete naj bi se zagotovilo, da bodo ukrepi različnih politik usmerjeni poleg doseganja sektorskih ciljev tudi v zagotavljanje trajnostnega razvoja Slovenije. Veliko ukrepov na tem področju je predvsem nacionalnega značaja in niso neposredno povezani z izvajanjem Lizbonske strategije (npr. ukrepi na področju trajnega obnavljanja prebivalstva, skladnejšega regionalnega razvoja, izboljšanje zdravja, razvoja nacionalne identitete in kulture).

Do konca leta 2005 bo opravljena javna obravnava Nacionalnega programa reform v Državnem zboru in na Ekonomsko-socialnem svetu. Glede na rezultate razprave bo program po potrebi tudi dopolnjen.

Dr. Janez Šušteršič je na posvetu prikazal nekaj ključnih točk novih reform. Povzetek diaproyekcije objavljamo na naslednjih straneh.

Dr. Janez Šušteršič

Reforme za gospodarsko rast in zaposlovanje

Reforme so danes stvarnost Evrope. Pri tem ne gre za odrekanje evropskim vrednotam, kot so visoka raven blaginje, socialna kohezija in solidarnost, kakovost življenja, dostopnost izobraževanja in zdravja, sodelovanje državljanov pri odločanju ali trajnost razvoja. Nasprotno, **spremenbe in modernizacija evropskih politik so potrebne prav zato, da bi lahko ohranili te vrednote v vse bolj dinamičnem in globaliziranem svetu.** Pri globalizaciji ne gre, kot se zmotno misli, le za odliv slabo plačanih delovnih mest in dobičkov v države z nižjimi socialnimi standardi. Nasprotno, novi konkurenti ogrožajo Evropo na področjih, ki so do nedavnega veljala za nesporno prednost razvitega sveta. Z indijskih univerz pride na svetovni trg dela vsako leto četrta milijona novih inženirjev, Kitajska pa bi po izdatkih za raziskave lahko že konec tega desetletja dohitela Evropo. Na te izzive lahko odgovorimo le z večjo prilagodljivostjo gospodarskih subjektov, javnih služb in države, zakonodaje in posameznikov.

Slovenija se v tem okolju sooča z dvojnim izzivom. Po eni strani je del razvitega sveta in deli evropske razvojne vrednote, zato zanjo v enaki meri veljajo vse ugotovitve in izzivi, ki veljajo za celotno Evropo. Po drugi strani pa znotraj Evrope sodi v njen manj razviti del, kar pomeni, da mora biti njen cilj tudi gospodarsko dohitevanje razvitejših držav. Pri tem pa **številni podatki kažejo, da smo na nekaterih področjih, ki so ključna za gospodarski razvoj – na primer pri inovativnosti gospodarstva, podjetništvu, davčnih in administrativnih obremenitvah, odprtosti za tokove kapitala in podobno – med zadnjimi v Evropi.** Zato so reforme pri nas še toliko bolj dejne.

GLAVNI STEBRI REFORM

Predlagane reforme lahko strnemo v nekaj osnovnih področjih.

Povečanje motivacije za aktivnost in delo.

Temeljna sprememba, ki jo želimo doseči na tem področju, je motiviranje brezposelnih oseb in prejemnikov socialnih transferov za aktivno iskanje dela in razvijanje svojih sposobnosti ter za sprejemanje tudi občasnih in začasnih zaposlitev, pa tudi drugih oblik dela, ki ne pomenijo zaposlitve, pomenijo pa aktivnost. Tudi spremembe v pokojninskem sistemu bodo bolj nagrajevale daljše ostajanje v aktivnosti, omogočile zavarovanje in pridobivanje ustreznih pravic tudi na osnovi kratkotrajnih zaposlitev ter spodbujale varčevanje v prostovoljnem sistemu, s čimer bo dosežena bolj pravična porazdelitev bremen in upravičen iz pokojninskega sistema. **Ne gre za žrtvovanje socialne države ali krčenje pravic, marveč za oblikovanje bolj pravične in dolgoročno vzdržne socialne države, ki bo hkrati ljudi motivirala k večji aktivnosti.** Preglednejši in enostavnejši sistem socialnih transferov bo omogočil, da bodo pomoč dobili tisti, ki so je res potrebni, preprečili pa bomo danes pogosto izkoriščanje in zlorabe sistema socialnih pomoči.

Zagotavljanje večjih možnosti za aktivnost in delo. Država bo brezposelnim osebam bolj kot doslej pomagala pri iskanju dela. Okrepljeni bodo programi vseživljenjskega učenja, denimo programi »kroženja« po danskem zgledu (ko namesto delavca, ki je na izobraževanju, začasno »vskoči« brezposelna oseba), lažje bo delovanje agencij za posredovanje dela.

Spodbude podjetjem za odpiranje novih delovnih mest. Spremembe v regulaciji trga de-

la bodo podjetjem omogočile enostavnejše sprejemanje odločitev o novem zaposlovanju in odpuščanju, kar bo v povezavi s spremembami na davčnem področju, ki bodo ob enaki višini zaslužkov relativno pocenile delovno silo za delodajalce, povečale stopnjo zaposlenosti in zmanjšalo brezposelnost.

Spodbude podjetjem za vlaganja v razvoj.

Davčna razbremenitev bo podjetjem olajšala zaposlovanje visoko kvalificiranih strokovnjakov. Številni ukrepi tehnološke politike bodo usmerjeni v spodbujanje raziskav, ki neposredno prispevajo k uspešnosti in inovativnosti gospodarstva.

Več znanja in njegova boljša uporaba.

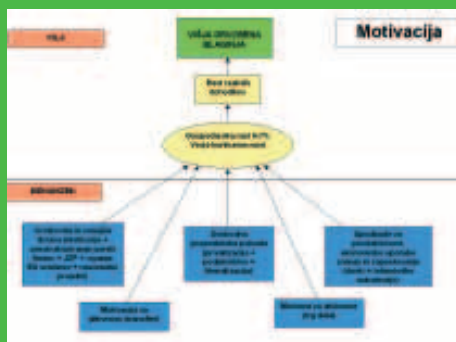
Reforma izobraževanja bo tega naredila bolj prilagodljivega dejanskim potrebam. Odpiranje novih programov bo poenostavljeno, mreža šol regionalizirana, tako da bo visokošolska izobrazba dostopna vsem. Novi programi bodo tudi bolj upoštevali dejanske potrebe gospodarstva, celovita evalvacija univerz oziroma fakultet pa bo vsebovala tudi podatke o uspehu dijakov. Odložene šolnine bodo povečale odgovornost za študij brez negativnih socialnih posledic. Sredstva za terciarno izobraževanje in raziskave ter razvoj se bodo povečala, financiranje raziskav pa bo vezano na njihov gospodarsko uspešnost.

Konkurenčno gospodarstvo. Ključna sprememba za vzpostavitev konkurenčnega gospodarstva je sprostitev gospodarske spodbude – to je odprava administrativnih ovir za ustanavljanje podjetij, olajšanje njihovega delovanja nasploh, manjša davčna obremenitev, deregulacija poslovnega okolja. Nujni sestavni del teh reform je tudi privatizacija kot pot k oblikovanju normalne tržne strukture ter liberalizacija javnih gospodarskih služb.

Učinkovita in cenejša država. Ključni ukrep je znižanje javnofinančne porabe za 2 odstotni točki BDP. Ob tem se predvideva vzpostavitev pogojev za javno zasebno partnerstvo na področju infrastrukture in javnih služb.

Zakaj reforme?

- **Tranzicijska inercija** – stabilna gospodarska rast (1993-2002)
- **Razvojni pospešek** v reformnih državah
- **Počasnost prestrukturiranja**
  - Najvišji delež države v gospodarstvu (129/127 (Fraser 2005))
- **Nekonkurenčna država**
  - Drugi najvišji stroški dela na enoto BDP v EU (Poročilo o razvoju 2005)
  - Najvišje odprga obdavčitev dela v EU (OECD 2004)
  - Dramatičen upad konkurenčnosti 357/340 (IMD 2005)

Kaj predlagamo?

- Enostavnejše, podjetništvu bolj naklonjeno in prijazno državo.
- **Previdno odpiranje novih in obstoječih podjetij.**
- Umak države iz gospodarstva.
- **Bolj razviti strokovnjaki, večja učinkovitost delavca, večja konkurenčnost in inovativnost.**
- Nabor velikih nacionalnih projektov, podprtih s sredstvi iz EU skladov.
- **Bolj razviti strokovnjaki, večja učinkovitost delavca, večja konkurenčnost in inovativnost.**
- Bolj racionalen zdravstveni sistem.
- Bolj vzdržni in aktivni spodbujajoč pokojninski sistem.

ALI SO REFORME NASPROTNE SOCIALNI DRŽAVI?

V razpravah o razvojnem modelu Slovenije se pogosto postavlja vprašanje, po katerih državah naj se zgledujemo. V naših predlogih si nismo izbrali enega samega zgleda. Namesto tega smo skušali poiskati najboljše evropske prakse na posameznih področjih in jih povezati v konsistentno celoto, ki bo ustrezala slovenskemu okolju in razvojnim izzivom. Na področju socialne države in trga dela smo se tako zgledovali po nekaterih razvitih državah (Danska, Nizozemska), ki jih odlikujeta visoka stopnja zaposlenosti in prilagodljive varnosti. Na področju učinkovitega gospodarstva in državne regulacije smo se zgledovali zlasti po državah z najbolj prostim tržnim gospodarstvom in najbolj gospodarstvu prijazno regulacijo med stari članicami EU (na primer Velika Britanija). **Na področju uporabe znanja smo se zgledovali pri tehnološko najbolj naprednih državah z največjimi vlaganji v znanje (Finska, Švedska, tudi Irska).** Na področju spodbujanja tehnološkega razvoja in njegovega financiranja smo se zgledovali po vzoru Finske. Pri nekaterih novih članicah EU pa smo se zgledovali zlasti glede odločnosti in enostavnosti pri snovanju reform, čeprav dajemo večji poudarek tudi socialnemu partnerstvu in družbenemu soglasju.

Predlagane reforme ne temeljijo na preraščevanju, temveč na povečevanju vrednosti. Zasnovane so tako, da bodo povečale konkurenčnost slovenskega gospodarstva in njegovo rast ter spodbudile večje zaposlovanje. Zaposlovanje že samo po sebi pomeni zmanjševanje socialne izključenosti in povečanje socialne varnosti. **Hkrati pa so reforme zasnovane tako, da se socialni položaj ljudi z najnižjimi dohodki zaradi njih ne bo poslabšal.** To razumemo kot osnovni kriterij njihove socialne vzdržnosti. Na področju davčne reforme njegovo spoštovanje zagotavljamo z določitvijo višje splošne davčne olajšave od sedanje, s pravičnejšo določitvijo otroške olajšave (ki ne bo več višja za ljudi z višjimi dohodki) in z uskladitvijo splošne olajšave z morebitnim povečanjem življenjskih stroškov po uvedbi enotne stopnje DDV. Na področju trga dela ta cilj zagotavljamo z vrsto ukrepov, ki bodo omogočili lažje iskanje dela brezposelnim ali neaktivnim osebam ter spodbujali ohranjanje in razvoj njihovih delovnih sposobnosti in izkušenj. Na področju

izobraževanja ta cilj zagotavljamo s krepitevijo štipendijskega sklada in z odloženimi šolninami, ki vsebujejo avtomatični socialni korektiv. Na področju socialnih transferjev ta cilj zagotavljamo s poenostavitvijo in boljšo dostopnostjo sistema in z ohranjanjem nezmanjšane zaščite najbolj ogroženih.

Reforme seveda prinašajo spremembe na številnih področjih. Takšne **spmembe so lahko neprijetne predvsem za tiste, ki so doslej uživali relativno varnost, če so na primer delovali v pogojih »mehkih proračunskih omejitvev«, ki so značilne za državno lastnino in javni sektor, ali če so izkoriščali ekonomske rente, ki so nastale zaradi neučinkovitih predpisov, ki so po nepotrebnem omejevali konkurenco.** Hkrati pa so, ob pogoju socialne vzdržnosti, reforme zasnovane tako, da odpirajo nove priložnosti za ambiciozna in prodorna podjetja ter za ustvarjalne in samostojne posameznike. Na področjih, kjer predlagamo spremembe, ki bi lahko bile razumljene kot »zmanjševanje pravic« ali različnih ugodnosti, vselej predlagamo tudi komplementarne ukrepe, ki spodbujajo uravnotežene negativnih s pozitivnimi spodbudami. Tako na primer ukrepe za povečanje prilagodljivosti delodajalcev pri zaposlovanju (ki ne gredo dlje od običajnih rešitev v EU) in za spodbujanje prejemnikov socialnih transferjev k aktivnosti spremljajo tudi močni ukrepi za lažje iskanje dela in za večjo zaposljivost brezposelnih in neaktivnih oseb. **Izkušnje drugih držav kažejo, da fleksibilnejši trg dela prinaša večjo in ne manjše zaposlenosti.**

Številni ukrepi, ki se na prvi pogled lahko zdijo kot povečevanje neenakosti, pomenijo spremembe na področjih, kjer gre v resnici le za navidezno socialnost. Tako je na primer empirično dokazano, da **znižana stopnja davka na dodano vrednost veliko bolj koristi ljudem z višjimi dohodki,** zato predlagamo njeno ukinitvev in nadomestitev s preraščevitveno bolj učinkovitimi mehanizmi (višja splošna olajšava pri dohodnini). Preveč rigidna zaščita delovnih mest ni le ovira za hitrejšo rast zaposlovanja, ampak je tudi diskriminatorna do brezposelnih oseb, ki iščejo delo, ali do oseb, ki bi bile pripravljene sprejeti tudi začasna dela, ali ki želijo opravljati svoboden poklic, pa so izrinjene s trga. Podobno velja za davčno privilegiranje priložnostnih zaposlitev enega dela populacije glede na vse ostale. Visoka davčna progresija, ki se utemeljuje s preraščevitveno pravičnostjo, dejansko deluje nasprotno temu ci-

lju, saj pretirano zmanjšuje delovna prizadevanja najbolj produktivnih ali pa jih sili k selitvi v sivo ekonomijo ali tujino. Sistem socialnih transferjev, ki za določene skupine ljudi pomeni, da z zaposlitvijo ne morejo povečati svojih dohodkov, te osebe dejansko sili v pasivnost in s tem socialno izključenost, hkrati pa zmanjšuje razpoložljivo skupno blaginjo. Sistem financiranja visokega šolstva dopušča velike razlike v plačilih glede na status in nepregledno zaračunavanje posameznih storitev, hkrati pa določene subvencije podeljuje ne glede na socialni položaj ali prizadevnost pri študiju. Zato smo prepričani, da je mogoče s predlaganimi reformami oblikovati sistem, ki bo hkrati spodbudnejši za gospodarsko rast in tudi socialno pravičnejši.

Vprašanje socialne neenakosti je v Sloveniji posebej občutljivo. Uradni podatki kažejo, da sta dohodkovna neenakost in revščina podobno nizki kot v skandinavskih in nekaterih drugih bivših socialističnih državah. Hkrati pa izkustvena opazovanja kažejo, da se je skozi procese lastninjenja močno povečala neenakost v premoženju. Zato **predlagamo večje obdavčenje premoženja in porabe ter manjše obdavčenje dohodkov ter upoštevaje premoženja večje vrednosti pri odločanju o socialnih transferjih.** Ob eni najnižjih stopenj dohodkovne neenakosti v EU je sicer možno, da bi prišlo do vsaj prehodnega povečanja razlik v dohodkih. Vendar pa naj bi te razlike temeljile na prispevku posameznika k razvoju, koristi pa bi morale biti posredno dostopne vsem – in prav to je tisto, kar želimo doseči s predlaganimi reformami. Zato predlagamo spremembe v davčnem sistemu in pri uporabi znanja, ki bodo omogočile boljše nagrajevanje in napredovanje najbolj kreativnih in sposobnih posameznikov. Hkrati pa z zaostrovanjem konkurence, z obdavčevanjem neaktivnega premoženja, s spodbujanjem zaposlovanja in z udeležbo zaposlenih pri dobičku vzpostavljamo okolje, v katerem bodo podjetja rezultate večje konkurenčnosti in učinkovitosti vlagala v razvoj, zaposlovanje in nagrajevanje zaposlenih. S tem zagotavljamo, da **reforme ne bodo igra z ničelno vsoto, kjer bi šlo za preraščevanje, ampak sprememba, s katero lahko pridobimo vsi.**

I. Razvojna prioriteta Konkurenčnost in rast

- Davčna reforma
- Privatizacija in umik države iz gospodarstva
- Spodbujanje konkurenčnosti
- Liberalizacija JGS

1. Davčna reforma

Motivacija za davčno reformo

- Povečati konkurenčnost slovenskega gospodarstva in ga usposobiti za doseganje Lizbonskih ciljev prek:
  - Razbremenitve stroškov dela
  - Zmanjšanja relativne bruto cene dela visoko izobražene delovne sile
  - Sprostitev sredstev podjetij za vlaganja v R&D in zaposlovanje visoko izobražene delovne sile
  - Poenostavitve davčnih administrativnih postopkov

Predlog uvedbe EDS

- Uvedba enotne davčne stopnje (EDS) pri dohodnini
  - uvedba splošne olajšave (10% inenormalnih življenjskih stroškov) ali v obliki zvišane davčne olajšave
  - olajšave za »izobražena družinska člana« ali obliki otroške davka
  - 20% EDS
  - ob uvedbi EDS se stroški razporejenjete neto plače olajšave za dobitna zavarovanja k praznjenim pravicam iz obveznih socialnih zavarovanj
- Uvedba nižje stopnje davka od dohodkov pravnih oseb, brez posebnih olajšav
- Uvedba ene stopnje DDV
- Odprava davka na izplačane plače

Dr. Marjan Senjur

Vsaka stvar se plača, nobeno kosilo ni zastonj.

Pri konceptu ekonomskih in socialnih reform gre predvsem za davke ter delavske in socialne pravice. Seveda so takšne teme politično zelo občutljive. Slovenski javni prostor se bo polariziral za in proti, na levo in desno. Predlog je v osnovi radikalen in bo pustil politične posledice. Morda bo izzval precej več političnih odzivov kot pa, če bi bil malce manj ekstremen. Seveda mislim, da **potrebujemo program sprememb; vlada ima veliko podporo javnosti ravno zato, ker od nje pričakuje spremembe.** Vprašanje je, kako rešiti predložen program tako, da bo »volk sit in koza cela«. Moj predlog za rešitev tega programa je, da bi bolj poudarjali smeri programa, ne pa ciljev.

Izpostavil bom tri teme. Na prvem mestu bi rad izpostavil, da je vlado potrebno ekonomsko omejiti; deluje naj v nekem zadanem okviru javnih izdatkov. To, da je v preteklem letu sedanja vlada povečala javne izdatke za 1 odstotno točko BDP, je luksuz. S tem ne moreš vladati dolgoročno, ker s tem izsesavaš gospodarstvo in ljudi. Prav je, da v programu piše, da je potrebno skržiti javne izdatke. Postaviti se je potrebno na stališče, da vlada svoje ukrepe izvršuje v okviru predvidene ravni: na primer maksimalno 42% BDP-ja in minimalno 40%. Če se država omeji, ima pravico tudi od drugih zahtevati kakšen prispevek.

Drugič: enotno davčno stopnjo vidim kot možnost gibanja v neko smer, kot končni cilj pa se mi zdi politično uničujoča. **Strinjam se s tem, da se davčni sistem poenostavi in da se zmanjša močna davčna progresija.** Strinjam se tudi, da se poveča obdavčitev porabe in da se manj obdavčuje kapital in delo. Absolutno se strinjam s tem, da je potrebno odpraviti davek na plače in ga nadomestiti z davkom na porabo, torej z DDV-jem.

Tretje: strinjam se s principom drugega vala privatizacije, moti pa me, da se SOD in KAD obnašata kot siamska dvojčka. Mišljena sta bila kot dva neodvisna sklada, vsak s svojim namenom in neodvisnim delovanjem.

Vlada bi ju morala obravnavati ločeno. SOD bi moral čim prej postati portfeljski lastnik; naj nadalje operira z vrednostnimi papirji in z izplačevanjem odškodnin za denacionalizirance. Kar se tiče KAD-a, pa je potreben dodaten razmislek. Če ima država javni pokojninski sistem, zakaj bi se moral financirati samo iz tekočih dohodkov? Zakaj ga ne

gotovo so tu tudi vaši volivci. Postaviti se na stališče, da bomo predlagali gromozanske spremembe na področjih davkov in socialnih pravic ter da to ne bo imelo posledic na socialno, je nevzdržno. Če skržimo davčni sistem tako, da ne bo imel več nikakršne socialne funkcije, potem se bo breme socialne prevrnilo na javne izdatke. Če boste umak-

bi financirali tudi iz javnega sklada, kot je KAD? Lahko bi imeli več javnih skladov: še sklad za razvoj tehnologije ali podobne sklade. Prav tako se mi zdi, da je bolje, da država upravlja svoje lastniške deleže, recimo svoj delež v NLB, prek skladov kot prek ministrstev.

Na koncu naj rečem še nekaj: govoriti o tem, da neke večje spremembe ne bodo imele socialnih posledic, je nesmisel. **Vsaka stvar se plača, nobeno kosilo ni zastonj.** Tudi to kosilo ne bo zastonj in nekdo ga bo moral plačati. Tisti, ki ga bodo morali plačati, se že javljajo in tega ne gre podcenjevati. Prav

nilo socialno funkcijo iz gospodarstva, kar se popolnoma strinjam, (dodatek za hrano, dodatek za prevoz, lažja odpuščanja, ...) se bo potreba po socialni zaščiti zopet povečala in se prevalila direktno na državo. Menim, da bo uresničitev programa povečala potrebo po socialni skrbi. Nastali bodo dodatni socialni stroški, ki jih bo potrebno reševati direktno. **Tipičen Slovenec vedno pričakuje maksimalne težave, torej bi tudi avtorji reform morali predvidevati maksimalne težave in negativne socialne posledice in nato pripraviti ukrepe za njihovo razreševanje.** To bi povečalo kredibilnost programa.

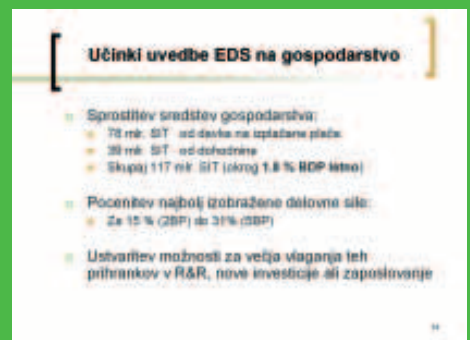

foto: slonews.slo.si

Dr. France Arhar

Monopolnih podjetij ne bi prodajal tujcem

Verjetno se vsi strinjamo, da je potrebno nekaj narediti. To je tudi skupinski pozitiven odgovor. Tipičen Slovenec je racionalno bitje. Zdi se mi izrednega pomena, da se dejansko začne pri državi sami, kajti država je največji igralec na trgu. Država ima pri sebi oblast in država mora pokazati, kako zna gospodariti in kaj je sama pripravljena pri sebi spremeniti. Če to ne bo narejeno, dvomim v kakršnekoli rezultate. Iz dokumenta je razvidno, da je najbolj šibka točka celotnega sistema dejstvo, da pravzaprav enostavno nimamo statistik. Nimamo podatkov. S tistimi bi morali na dan. **Samo dejstva prepričujejo, nobena beseda.** Vsak meri po svojem žepu. Država pri sebi, vsak od nas posameznikov pa enako.

Cilji so resnično veliki. Leta 2010 imeti izravnani proračun, vmes imeti 6-7 % gospodarske rasti in seveda dejansko spremeniti socialo. Vse to se mi zdi iz današnjih izhodišč resnično zelo ambiciozno. Prvič zato, ker smo leta 1996 rekli, da bomo imeli izravnani proračun najkasneje 1999. To se ni zgodilo in se ne dogaja. Stvari se dejansko poslabšujejo. Letošnje leto se je začelo s povečanjem davkov. Ne pozabimo, kadar se davki povečujejo, se trošenje povečuje in ne varčevanje. To se je pokazalo do sedaj že v vseh sistemih. In to se kaže tudi v Sloveniji. Na to je še posebej opozorila že leta 1995 skupina »G7« - 7 najbolj razvitih držav; gre torej za empiriko, ne teorijo.

Če danes primerjamo podatke, smo na evropskem povprečju pri izdatkih za zdravstveno varstvo - 9% BDP, to je evropsko povprečje. Kje pa smo z gospodarstvom? Smo na 70% ali 75% evropskega povprečja. To pomeni, da na tem segmentu nismo ničesar naredili. Na tem segmentu je status quo ali pa zaostajanje, čeprav smo za namen tovrstne reforme dobili celo finančno podporo s strani Svetovne banke.

Doseganje gospodarske rasti je možno v kombinaciji z zmanjševanjem stroškov in dodatnih vlaganj. Drugače po mojem tako doseganje rasti ni možno, sploh pa, ko smo v

strategijo tudi zapisali, da do uvedbe evra rast ne bo tako hitra zato, ker moramo paziti na inflacijo. Potem pa, ko bo evro, pa ne bomo več pazili na inflacijo - beri med vrsticami - ampak bomo lahko za to malo hitreje rasli. Koliko hitrejši? V zadnjih petih letih, če je cenzus 2010, bi morala biti potem 8% rast. Tako kot je bila na Irskem, ampak ne vem in dvomim, če smo sposobni tako rast pod takimi pogoji dejansko doseči, kajti nimamo podobnih pogojev kot imenovana država.

Zmanjševanja stroškov se je lotil tudi gospodarski sektor. Ta, ki se sooča s konkurenco na tujih trgih. Zanj vemo, da ni imel druge izbire in v plačilni bilanci se vidijo pravzaprav dobri rezultati. To pomeni, da se v tem sektorju prilagajajo in v tem sektorju se bodo prilagajali še naprej. Tudi če boste še tako povečali davke, če boste še tako zmanjšali stroške, se bodo prilagajali, ker imajo lastniki svoje cilje in od menedžerjev zahtevajo, da se postavljeni cilji dosežejo.

Če si bomo želeli preveč in preveč naenkrat, tega ne moremo doseči v takem času, kot ga imamo. Mi smo imeli tak sistem 60 let, ali pa najmanj od reforme leta 1965. To je več ali manj isti sistem. In zaradi tega, ker nimamo evidenc ali pa jih nočemo imeti, ne poznamo premoženjskega stanja ne države niti posameznika. Imamo celo vrsto predpisov, ki se navezujejo na to stanje, ampak mi tega ne izvajamo. Kje je zagotovilo, da bomo jutri to izvajali? Se bojim, da ne bomo, samo bitka pri ljudeh bo izgubljena. Kot primer naj navedem Zakon o zdravstvenem varstvu iz leta 1992, ki govori, da premoženjsko ogroženi državljani niso zavezani k plačevanju dopolnilnega zavarovanja, kar je prav te dni zopet aktualna zadeva, čeprav je od sprejetja tega zakona preteklo že polnih 13 let.

Višje trošenje je prvič posledica večje obdavčitve, drugič posledica spremenjenih pogojev na trgu, predvsem v finančnem delu, točneje nizkih obrestnih mer. Danes velja maksima, da se je bolje zadolževati, kot var-

čevati in po njej se že ravna tako posamezniki kot podjetja. **Krediti rastejo z 22-25% letno stopnjo, v EU pa s 6% oz. 10%. Naša zadolženost v tujini je že pretekla 17 milijard evrov in bo še naraščala, če bomo želeli doseči načrtovano letno rast gospodarstva; samo z domačim kapitalom to ne bo možno.**

V tem dokumentu nekatere stvari zvenijo že dokaj staro. Kajti na finančnem trgu so se stvari bistveno spremenile in to vsak ve, ki na tem trgu nastopa. Nekatere stvari na finančnem trgu so dosti cenejše doma v Sloveniji, kot so v Evropi. Zato bi bilo treba to situacijo dejansko izkoristiti in se vprašati, ali bomo še imeli investicije na takem nivoju kot v preteklosti - 27% BDP? Sedaj so padle, varčevanje pada. In kje je potem meja za to, da bomo dejansko lahko s svojimi lastnimi viri in s pomočjo tuje akumulacije živeli varno in stabilno? Kajti predvsem to je pomembno, da ima človek stabilne pogoje. Če nima stabilnih pogojev, obstaja takoj dodatno tveganje, dodatni stroški. Naša inflacija pa še ni stabilna, ker preveč niha. Tudi če jo premaknejo zimske in poletne razprodaje, ampak takih nihajev Evropa ne pozna. In tudi taki nihaji dejansko vplivajo na pričakovanja in dejanja posameznikov.

Ko smo pri lastnikih in državi sami kot lastniku, bi opozoril na dve dejstvi. Eno na relaciji KAD in dodatne privatizacije in drugo vis-a-vis sedanjim in predvsem tujim lastnikom. Ne pozabimo, ko govorimo o nadaljnji privatizaciji, kateri del gospodarstva je danes še vedno monopolen, ali so monopoli subjekti. Nekateri tukaj navedeni, ki čakajo na privatizacijo, so za slovenski trg monopolni. In če bodo ti subjekt prišli v tuje roke, je ena zgodba; če bodo prišli v domače roke, je druga zgodba. Zato tukaj ne bi hotel in ne bi nadomeščal težave s komerkoli in bi se še enkrat vprašal, ali bom spremenil svojo politiko, ali bom spremenil tudi politiko Urada za varstvo konkurence. Če bomo na hitro izpustili iz rok tako pomembne subjekte, ki so v dokumentu navedeni zato, ker je to želja nekaterih, mislim, da bomo sebi naredili

Drugi ukrepi

- Uvedba ene stopnje DDV
- Sprememba Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb
- Poenostavitve davčnega postopka
- Uvedba davka na nepremičnine
- Sprememba davka na promet nepremičnin
- Sprememba davka na dediščine in darila
- Prilagoditev izhodiščnih bruto plač tarifnih oziroma plačilnih razredov

2. Privatizacija in umik države iz gospodarstva

KAD & SOD

- Odpraba lastniških deležev v javnih dalmih družbah v skladu s termeni planom do konca leta 2006
- Ohranilo največkrat 10% deleža in preoblikovanje v portfeljske naložbenike
- Predložitve v prave portfeljske naložbenike investicije z globljo obsežnostjo KAD do pokopneke blagave
- Pregled stanja naložb države KAD in SOD: priprava predlogov za zamenjavo portfeljske (strateške) naložbe države so samo neobvezno pri državi
- Konno trgovanje s listnate papirje na svem trgu
- Spodbujanje vstopa na trg kapitala v družbah, ki so priprave za kociacijo
- Priprava standardiziranih postopkov za usklajeno predstrukturiranje notranjega dela portfeljske KAD in SOD in za postopen umik iz letih družb

Privatizacija državnih podjetij

- Začetek priprave za kociacijo v vseh letih delovna privatiziranih družbah, kar že obstaja veliko število dobrotarjev (Telekom, Zavarovalnica Triglav, NKB ...)
- Takojšnje inoviranje strokovno kompetentnih privatizacijskih korejev, ki bodo v modeliranju z upravnimi družb pripravile programe privatizacije do jeseni 2005
- Sprejem privatizacijskih programov za največje družbe praktizirane po modelu 28XY
- Dopolnitve Zakona o javnih finančnih glede postopkov prodaje finančnega premoženja in varanja države v primeru prevzema in reorganizacije delovnih družb

najslabšo uslugo. Monopolnih subjektov ne bi prodajal tujcem ali pa moram predhodno zmanjšati njihovo tržno moč.

Drugič, dvomim v tezo, povezano z enotno davčno stopnjo in z razdelitvijo rezultata. Pri tej razdelitvi rezultata moramo vedno gledati na delo in kapital. In če se ti pogoji spremenijo in če neto plače ostanejo iste, potem rezultat dobi kapital. Prepričan sem, da na to tezo ne bo nihče pristal. Čez noč lahko nastane pomemben plus, ob tem, da že v sedanjih pogojih dobri lastniki dosega-jo dobre rezultate z dobički, ki so evropsko primerljivi. To pomeni, če se pogoji bistveno spremenijo, bodo tudi ti rezultati drugačni. In iz tega zornega kota so spremembe po mojem mnenju naravnane v smeri povečevanja revščine. To je dejstvo. Kajti Evropa proti Sloveniji ima večje razlike in tako, kot je, mora nesporno tudi pri nas priti do dejansko večjih razlik. Za to državo pa v ustavi piše, da je socialna država. **Nujno bo potrebno predhodno definirati prav ustavno kategorijo »socialna država«.** Še nekaj, sistema zamrznitve neto plač ne poznam, kajti potem boste dosegli prav tisto, da najboljših ne boste mogli več bolje nagrajevati. Hkrati naj opozorim, da tako privarčevana sredstva v

večin primerov ne bodo šla v raziskave, temveč bodo po mojem prepričanju predmet razdelitve med delom in kapitalom.

Skratka, **prepričan sem, da je namen in program dober in ne glede na to, kakšen sprejem bo doživel tukaj pri politiki, predvsem pa v javnosti, je nujno čimprej iti naprej in ne čakati na sprejem celotnega programa.** Proračun za drugo leto je prva priložnost. Vlada ga je predstavila, ampak se bojim, da je premalo ambiciozen. Poglejte, že eno leto predlagam, kaj bi se lahko naredilo: mednarodni računovodski standardi naj bi se uvažali šele drugo leto, na podlagi teh standardov je 80 milijard denarja samo v bankah. In bi se dalo priti do tega denarja. Zakaj se ni že do danes, ne vem. Zakaj se določeni krediti, ki imajo zgodovinsko nizko obrestno mero, takoj ne odplačajo in se namesto njih ne najamejo cenejši? Samo v teh dveh segmentih je velika vsota denarja, ki bi lahko izboljšala proračun za prihodnje leto.

Še na nekaj bi opozoril: vlada plačuje, vsi skupaj plačujemo, osamosvojitvene papirje, ki imajo zgodovinske vrednosti, zgodovinske cene, 9-8% obresti za evro. Nihče ničesar ne naredi, pa jih bomo še 17 let plačevali. Če bi danes to prekinili in imamo to možnost, se

ve, kakšen bi bil plus. In s takimi potezami bi kredibilnost vladi takoj dodatno zrasla.

Jaz sem absolutno za to, da se stvari naredijo, da to naredimo s skupnimi močmi. Ampak kot rečeno, ne bi en dan čakal. Kjerkoli je le možno iz tega papirja karkoli vzeti in takoj vgraditi. S tem bo kredibilnost največja in bodo ljudje verjeli tej vladi in bodo imeli podporo še naprej. Saj veste, kakšne so bile včasih resolucije, itn. in kaj je ostalo od resolucij. Morda slabi krediti, slabe investicije. Ampak pogoji so absolutno spremenjeni. Ne pozabimo, tuja lastnina je danes tukaj v Sloveniji in ta permanentno računa s kakršnimikoli pogoji in vedno postavlja iste cilje: tak in tak mora biti donos na kapital.

Skratka, naredimo nekaj, predvsem pa je naša dolžnost, da pojasnujemo širšim masam. Ampak tukaj smo večkrat šibki, ker je enostavno država na tem segmentu najšibkejša. In v davčnem sistemu vemo, da je katastrofa, če na drugi stopnji čakaš na odločbo pet let. To spremeniti po predlaganih korakih bo že velika prednost in velika dota za bodočnost. Tudi, kar zadeva politiko in seveda podpore taki politiki.

Prof. dr. Jana Bezenšek

Revščina povzroča tudi socialno izključenost

Laiki oz. davkoplačevalci doživljamo seznanjanje in informiranje z vsebino navedenih sprememb, ki bi jim pogojno lahko rekli tudi reforma, na eni strani kot spopad med staro ali manj staro ekonomsko stroko, na drugi strani tudi spopad med dvema osnovnima političnima opcijama v Sloveniji.

Dejstvo je, da bomo tisti, ki nas bodo te spremembe najbolj prizadele, tudi odločali vsaka štiri leta. To štiriletno obdobje se pričinja z zadnjim predvolilnim letom. Ljudje doživljamo ta razmišljanja in predloge kot zelo radikalne, kot zelo ekstremne, doživljamo jih z občutkom odtujenosti, ker nimamo popolnega pregleda; hkrati kot strah in hkrati, kar je značilno za postmoderne družbe in ne samo slovensko, ampak tudi evropske, kot

trenutek negotovosti. Če je bil v preteklosti v naših družbah z različnimi resolucijami, dokumenti itd. na nek način prisoten občutek varnosti, tega danes ni več. To čutijo moja generacija, starostniki, ki jih je ta dokument tako ali drugače zaobšel, čutijo pa tudi mladi, ki želijo, glede na to, kakšne so zahteve izobraževalnega sistema oz. podsistemov, da se strokovno vrhunsko usposobijo, pa ne samo v tujini, ampak tudi doma. Ta negotovost se že v prvi vrsti kaže najbolj pravzaprav z oteženim vstopom na trg dela za pridobitev prve zaposlitve.

Zanimivi so predlogi po poenotenju in poenostavitvi postopkov za pridobitev nekaterih socialnih transferjev. Vsi pozdravljamo predlog, da bo center za socialno delo tista

institucija, ki bo v enem postopku na enem mestu reševala vloge. Postavljam vprašanje, ali so pravzaprav centri za socialno delo dovolj strokovno ustrezno usposobljeni? Bojim se, da ne.

Opozoriti je potrebno tudi na problem socialne izključenosti. Gre za problem revščine, tako absolutne, relativne, kot subjektivne. Ob tem pa revščina sama po sebi še ni tako grozen problem. Zame pomeni večji problem ta socialna izključenost, ki jo revščina povzroča. Tu v povezavi z družino čutim predvsem problem enostarševskih družin. Kaj se jim zgodi takrat, ko starši izgubijo delo. Nenazadnje, problem socialne izključenosti beležimo predvsem tam, kjer je nizka stopnja izobrazbe, kjer je večja dislokacija

3. Spodbujanje konkurenčnosti

- Izboljšanje konkurenčnosti trgov (prod. taktiki)
- Izboljšanje konkurenčnosti Slovenije na globalnem trgu poslovnih lokacij
- Izvedba marginalnega števila velikih projektov nacionalnega pomena

4. Liberalizacija javnih gospodarskih služb

- Tržna preobrazba elektroenergetike - Ožvitev trgovanja na debelo in odpravljanje kritičnih neučinkovitosti
- Konkurenčna oskrba končnih odjemalcev z energijo
- Iztraba javne komunikacijske strukture vseh GJS
- Konkurenčne prometne in logistične storitve

II. Razvojna prioriteta Znanje

dela, glede na spol, tudi družinskega življenja.

Z določitvijo zgornje meje socialnih transferov naj bi spodbujali, da bodo ljudje čim bolj delovno aktivni. Sprašujem se, kaj se bo zgodilo s posameznikom, ki zaposlitev išče 5, 6 let, pa je ne dobi? Tukaj vidim potrebo po spremembi. S svojimi študenti sem za potrebe raziskovalnega dela obiskala različne institucije, ki ponujajo delo. Kar me kot človeka boli, je včasih kar nesramen odnos teh uradnikov, ki tam posredujejo delo do teh ljudi. Namreč za ljudi gre, za njihove socialne, osebne, intimne stiske, pa tudi zgolj za preživetje.

Menim, da študentje podpirajo tako kreditne sisteme kot možnost plačevanja na odlašanje. Se pa postavlja pri cenzusih vprašanje pri pravici do štipendij. **Kaj se zgodi, kadar npr. družinski cenzus preskoči to spodnjo mejo za enega samega tisočaka? Študent pravice do štipendije nima, lahko pa živi na skrajni meji preživetja.** In to takoj navezujem na delo preko študentskih servisov. Ne strinjam se s trenutno konstrukcijo študentskih servisov, vsi vemo, da so zelo pridobitniški. Velikokrat pa študentom omogočajo edini vir preživljanja sploh. Da ob tem trpi tudi kvaliteta študija, ni potrebno omenjati.

Ko je govora o pokojninskem sistemu, moram poudariti, da bomo ženske na informacijo, ki je bila dana v slovenski prostor, da se Evropa na nek način približuje spolni nivoelaciji glede na starost, zagotovo odreagirale. Še vedno si namreč upam trditi, da smo ženske glede na delo in predvsem na neplačano delo, ki se izvaja znotraj instituta gospodinjstva, bolj obremenjene kot moški. Podatki to kažejo in jih lahko zelo hitro podamo. Recimo, odrasel slovenski moški v gospodinjstvu porabi v povprečju 7 ur, medtem ko ženska 28,5 ur.

Ženske skrbimo v družini tudi za odvisne družinske člane, kot so otroci in bolni. Res je, da je srednja generacija že začela spreminjati vsebino družinskih vlog, vendar stopnja izobrazbe, mesto bivanja in ostalo na to zelo vplivajo.

Zanima me, ali bodo naše pokojnine odvisne samo od tega, koliko si bomo pridelali v času našega aktivnega bivanja. Ostaja problem sistema pripravništva. Veste, da v nekaterih sistemih izobraževanja, npr. za medicinsko sestro in na področju pravnih poklicev, se je dogajalo, da so bila pripravništva pravzaprav povsem zastoj opravljena dela. Da je čakalna doba teh pripravništev eno, dve, pa tudi več let. In to je resen problem

visoko strokovno usposobljenih kadrov, ki so pripravljene delati.

Pri obdavčitvi študentskega dela se strinjam, da se primerja in zasleduje rešitve v drugih sistemih. Opozorila pa bi, da vendarle ne gre tako slepo prenašati neke vsebine ali pa družbene globalne cilje iz enega sistema v povsem drugačen družbeni kontekst.

Nenazadnje, ko se govori o podaljševanju delovne dobe, se pojavi vprašanje po potrebnosti podaljševanja za vse poklice. Je že res, če bom pri zdravju in intelektualni čilosti, bi lahko delala glede na bonuse do 70. leta. Kaj pa, če to več ne bom? Ali bo tu lahko prišlo do takih in drugačnih oškodovanj, da o drugih poklicih, npr. delavcu v tekstilni industriji ali medicinski sestri, ne govorim.

Čutim potrebo po tej reformi, ki jo bomo vsekakor morali modificirati. Sprejeti pa tudi malo bolj konkreten časovni terminski plan. Kako, kdaj, zakaj. Če ljudem te vsebine tako predočimo, jim to ne bo več tako tuje in se bodo začeli tudi na nek način z njimi osebno identificirati. Tisto, kar je človeku tuje, pa je seveda vedno težje sprejeti. **Zavedamo se, da ne gre samo za naše generacije, da gre za generacije, ki prihajajo, ki želijo odgovorno ne samo živeti, pač pa tudi delati.**

Janez Tomšič, Nova Generacija SLS

Kaj je bolje - nekaj deset tisoč »socialno pomirjenih večnih študentov« ali nekaj deset tisoč brezposelnih mladih diplomantov?

Slovenija kot majhna država brez izrazitih naravnih virov se je kmalu po oblikovanju svoje lastne države znašla pred ključnim vprašanjem o svoji prihodnosti; razvoju katerega področja naj nameni največ pozornosti. Različni strokovnjaki in politični predstavniki države so večkrat poudarjali, da lahko **uspeh Sloveniji zagotovi le znanje** - dobrina, ki je odvisna od mnogih dejavnikov, še zlasti pa od kakovostnega visokošolskega sistema. In o slednjem govori tudi eden od ukrepov predloga ekonomskih in socialnih reform za povečanje konkurenčnosti sloven-

skega gospodarstva.

Nesporno dejstvo je, da je potrebno slovensko visoko šolstvo reformirati tako, da bo postalo bolj kakovostno in **da bodo naši diplomanti spadali med tiste z najboljšo izobrazbo** v evropskem in (če smo še nekoliko bolj ambiciozni) tudi v svetovnem merilu. Cilj je jasen in z njim se vsi strinjamo. Problem nastane, ko spregovorimo o sredstvih oziroma načinu za doseg tega cilja; glede slednjega je namreč mnogo med seboj nasprotujočih si mnenj.

Pred oceno predloga vladnega odbora za

reformo bi morali oceniti stanje v slovenskem visokem šolstvu; zanj je značilno pomanjkanje finančnih sredstev, neučinkovitost porabe razpoložljivih sredstev ter zaprtost in togost velikih slovenskih univerz. **Vladni odbor predlaga celovito in radikalno reformo visokega šolstva.** Četudi bi se lahko z večino usmeritev glede reforme visokega šolstva strinjali, pa sem prepričan, da je odbor vsaj glede določenih vprašanj postavil napačna izhodišča in da je njegova vera v popolnost liberaliziranega trga na področju visokega šolstva neutemeljena. Predvsem pa ostaja kar

Reforma univerze

- Deregulacija pogojev za ustanavljanje VŠ zavodov
  - Spodbujanje nastanka zasebnih in regionalnih VŠ zavodov (7-10 univerz, vsaj polovica zasebnih)
  - Spodbujanje raziskovalnih VŠ programov
- Sprememba financiranja
  - Uvedba sistema, ki omogoča in spodbuja odložitveni učinek
  - Daljšna spodbujanje za dostop v VŠ
- Drugi ukrepi
  - Prilagoditev pri oblikovanju programov, zaposlovanju študentov in prijavitelju študentov
  - Spodbujati predvzornost univerz in inštitutov
  - Prepovedanje neodržljivega vodenja in izraževanja
  - Mesecnega stroževanja sklope z vsaki državo sveta
  - Odbor bi ne omejeval za novo angažiranje

Izboljšanje učinkovitosti uporabe znanja

- Povečanje javnih za SLS, BOP in zasebnih investicij v znanje in tehnologijo za 1% BDP do leta 2015 (ERDFP 2006)
  - Na področju BOP za RR (2013)
  - Spodbujanje javnih investicij v znanje in tehnologijo
  - Uvedba novih sistemov za RR in razvoj SI, ST (Tehnologija, Znanje)
- Centralizacija in koordinacija politike v znanju in tehnologiji
- Povečanje sistema pridobivanja in porabe dosežkih javnih sredstev
- Povečanje sistema črpanja EU sredstev
- Sprememba sistema razpisiranja
- Spodbujanje politike prenosa znanja in tehnologije na gospodarstvo
  - Povečanje investicij in jih pri tem spodbujati s učinkovitimi sistemom (npr. T&I)
  - Prepovedati uvedbo novih sistemov in programov
  - Spodbujati sistem za splošno izboljšanje in razvoj
- Spodbujanje sistema visokošolskih politij
  - Uvedba učinkovitih politik
  - Začetna do 10 letne dobe
  - Talentski program
  - Uvedba novih politik

III. Razvojna prioriteta
Učinkovita država

nekaj odprtih vprašanj, ki jih bo potrebno dobro razjasniti pred ključnim "DA" predlagani reformi visokega šolstva.

Odbor predvideva spodbujanje ustanavljanja zasebnih univerz in povečanje števila univerz na 7-10. Seveda je ob tem lahko predmet razprave, kaj odbor razume pod pojmom univerza, vendar sem mnenja, da je 10 univerz za slovenske razmere veliko. **Naš cilj mora biti le nekaj močnih in dinamičnih univerz** (javnih ali zasebnih), ki bodo razpolagale z relativno širokim naborom kakovostnih programov, ki bodo omogočali prepoznavnost teh univerz v mednarodnem prostoru.

Odbor predlaga tudi uvedbo **vavčerskega sistema financiranja, kombiniranega s sistemom odloženih šolnin**. Vsekakor gre za enega najbolj občutljivih področij, ki je v nasprotju s trenutno mentaliteto slovenskih državljanov. Načeloma uvedbo šolnin podpiram, saj so znani pozitivni učinki uvedbe oziroma povečanja privatnega financiranja visokega šolstva. Vendar pa ob tem pogrešam bolj jasno in z ustreznimi podatki podprto reformo na področju sociale, ki bo nevtralizirala negativne učinke na socialno šibke posameznice in posameznike. Poleg uvedbe šolnin je z reformo namreč predvidena tudi **reorganizacija študentskega dela**, ki je, to si moramo priznati, trenutno za marsikoga temeljni vir dohodka, ki mu sploh omogoča študij. Na drugi strani **se odbor sprašuje**

je o smiselnosti drugih ugodnosti, vezanih na študentski status. Strinjam se, da jih je treba proučiti v luči zmanjševanja dobe študija in preprečevanja izkoriščanja teh bonitet. Nujno moramo zmanjšati trajanje študija. Se pa ob tem pojavlja pomembno vprašanje; ali je v Sloveniji povprečna doba študija posledica ugodnega študentskega statusa ali pa (k čemur se sam bolj nagibam) posledica dejstva, da posameznik, ki zaključuje študij, ne vidi realnih možnosti za zaposlitev in se zato odloči za "zavlačevanje" in celo vpis na podiplomske študijske programe?

Poleg nekaterih omenjenih dilem pa določene predlagane rešitve trenutne razmere še dodatno zapletajo. Kot primer naj navedem predlog, po katerem naj v bodoče ne bi bilo več sedaj poznanih otroških dodatkov in štipendij, pač pa naj bi obstajal le še "dodatek za šolanje", ki bi združeval otroški dodatek in štipendijo. Kdo naj bi dobil ta dodatek? Starši ali dijak oziroma študent? Kdo bi s tem dejansko pridobil? Ali ne pomeni poenotenje sistema obenem tudi realno zmanjševanje sredstev in ugodnosti, ki jih je sedaj deležen posameznik (pa pustimo tiste, ki obstoječi sistem neupravičeno izkoriščajo)?

Ključna bojazen glede učinkovitosti reforme pa izhaja iz dejstva, da ni na ravni vlade (v smislu tesnega so-

delovanja posameznih ministrstev, katerih delokrog je neposredno ali posredno povezan z visokim šolstvom in študijem) **do sedaj ni bilo celovitega pristopa k reševanju problematike visokega šolstva in z njim povezanih socialnih vprašanj**. Dosedanje reforme so bile vedno omejene le na posamezno ministrstvo ali celo posamezno vprašanje. Celovito reformo visokega šolstva nedvomno podpiramo, vendar le, če jo bo vlada udejanjila ob uvedbi vseh potrebnih socialnih korektivov na način, ki ne bo prizadel posameznikov iz socialno ogroženih družin. Sočasna celovita reforma gospodarstva pa je tako ali tako neizbežen pogoj za uspeh, saj je verjetno bolj uspešna država z nekaj deset tisoč "socialno pomirjenimi večnimi študenti", kot pa z nekaj deset tisoč brezposelnimi mladimi diplomanti.

mag. Uroš Rožič:

Poenostavimo davčni sistem

V javnosti se je kot najbolj problematičen izkazal del ukrepov, ki se tičejo davčne politike. V okviru tega bi se osredotočil na enotno davčno stopnjo, ki se je tudi v delu strokovne javnosti pokazala kot izredno problematična. Če jo skušamo umestiti v nek zgodovinski časovni okvir, ugotovimo, da ne gre za nek »monstrum«, ki se je izumil v Sloveniji. Res je, da je bila enotna davčna stopnja prevladujoča davčna oblika v 19. stoletju in je šele po I. svetovni vojni zaradi relativno visoke vojne škode davčna stopnja začela diferencirati. To pomeni, da so začeli bolj intenzivno obdavčevati tiste zavezance, ki so

imeli večje premoženje. Zaradi tega so bile države sploh sposobne financirati škodo in popraviti socialne probleme, ki so nastali po vojni. Zgodba se je ponovila tudi po II. svetovni vojni. Ko so bile vojne škode sanirane, se je pričela izoblikovati t.i. socialna država. To pomeni, da je država sama začela prevzemati določene socialne stroške oz. transferje in s tem začela financirati tudi civilno družbo.

V zadnjem desetletju se tako ponovno srečujemo z uvajanjem koncepta enotne davčne stopnje, ki se je začel predvsem zaradi želje po večji gospodarski rasti, kar je tudi ena ključnih idej, zakaj se tak model sploh

predlaga v Sloveniji. Najprej sta s tem konceptom pričeli Estonija in Latvija, sledila pa je tudi Rusija. Rusija je uvedla relativno nizko enotno stopnjo, okrog 13%, zaradi česar so se rezerve, ki jih je Rusija imela, predvsem letos in v lanskem letu, precej zmanjšale. Največji bum v Evropi je naredila Slovaška, ki je v letu 2004 uvedla enotno davčno stopnjo 19%.

Enotne davčne stopnje obstajajo v treh različnih. Prva oblika je tista prava, kakršna je na Slovaškem, ki pomeni, da vsak tolar obdavčiš brez vseh olajšav. Vse ostale države so uvedle enega od dveh modificiranih mod-

Učinkovita in cenejša država

- Zmanjšanje javnofinansnih obveznosti za 2 odstotni točki do leta 2008 (in za dodatni 2 odstotni točki do leta 2013)
- Uvajanje ZFP pri financiranju infrastrukturnih projektov
- Vpoveditev omejenih eksidenz
  - Evidenca pravnih aktov (2 letni rok)
  - Regulatorni inženirski svetovi za gospodarstvo (SEM) in prakse (SOP)
  - Evidenca omejenih "vseh stvari" zaradi za gospodarstvo (SEM) in prakse (SOP)
- Povečanje in zbiranje inštitucij (DUP in CUP)
- Financiranje modelnih stroškov za spremljanje učinkov ekonomskih politik
  - Modeliranje stroškov za spremljanje inštitucij, aktivnih ukrepov
  - GDE - OLS model za spremljanje učinkov ukrepov na zaposlenost in rast

Izboljšanje sistema črpanja EU sredstev

- Koncentracija sredstev za sofinanciranje operativnih programov EU na skupni proračunski postelvi
- Trajno izobraževanje in usposabljanje kadrov za delo na področjih kohezijske politike
- Določitev operativnih programov in izvajalskih struktur za kohezijsko politiko 2007-2013
- Ustanovitev skupnega Organa upravljanja za upravljanje vseh operativnih programov v Sloveniji in skupnega Plačilnega organa

Učinkovita poraba EU sredstev

- Prestrukturiranje proračuna v razvojni smeri za sofinanciranje projektov
- Uporaba evropskih sredstev
  - 3,5 mlrd. € v 2007-2013
  - Razdelitev sredstev
    - 70% za 5-6 velikih projektov
    - 30% za majhne projekte
  - Priprava meč za izbor velikih projektov
  - Nabor projektov idej za majhne projekte

elov enotne davčne stopnje. Prvi model je z olajšavami, torej postavitev praga, do katerega se ne obdavčuje dohodkov (pri nas je predlagan t.i. eksistenčni minimum). Drugi model pa je še strožji, oz. pravičnejši, pri katerem gre za *negativno* davčno stopnjo. Tu se vsem tistim zavezancem, ki na letni stopnji nekega praga neobdavčljivega dohodka ne presežejo, iz proračuna vrne davek. To pomeni, da če nekdo ne bi presegel eksistenčnega minimuma, bi mu država iz proračuna izplačala razliko do tega praga.

Ideja enotne davčne stopnje ni tuja tudi »starim« članicam EU, na primer Grčiji. Grčija zelo intenzivno razmišlja o tem, da bi uvedla 25% enotno davčno stopnjo. Tudi na Nizozemskem podobna skupina, kot je bila pri nas »Kranjčeva skupina«, predlaga, da bi se uvedla enotna davčna stopnja na ravni 40% z dvema modifikacijama; z ogromno olajšavami in poudarjeno obdavčitvijo oseb, ki so starejše od 65 let. To je za naš koncept morda malce tuje, a Nizozemska družba je v povprečju precej starejša od naše.

Imamo tudi dva primera, ko je enotna davčna stopnja naletela na zelo negativen odziv. Prvi je primer Kanade, ko je leta 2000 ena od sredinsko-desnih strank v svoj volilni program navedla, da želi enotno davčno stopnjo, ter s tem izgubila svoje volivce. Drug primer je primer koalicije CDU/CSU v Nemčiji, ki je velik delež glasov verjetno izgubila ravno zaradi te ideje.

Pred Slovenijo in vlado je tako velik razmislek, kako bo nadaljevala svoja prizadevanja za uvedbo enotne davčne stopnje, ker vemo, da se vsaka napaka na davčnem področju kaj hitro izrazi na volitvah. Vemo, da država ni zastoj. To dejstvo je potrebno sprejeti in državo potemtakem tudi financirati. Najti je treba tisti model, ki bo najširše sprejemljiv za celotno družbo in za vse državljane. Težko je napovedati, ali bo leta 2007 v Sloveniji kakršnakoli oblika enotne davčne stopnje. Zelo težko je tudi napovedovati ciljno davčno stopnjo, ki jo bomo po letu 2007 v Sloveniji tudi dejansko imeli. Vsekakor pa je nujno, da se današnji davčni sistem poenostavi. Tudi 1,8% BDP, ki bi ga prihranili zaradi spremembe davčne zakonodaje, bi imelo izreden pomen za gospodarstvo, torej prispevek države k nadaljnjemu razvoju.

Če poskušamo popolnoma neodvisno in zgolj teoretično pogledati, kaj pomeni koncept enotne davčne stopnje, vidimo, da je kot prvo, hočete ali ne, pravičnejša od današnje-

ga sistema. Vsak tolar je obdavčen enako! Pri tem pa obstaja drug paradoks. En tolar ekonomsko šibkejšemu zavezancu pomeni več, kot nekemu, ki ima večje premoženje. Tudi mimo tega dejstva ne moremo kar tako. Enotna davčna stopnja pomeni tudi poenostavitev davčnega sistema in, kar je bistvenega pomena, izredno zniža stroške davčne administracije. Pomeni, da se stroški pobiranja davkov znižujejo, to pa so seveda stroški proračuna.

Enotna davčna stopnja kljub temu, da bogatejše sloje obdavčuje dejansko in realno manj, pomeni večji proračunski prihodek. To je tudi eden od zanimivih paradoksov.

Negativni vpliv v povezavi z davčno pravičnostjo pomeni, seveda, če govorimo o 20% davčni stopnji, povečanje davčne bremenitve najšibkejših slojev prebivalstva. Tako je nujno ob ideji uvajanja enotne davčne stopnje govoriti tudi o prestrukturiranju socialnih transferjev. Govoriti samo o uvedbi enotne davčne stopnje, ne da bi prestrukturirali socialne transferje, je iluzorno.

Pri nas bi bilo potrebno razmišljati o t.i. trostopenskem davčnem sistemu. Če govorimo o treh kategorijah, poskušamo banalno razdeliti državljane oz. zavezance na tri kategorije. Prva kategorija, najšibkejši sloj, bi po mojem mnenju moral oz. lahko plačeval izključno samo davek na dodano vrednost in določene davščine, ki bi bile uvedene na premoženje, npr. davek na nepremičnine. To dosežemo z relativno visoko stopnjo določitve eksistenčnega minimuma. Drug, srednji razred, bi poleg DDV plačeval še davek na dohodke. Najvišji razred pa bi verjetno moral poleg DDV in davka na dohodke plačevati še neke vrste korekcijo oz. davek na premoženje.

Pri davku na premoženje takoj opozarjam na nekaj problemov. Prvi problem je davek na nepremično premoženje. Govori se, da bi ga nadomestili z davkom na nepremičnine, da bi nadomestili dosedanje nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča. Če govorimo o ekvivalentu, torej enaki stopnji na nepremičnine, kot je sedanje nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, potem bi se davčna stopnja verjetno vrtela tam na četrto ali tretjo decimalno odstotka. Torej bi bila stopnja zelo zelo nizka, in je potem vprašanje, ali je smiselno, da ga sploh uvajamo. Če pa bi ta davčna stopnja bila višja, recimo tam okrog 1%, to pomeni, da bi državljan v stotih letih plačal državi še eno nepremičnino,

kar bi pomenilo drug paradoks.

Drug problem, ki se pojavlja, je davčna konkurenca med državami. Enotna davčna stopnja, ki jo je npr. uvedla Slovaška, je seveda izredno povečala vlaganja v slovaško gospodarstvo, vendarle vsi organi EU in vse ostale države članice EU, predvsem so bile tu zelo glasne Francija, Nemčija in Avstrija, so izredno kritizirale slovaški model, češ da povzroča nelojalno davčno konkurenco med davčnimi sistemi. To je eden izmed vidikov, ki ga pri uvajanju ne bomo smeli zanemarjati.

Če govorimo o enotni stopnji DDV oz. o črtanju znižane stopnje DDV, potem je to edina pravilna pot. Kje se stabilizira ta edina davčna stopnja - je vprašanje, ali je to 20% ali kaj manj ali kaj več. Seveda se strinjam tudi s tem, da ni nujno, da se bo ta povečana stopnja DDV prelevila v cene. Ni nujno pa govorim zato, ker imamo segmente z monopolom, to so npr. komunalne storitve. Na komunalnih storitvah, kanalizaciji in podobnih stvareh bo ta sprememba verjetno pomenila skorajda ekvivalentno povečanje cen.

Naša država je omogočila, če grem malo nazaj, dvojno privatizacijo. Prva je bila privatizacija stanovanjskih objektov; prvič je bilo to dovoljeno v 70-ih in 80-ih letih, in drugič z Jazbinskovim zakonom privatizacij stanovanj. V povezavi z lastninskih preoblikovanjem tudi privatizacijo podjetniškega sektorja - dejansko smo privatizirali tako gospodarstvo kot stanovanja. Če zdaj uvedemo relativno visoko stopnjo davka na nepremičnine, bi bili državljani prisiljeni v prodajo svoje nepremičnine in bi prišlo v roku 15-ih 20-ih do koncentracije tudi tega dela pri najpremožnejši eliti. Tako bi imeli podobno sliko, kot jo imajo zahodne države. Vprašanje je, če je to cilj. Če pa govorimo o obdavčevanju nepremičnega premoženja, pa je izredno problematično to premoženje slediti. Nepremično premoženje se hitro seli. Težko je obdavčiti umetniško delo, ker to prvič država zelo težko odkriva, drugič pa tudi, ko država ugotavlja vrednost tega premoženja. Vsekakor bi bilo smiselno obdavčevanje tistega premoženja, ki ga imamo v različnih registrih. Izpostavljam na primer avtomobile.

Nekaj pa bi se dalo narediti tudi v okviru davčnega sistema še na dveh področjih. Prvo področje so trošarine. Trenutno so v naši državi relativno nizke. Če spustim veliko energentov in se osredotočim samo na alkohol in tobak, imamo najnižje stopnje v EU,

Nabor projektnih idej za velike projekte

- Kohezijski sklad (KS):
  - Oblike in narave (največ 50% sredstev KS)
  - Tapsonski skladi raznovrstnih in energijskih virov
  - Varnostni skladi jadrne vode kot ključnega strateškega naravnega bogastva
  - Prostorska infrastruktura (največ 50% sredstev KS)
  - Promotivna infrastruktura
  - Trajni sklopni se.

Nabor projektnih idej za velike projekte

- Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR):
  - Mreža logističnih in tehnoloških centrov ter poslovnih cen
  - Mobilnost za razvojni preboj (avto transport/čistoprostorska zmaga)
  - Nabor projektov z razvijanjem naravnih in kulturnih potencialov za razvoj storitve (zdravilišča/izobraževanje/naravna kulturna dediščina/koncentracija gospodarskih subjektov)
- Evropski socialni sklad (ESS):
  - Sklepi in pobude/evanije za povezovalne razpore in razvoj z gospodarstvom (regionalne tehnološke univerze)
  - Nacionalni center za industrijski dizajn

IV. Razvojna prioriteta Moderna socialna država in višja zaposlenost

pri čemer pa nimamo nobenega resnega razloga. Vemo, da so izdatki proračuna za sanacijo zdravja, ki nastajajo zaradi porabe alkohola in tobaka, zelo visoki.

Drugo je t.i. skupina ekoloških davkov. Pred leti so v Nemčiji uvedli davek na embalažo. In izkušnje pri njih so, da so skraj ob nepovečani ceni zaradi davka na embalažo pridobili ogromne proračunske prihodke. Gre pa za to logiko, da embalaža obremenjuje okolje in da je treba tudi okolje

zaradi te embalaže nekako sanirati.

Pri predlogu reform gre za zelo pomembne premike in po mojem mnenju prave premike. Vprašanje je, ali bomo vse cilje, ki so zastavljeni, tudi dejansko dosegli. Mislim, da je nujen ukrep razbremeniti obdavčitev dela. Če bomo tako visoko obdavčevali predvsem tisto delo, ki da najvišjo dodano vrednost in visoko specializirano delo, smo dejansko v stanju, da se ne spleča delati. Če si v najvišjem razredu in imaš najboljšo plačo,

potem se ti v našem sistemu ne spleča delati, ker približno 60% pustiš državi. Imamo druge najvišje stroške dela v EU in to stanje je nevzdržno. Po drugi strani pa se na določenih segmentih odrejemo davčnim virom, kar je zopet nerazumno. Še bolj bistvena pa je poenostavitev davčnega sistema in ga narediti uporabnikom prijaznega. To ne pomeni ne plačevati davkov, ampak plačevati davke na način, da ti ne povzročajo dodatnih stroškov niti z delom niti finančnih stroškov.

Dr. Andrej Umek, član IO

PRIPOMBE IN STALIŠČA k Okviru gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji

Zame je osnovna ugotovitev, da predlog gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji prihaja prej prepozno kot prekmalu. Slovenija se mora odzvati na obstoječe megatrende v svetovnem gospodarstvu bolje včeraj kot danes, če želi ohraniti svoj mednarodni gospodarski položaj in relativno uspešnost ali ju celo izboljšati. Med tako imenovanimi megatrendi, ki nas neposredno in odločilno zadevajo, je potrebno omeniti: prehod v postindustrijsko družbo, ki poteka približno desetkrat hitreje, kot je potekala tako imenovana »industrijska revolucija«, globalizacija gospodarstva in hitra gospodarska rast azijskih velikanov Kitajske in Indije. Razumljivo je, da se vse razvite in visoko razvite industrijske države poskušajo na omenjene megatrende odzvati z ustreznimi gospodarskimi in družbenimi reformami in si zagotoviti ugodno mesto v mednarodni delitvi dela in s tem blaginjo. Tako so evropski voditelji že leta 2000 sprejeli Lizbonsko strategijo, ki postavlja tri osnovne cilje: najuspešnejša družba, temelječa na znanju, več in boljših delovnih mestih in večji socialni koheziji. Kot skoraj edina instrumenta za doseganje teh ciljev strategija predvideva povečanje vlaganj v raziskave in razvoj in intenziviranje evropskega sodelovanja na tem po-

dročju (European Research Area). Vlaganja iz proračuna v državah članicah naj bi dosegla 1% BDP, čemur naj bi sledil privatni sektor z 2%. Kmalu je postalo jasno, da izbrani instrumenti ne zagotavljajo doseganja zastavljenih ciljev. EPP (Evropska ljudska stranka) in njene članice so se odločile, da ohranijo osnovne cilje Lizbonske strategije, vendar instrumente dopolnijo tako, da bodo zagotavljali doseganje zastavljenih ciljev. Kot najpomembnejše dokumente s tega področja velja omeniti: Union of Values, Re-Visiting the Lisbon Agenda in For more Growth, Jobs and Prosperity in Europe. Potem ko je EPP z Barosom prevzela vodenje Evropske komisije, so ti dokumenti postali tudi osnova politike Evropske komisije. Prepričan sem, da bi **moral slovenski koncept gospodarskih in socialnih reform v večji meri temeljiti na že obstoječih konceptih EU in EPP**. Posebno važno je, da se obe strategiji, slovenska in evropska, medsebojno dopolnjujeta.

Dosedanji neuspeh Lizbonske strategije bi nam moral biti v napotek, da je potrebno **cilje gospodarske in socialne reforme jasno strukturirati** in cilje drugega in tretjega nivoja količinsko opredeliti, da je v vsakem trenutku možno preveriti, ali jih dosegamo ali ne, in nato temu ustrezno instrumente spre-

minjati in dopolnjevati. Ukrepe za doseganje ciljev tako temeljite reforme vnaprej količinsko opredeliti, je bila velika napaka Prodija in ni nobene potrebe, da jo Slovenija ponavlja. Kot primarne cilje slovenske reforme lahko identificiramo: globalna konkurenčnost slovenskega gospodarstva, trajnostna rast slovenskega gospodarstva in prenova evropskega socialnega modela. Slednja mora ohranjati bistvo medčloveških odnosov, ki temeljijo na krščanski etiki ob hkratnem prilagajanju danostim globalizirane postindustrijske družbe. Elementi na sekundarni ravni, ki zagotavljajo globalno konkurenčnost slovenskega gospodarstva, so pravočasen (hiter) prehod v postindustrijsko družbo in ustrezna pozicija v globalni in evropski delitvi dela. Na terciarni ravni potem sledijo cilji, kot so lizbonsko povečanje vlaganj v raziskave, zadostni in kvalitetni človeški viri, spodbujanje podjetništva, stimulatívno investicijsko in gospodarsko okolje itd. Popolnoma analogno definiramo sekundarne in terciarne cilje, ki bodo zagotavljali trajnostno rast slovenskega gospodarstva. Ta rast mora biti za eno do dve odstotni točki večja od dviga produktivnosti, če želimo našim državljanom ponuditi več delovnih mest. To, da bodo ta delovna mesta boljša in rast

Povezanost ukrepov na trgu dela in pri socialni državi

- Prilagodljivejši trg dela in lažje zaposlovanje
- Spodbude in pomoč za aktivnost in zaposlovanje
- Preglednejši in pravičnejši sistem socialnih transferov
- Vzdržnost sistemov pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja

Prilagodljivejši trg dela in lažje zaposlovanje

- Zmanjšati ovire za zaposlovanje: s trajnimi delovnimi časovi in druge fleksibilne oblike usposabljanja, povezanih z delom
- Spodbuditi delovanje agencij za zagotavljanje delavcev (temporarni work agency) in odpraviti da-ščno privilegiranost študentskega dela
- Zmanjšati obseg regulacije priložev
- Omejiti omejevanje začetnih in obdanih del
- Maksimirati vidno odpravnost za delavce in menedžerje
- Zmanjšati negotovost pri kolektivnem odpuščanju
- Priznati potrebne skrajšanje zakonski odgovornih rok
- Faktičnost sistema obveznih dodatkov za delovno dobo (možnost pogodbenega dopolnjenja)
- Uveljavitev in stimulacija usklajevanja zaposlenih pri dobitku

Spodbujanje aktivnosti brezposelnih oseb

- Delovanje programa "Job rotation"
- Vse brezposelne vključiti v programe zaposlovanja in skrajšati število svetovalcev

trajnostna, nam zagotavlja prehod v postindustrijsko družbo. Ob vsem tem in ko se odločamo za prenovo evropskega socialnega modela se moramo zavedati, da evropska in tudi slovenska globalna uspešnost, če ju pogledamo iz globalnega vidika, temeljita na zahodni miselnosti (Bertrand Russell: Wisdom of the West) in na evropskem – zahodnem socialnem kapitalu. To so vrednote, ki jih je nedvomno kot stalnice potrebno vključiti v prenovo socialnega modela in jih ustrezno eksplicitno formulirati. **Zato je prenovi socialnega modela potrebno dati jasno evropsko vrednostno osnovo.**

Ob nesporno avtorskem bistvu in izvirnosti **predlogov ekonomskih in socialnih reform sem prepričan, da bi bilo jih smiselno vpeti v tokove sodobne ekonomsko - razvojne misli** in jih v bistvu vzporejati s koncepti vodilnih avtorjev na tem področju. Tako je, vsaj po moji oceni, koncept Floride s poudarkom na »talent« v primerjavi z »knowledge« za Slovenijo zaradi velikega števila majhnih in mikro podjetij izredno zanimiv, je pa zaradi globalnega kupovanja talenta in prekomernega spodbujanja imigracije vprašljiv. Osebo mi je vsekakor bliže Harvardski koncept (Landes, Hantington), ki ob ustreznih investicijah, znanju in institucijah poudarja »culture«, torej kulturno podstat in socialni model.

Prepričan sem, da **Predlog reform posveča bistveno premajhno pozornost dvema kritičnima dejavnikoma rasti in konkurenčnosti**, ki sta primarno povzročila, da Prodijeva komisija ni uspela s svojo Lizbonsko strategijo (glej: Re-Visiting the Lisbon Agenda): zadostni in dovolj kvalitetni človeški viri in zadostne in dovolj kvalitetne investicije. V nadaljevanju bom svojo pozornost usmeril na ta dva dejavnika: razvoj in konkurenčnost. Razloga za to sta predvsem v tem, da se že nekaj časa s temi problemi ukvarjam tudi profesionalno in ker sem prepričan, da sta to dejavnika, ki sta bila odločilna za neuspeh Lizbonske strategije v času predhodne Komisije in da je nova Komisija ravno na teh dveh področjih naredila odločilne korake naprej, ki bi jih bilo v predlogu smiselno upoštevati. Dodaten razlog je še to, da menim, da sta to izhodiščna dejavnika za kvantifikacijo vseh ostalih ukrepov.

Preprosto lahko ugotovimo, da ni **ne Liz-**

bonske strategije ne Koncepta ekonomskih in socialnih reform brez zadostnih in dovolj kvalitetnih investicij. To pomeni, da mora Slovenija pomembno prestrukturirati porabo BDP. Temu cilju pa služijo ukrepi na področju fiskalne, proračunske in gospodarske politike. Že grob preračun kaže, da so na tem področju potrebni znatni premiki. Slovenija danes investira približno 12-13% BDP, od tega 6% v raziskovanje in razvojne dejavnosti (R&R), kar daje statistično izkazanih 0.75% BDP. Če izhajamo iz prepričanja, in osebno to prepričanje delim, da so osnovni Lizbonski instrumenti korektni, potem mora biti naš cilj, da bo Slovenija iz **privatnih** sredstev vlagala 2% v R&R dejavnosti. To pa pomeni, da je potrebno bistveno dvigniti kvaliteto vlaganj, kar naj bi nas vodilo od 6% na 10%. **Predlagani ukrepi bi torej morali zasledovati jasno definiran cilj izboljšanje kvalitete investicij.** Med predlaganimi ukrepi je ta cilj sicer nakazan, ni pa dovolj jasno izražen. Vendar tudi, če bi kvalitetni cilj dosegli, moramo doseči tudi kvantitativnega. Preprost izračun namreč kaže, da bi morali ob doseženem kvalitetnem cilju vlagati vsaj 20% BDP. **Med predlaganimi ukrepi ne opažam zadostne osredotočenosti na ta cilj.**

Na prehodu, predvsem pa v razviti postindustrijski družbi, lahko jo imenujemo tudi družbo znanja ali informacijsko družbo, so **človeški viri glavni in osnovni element konkurenčnosti in nosilec gospodarskega razvoja.** So bistveno pomembnejši od kapitala in surovin, ki sta bila bistvena elementa industrijske družbe. **Zato je razvoj zadostnih in kvalitetnih človeških virov v tem trenutku najbistvenejši element vsake racionalne gospodarske politike.** To dejstvo ni ustrezno preneseno v predlagane ukrepe. Ob vsej svobodi odločanja za poklic in izobraževanje bi morala Slovenija na ustrezen način spodbujati izobrazbeno in poklicno usmerjanje, ki bo vodilo k visoko produktivni postindustrijski družbi. Evropska Komisija je v svojem poročilu ugotovila, da EU primanjkuje med 550.000 do, po drugih ocenah celo 800.000, raziskovalcev pretežno na tehnično naravoslovnem področju, da bi lahko smiselno in produktivno uresničila Lizbonski cilj $3\% = 1\% + 2\%$ investicij v R&R. Prav tako ocenjujem, da je tudi v Sloveniji izobrazbena struktura in sedanja poklicna usmerjenost delovno aktivnega pre-

bivalstva osnovni omejitveni dejavnik pri prehajanju na proizvodnjo z višjo dodano vrednostjo. Stvar je toliko slabša, ker v zadnjih dvanajstih letih ni bilo za izboljšanje stanja opravljenega nič ali pa samo škoda. Zato so nujno potrebni ukrepi, ki bi to sedaj nezadovoljivo stanje izboljševali. Potrebni so ukrepi usmerjanja v deficitarne, predvsem pa v tiste poklice, ki bodo po prehodu v postindustrijsko družbo postali deficitarni (potrebna so predvidevanja – foresight). **Potrebni so ukrepi, ki bodo celoten šolski sistem prilagodili bodočim nosilcem razvoja postindustrijske družbe** (Rezultati Pise in Tims govorijo ravno o nasprotnem). Teh v predlogu ne vidim. Pripravljavci predlogov bi morali upoštevati, da je kvaliteten in zadosti številen študij tehnično – naravoslovnih usmeritev osnova ustvarjalne družbe. Za to pa so predpogoj predvsem ustrezno opremljeni laboratoriji, študijski usmeritvi prilagojena velikost skupin in pedagoška obremenjenost profesorjev in manj ustanavljanje novih, privatnih univerz. Teh na tem področju zaradi izredno dragega študijskega mesta ni možno pričakovati v predvidenem obsegu. Predlagano povečanje vlaganj v visoko šolstvo, 2% BDP, je vsekakor smiselno, vendar le potreben prvi korak, pri katerem se postavlja vprašanje s ali brez socialnih transferjev. Zagotoviti bi bilo nujno, da bo to povečanje namenjeno predvsem kritičnim študijem. Upoštevati je potrebno, da sedaj proračun namenja visokemu izobraževanju pičlih 0.75% BDP, kar daje na strani prejemnikov s še nekaterimi drugimi transferji približno 1.02%. Razvojno uspešne države pa vlagajo še bistveno več: Amerika 2.4, Kanada in Južna Koreja 2.7% in ti odstotki rastejo. Upoštevati bi bilo tudi treba, da sta višini vlaganj v visoko šolstvo in R&R med seboj smiselno povezani (približno 2:3), saj gre za en sam makroekonomski cilj: dovolj znanja, katerega nosilec so edino kvalitetni in zadostni človeški viri.

Koncept reforme, ki gradi na vrednotah svobode in odgovornosti posameznika, ne glede na predlagana dopolnila, najtopleje pozdravljam, hkrati pa si želim, da bi bilo iz predlogov bolj jasno razvidno, da je to reforma, ki jo je pripravila vlada, katere stranke, ki jo sestavljajo, so članice Evropske ljudske stranke.

Spremembe v politiki zaposlovanja in vseživljenjskega učenja

- Zbiranje programov APZ in jasno določanje ciljev
- Vključitev regionalnih partnerjev v posebne projekte
- Decentralizacija oblikovanja programov APZ
- Redovna evalvacija programov
- Motivacijski programi za vključevanje v programe izobraževanja in usposabljanja ter spodbude za podjetja
- Uveljaviti mednarodni standard "diploma" + "juri"

Štipendiranje mladih

- Priljubljen sistem republičnih štipendij v sistem odločanja o socialnih transferjih
- Uveljaviti sistem republičnih štipendij za kadrovske študijske štipendije
- Uveljaviti sistem republičnih štipendij za kadrovske študijske štipendije
- Uveljaviti sistem republičnih štipendij za kadrovske študijske štipendije
- Uveljaviti sistem republičnih štipendij za kadrovske študijske štipendije

Pravičnejši in bolj motivacijski sistem socialnih transferjev

Igor Hrovatič

Ekonomске in socialne reforme za povečanje gospodarske rasti in zaposlenosti - njihov vpliv na kmetijstvo in živilsko predelovalno industrijo

Odbor za reforme pri Vladi Republike Slovenije je pripravil celovite rešitve za povečanje konkurenčnosti gospodarstva, zaposlenosti, davčnega sistema, socialnega varstva in pokojninskega sistema. Z omenjenim dokumentom naj bi sledila tudi določilom koalicijske pogodbe.

Vendar pa lahko ugotovimo, da se odbor za reforme ni reform lotil zares »celovito«. Ko se je obravnaval gospodarski razvoj, se je pri tej obravnavi izpustilo področje kmetijske dejavnosti. **Zakaj reforme ne rešujejo tudi področje kmetijstva, iz dokumenta ni razvidno.** Predvidevam pa lahko, da je razlog v tem, ker to področje obravnavajo ukrepi skupne kmetijske politike. Takšen argument lahko le delno opravičuje dejstvo, da kmetijstvo ni zajeto v tem dokumentu. Znotraj skupne kmetijske politike ni mogoče reševati vseh problemov v kmetijstvu. Posredni vplivi na kmetijstvo pa so zelo nedodelani, oz. reforma ne daje zagotovil, da se stanje na tem področju ne bo poslabšalo. To velja predvsem z vidika uvajanja enotne davčne stopnje davka na dodano vrednost. **Menim, da bi v reformi moralo biti zajeto področje kmetijstva in razvoja podeželja, če ne s konkretnimi predlogi, pa vsaj z vplivi reform na to področje.** Rešitve, ki jih ponujajo reforme, so obravnavane izključno samo preko vpliva na potrošnike. Zato menim, da se pri pripravi dokumenta ni sledilo koalicijski pogodbi, ki govori tudi o prednostnih nalogah Vlade (koalicije). V 2. točki poglavja kmetijstva in razvoja podeželja se je koalicija zavezala, da bo razvoj podeželja ena od prednostnih razvojnih nalog slovenske vlade. Ravno razvojna naravnost - blaginja državljanov Slovenije - pa je poglobitveni namen predlaganih reform. V alineah 7, 8 in 9 točke 4 področja kmetijstva te koalicijske pogodbe so navedene vsebine, ki bi jih morala skupina za refor-

me vključiti v svoj dokument. To so področja davčne politike (različne stopnje in načini obdavčitve pri različnih tipih kmetijskih gospodarstev, sprememba zakona o dohodnini zaradi neposrednih plačil) in pokojninske politike, kjer si je koalicija dala zavezo pregleda možnosti povečanja kmečkih in državnih pokojnin. Vse to so ukrepi, ki jih ni mogoče vključiti v načrtovanje in izvajanje skupne kmetijske politike. Vsaj ne v socialnem delu (ukrep skupne kmetijske politike je npr. zgodnje upokojevanje, ki pa je strukturni ukrep z veliko omejitvami za prejemnike). Ukrepi skupne kmetijske politike imajo drugačen namen, izvajani so zaradi drugačnih ciljev. **Poglobitveni nameni (cilji) ukrepov skupne kmetijske politike so:**

- **povečanje storilnosti v kmetijstvu s povečanjem tehničnega napredka, z racionalizacijo kmetijske pridelave ter optimalno rabo proizvodnih dejavnikov, posebno dela,**
- **zagotavljanje primerne življenjske ravni na podeželju, zlasti s povečanjem dohodka v kmetijstvu,**
- **stabiliziranje kmetijskih trgov, zagotavljanje nemotene oskrbe,**
- **oskrba porabnikov s kvalitetno hrano po sprejemljivih cenah,**
- **okoljska naravnost (varovanje okolja) itd.**

Ravno tako se pojavlja bojazen, da se bo zaradi uveljavitve enotne davčne stopnje davka na dodano vrednost dohodkovni položaj pridelovalcev (kmetov) kakor tudi živilsko predelovalne industrije poslabšal. Reforma ne daje odgovora na to, kakšen vpliv bo imela enotna davčna stopnja davka na dodano vrednost tako na kmetijsko dejavnost kakor tudi na živilsko predelovalno industrijo.

Omenjeno gradivo kmetijsko dejavnost obravnava samo preko vplivov na potrošnika. Sloni pa na obremenitvah primarne kmetijske proizvodnje. To je jasno napisano v

Ukrepu 3: uvedba enotne stopnje DDV-učinek na cene in učinek na gospodarske pango. **V kmetijstvu je nemogoče (v ŽPI je to nekoliko lažje) zmanjševati stroške in se na tak način prilagajati konkurenci in tako ublažili dvig davčne stopnje.** Ugotovitev, da bo dolgoročno sprememba stopnje DDV imela pozitiven učinek za kmetijsko dejavnost (kot specifično gospodarsko dejavnost), ne drži. Prilagoditve v ŽPI pa bodo nujne.

Glede na to, da je prehransko področje problematično področje, da je hrana v Sloveniji relativno draga, lahko predvidevamo, da zaradi uveljavitve enotne davčne stopnje davka na dodano vrednost ne bo prišlo do podražitve hrane in da se tudi trgovina ne bo odpovedala svojemu deležu. Prišlo bo do pritiska na primarno kmetijsko proizvodnjo in na živilskopredelovalno industrijo po zniževanju cen. Tega pritiska pa trenutni ukrepi skupne kmetijske politike ne bodo ublažili. **Tako se pojavlja še dodatna nevarnost opuščanja kmetovanja in opuščanja vseh multifunkcionalnih funkcij, ki jih ima kmetijstvo (preprečevanje zaraščanja kmetijskih površin, izgled krajine, kulturna identiteta, gospodarska in okoljska funkcija ...), za kar se zavzema tudi SLS.**

Iz dokumenta je razvidno tudi, da je Slovenija relativno neuspešna pri črpanju sredstev EU, saj je v letu 2004 uspela počrpati le 49% razpoložljivih sredstev iz naslova strukturnih skladov. Na področju kmetijstva je podatek še bolj zaskrbljujoč, saj je bila realizacija na tem področju v letu 2004 le 17%, na področju ribištva pa 0%. To so zaskrbljujoči podatki, ki pa po moji oceni nimajo pravilne obrazložitve. Poudariti je potrebno, da je projekte nemogoče realizirati v enem letu, ampak traja črpanje več let. Zato bi bilo potrebno povedati tudi, za kakšno višino sredstev je bilo odobrenih projektov, koliko projektov je v izvajanju in koliko je že zaključenih projektov.

I. Vzpostavitev centralne evidence pravic iz javnih sredstev in povezava informacijskih sistemov (IS)

- Vzpostaviti centralno evidenco socialnih transferjev
- Nadaljevali informatizacijo evidenc in njihovo povezovanje - obstoječe IS o socialnih transferjih povezati z naslednjimi IS:
  1. z davčnim IS
  2. z IS zavodov kot so ZPIZ, ZRSZ, ZZZS
  3. z IS nekaterih finančnih institucij
  4. z IS o nepremičninah
  5. z IS o prevoznih sredstvih
  6. z IS o vpisanih v srednje, višje in visoke šole
  7. s centralnim registrom prebivalstva

II. Vzpostavitev enega mesta odločanja

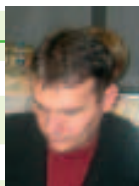
- Centri za socialno delo postanejo »ena vstupna točka« v sistemu socialnih pravic
- "Občinske pravice" se prenesejo na državo
- Prouči se možnost združevanja odločanja z eno odločbo
- O pravicah iz socialnih zavarovanj nastopi CSD osnovne informacije

III. Poenotenje elementov, ki vplivajo na odločitve o socialnih pravicah

- Pri vseh »means-tested« pravicah se uvede preverjanje dohodka in premoženja
- Dohodki in premoženje se pri vseh pravicah opredelijo na enoten način
- Uvede se enotna definicija družine in družinskih članov
- Poenotenje se uredi z enim zakonom

VPRAŠANJA IN KOMENTARJI NAVZOČIH

MARJAN PODOBNIK:

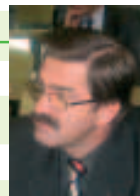
Ljudska stranka se mora najprej sama odločiti, ali bo samo sopotnik ali v okviru realne politične moči, sous-tvarjalec. Stranka bi lahko bila bolj ambiciozna glede na strokovnjake, ki sodelujejo.

Postavil pa bi tudi konkretno vprašanje: kako to, da se ta skupina več kot 200 strokovnjakov ni lotila iskanja rezerv v smislu manjše javne porabe in manjših izdatkov predvsem pri velikih in od države financiranih projektov?

Prav v teh tednih se razjasnjujejo načini nenormalnih zaslužkov posredniških firm (npr. Etaline) pri stanovanjskih investicijah, ki jih država financira preko Stanovanjskega sklada RS. Tu gre za več stotilijonske zaslužke privilegiranih posameznikov na škodo države in davkoplačevalcev. Nova ekipa na okoljskem ministrstvu in stanovanjskem skladu se je odločno lotila odpravljanja razmer, ki omogočajo taka oškodovanja. Obstajata pa vsaj še dve področji, kjer gre za bistveno večje zneske, ki se zaradi monopolnega ali kartelnega statusa ter osebnih poznanstev med (državnimi) naročniki in (zasebnimi) izvajalci prelivajo v zasebne žepke, namesto v državni proračun. To sta gradbeništvo oz. avtocestni kartel in telekomunikacije. Kljub vzvodom, ki jih ima država v rokah, je vtis, da tudi pod novo oblastjo ostajajo razmere bolj ali manj nespremenjene. Prirejeni razpisi, poznanstva v razpisnih in revizijskih komisijah, izigravanje pravil prostega trga in tržne konkurence. Desetine milijard letno namesto za povečan obseg del na avtocestah (oz. proračunski prihranek) in za povečan dobiček državnega Telekoma in hčerinskega Mobitela pristane v zasebnih bančnih sefih. Če se država ne loti teh »gnojnih bul«, nima pravice tarnati, da bo težko skrbeti za socialno ogrožene in številne druge potrebe.

Odgovorna drža strokovnjakov in politikov je, da te stvari zaznajo in jih vsaj evidentirajo ter potem politikom prepustijo, ali se bodo tu odločili ali ne. Najmanj, kar lahko pri tem storimo je, da o tem odkrito spregovorimo. To je naša dolžnost do države. Konec koncev je to tudi odnos do stranke in njene prihodnosti.

MAG. ANTON BERGAUER:

Pokomentiral bi dva dela, ki se v teh predlogih in ukrepih pojavljata, vezana na temo zaposlovanja in socialnih transferjev. Sedanji način je nesprejemljiv in ga je potrebno spremeniti. Bega me trditev, oz. usmeritev, da je potrebno stimulirati, da bi ljudje čim dalje delali. Torej, da ne bi delali do neke določene starosti, ampak do smrti.

Pri tem se pojavlja vprašanje, ali je to pošteno do mladih generacij, ki, kot vemo, že sedaj nimajo dela. Že sindikati omenjajo, da bodo »dedki in babice delali, vnuki pa bodo med tem zapravljali čas doma«.

Moram dovoliti, da bodo ljudje, ki delajo vse življenje normalno (recimo moški 40 let, ženske nekoliko manj), da gredo v pokoj in da se s tem sprostijo delovna mesta za mlade. S tem bi dosegli največ, kar je možno, da mladi dobijo možnost za zaposlitev in stabilnost.

Poznam ogromno mladih ljudi, ki so diplomirali in so dela sposobni, vendar ne dobijo zaposlitve. Res je tudi, da nekateri lahko krasno živijo samo s socialnimi transferji, ki jih imamo trenutno. Zato dostikrat slišimo, da se nekomu ne splača iti delat. Upam, da bomo to s temi reformami odpravili.

MAG. MILAN TURK:

V Slovenijo bo moral vstopiti pri privatizaciji tudi tuj kapital, na trg bo odšlo ogromno državno premoženje. Mnenje je, da v Sloveniji ni dovolj skupnega kapitala, ki bi bil sposoben to kupiti. Jaz si kljub vsemu ne želim, da se nam zgodi nekakšna Madžarska, kjer so tujcem razprodali vsa pomembnejša podjetja. Nič nimam proti tujim vlagateljem, ampak mislim, da smo lahko tudi Slovenci dobri gospodarji.

Kar se tiče davčne reforme, se mi zdi bolje, da bi ta skupina, ki je to pripravljala, predlagala takšno enotno davčno stopnjo, da se realna neto plača ne bi zmanjšala. To pomeni, da se tudi kupna moč ne bi zmanjšala. Tudi sindikate bi zadovoljili, če se kupna moč ne bi zmanjšala. Nespremenjena neto plača ob manjši dohodnini pomeni tudi manjšo bruto plačo. Poleg tega pa racionalen Slovenec težko sprejema, da ob 40 urah dela na teden, ne bi mogel normalno živeti. Ni pametno obljubljeni nekimi socialnimi korektur, če ne bi ob tem zaslužil dovolj. Treba mu je zagotoviti, da bi lahko nor-

malno živel s svojim delom.

Tretja stvar je pokojninska reforma. Mislim, da je potrebno še premisliti o večji aktivnosti po 55. letu. Stvar je vprašljiva tako z vidika starejše in mlajše populacije. Seveda je sprejemljivo s stališča ekonomike, če se starejši ljudje odrečejo pokojnini in še vplačujejo v pokojninsko blagajno. Mladi pa se zaradi tega ne morejo zaposlovati. Ker se delovna mesta ne sproščajo, zaradi tega tudi težje napredujejo v službah. Ker so brez dela, ne prispevajo v pokojninsko blagajno, hkrati pa so tudi na nek način frustrirani, ker jih morajo tudi do 30. leta preživljati starši.

PETER SVETINA:

Rad bi izpostavil predvsem meni nerazumno krepitev neučinkovitih državnih institucij. V prvi vrsti, ko se gre za Centre za socialno delo in za tem Zavod za zaposlovanje. Usmeritev vlade, koalicijska pogodba in pa program ministra Drobničiča govori o tem, da je Centre za socialno delo potrebno razformirati, jim odvzeti javna pooblastila in jih dati direktno izvajalcem; ta reforma pa predvideva njihovo krepitev. To tudi ni v skladu s politikom, ki se vodi že nekaj let. Zavod za zaposlovanje je nek popolnoma nepregleden monsturn. Vlada pa se opira na to, da bodo oni vpeljali neke nove metode zaposlovanja, kar je popolnoma iluzorno. Po drugi strani pa tudi izkušnje z EU kažejo, da je potrebno tudi na tem področju izpostaviti nek sistem privatne iniciative; podeliti koncesije za posredovanje dela, podeliti koncesije za zaposlitve.

ANTON ZUPET:

V našem volilnem programu smo veliko govorili in zapisali o decentralizaciji ter jo s koalicijskimi pogovori tudi vnesli v program vlade. Imam primer Agencije za posredovanje ljudi iz občine z romsko populacijo. V naši občini dosega romsko populacija 10% prebivalstva in do 25% šolskih otrok. Mislim, da ni potrebno poudarjati, da gre za izredno veliko problematiko socialnih transferov. Ko pa govorimo o javni porabi - z ekipo sedmih ljudi obvladujemo vse: od komunale, šolstva, itd., za 300 ljudi romske populacije pa bi potrebovali vsaj 10 ljudi!

Slovenec je priden, kdor hoče delati, ne bo

IV. Poenotenje valorizacijskih mehanizmov

- Poenotiti načine valorizacije; dva temeljna sistema (referenčna vrednost plače, referenčna vrednost cene).
- Deloma ohraniti sedanjo razmejitev, pri nekaterih prejemkih, ki so vezani na gibanje plač, proti na usklajevanje s cenami.
- Usklajevanje s cenami enkrat na leto (z indeksom cen življenjskih potrebščin oz. z referenčnimi cenami).
- Usklajevanje s plačami enkrat na leto (z modificiranim indeksom rasti povprečne plače na zaposlenega ali z rastjo povprečne osnove za plačilo prispevkov, vendar ne manj kot rasti cen).

V. Določitev in poenotenje zgornje meje višine nadomestil plač

- Uvesti zgornjo mejo višine nadomestil plač v vseh sistemih socialnega zavarovanja (delovni predlog: v višini zneska najvišje pokojninske osnove).
- Proučiti možnost, da se hkrati določijo tudi višina dohodkov, nad katerimi se ne plačujejo prispevki za socialno varnost.

VI. Enovit sistem dolgotrajne oskrbe

- Vzpostavitev enovitega sistema dolgotrajne oskrbe in na tej osnovi odprava neenotnosti v sistemu dodatkov za pomoč in pastrežbe in drugih pravic do dolgotrajne oskrbe

lačen. Tudi ni problemov z bogatimi Slovenci, Zdi se mi, da ima ta program tisto, kar onemogoča delomrzneže in zajedavce. Seveda pa moramo pomagati starim, revežem, manj sposobnim, itd. Skratka, če izhajamo iz občin in lokalne samouprave, torej tam, kjer se poznajo zadeve. Sam ne morem pomagati, če mi upravna enota Roma prijavi na črno na nek travnik, kjer imata dve hišni številki 300 ljudi. Prav tako ne morem vplivati na socialne transfere. Lahko plačam samo 600 do 700 tisoč tolarjev socialnega zavarovanja, ki ga po zakonu moram podpisati, da ima osnovno zdravstveno zavarovanje. Takšni problemi niso samo muka moje občine, ampak so muka celotne jugovzhodne Slovenije. Tukaj bo potrebno dati močne spodbude tudi od spodaj, podpiramo pa seveda centralno reformo, ker nakazujemo spremembo na tem področju.

ANTON GRABELJŠEK:

Ta program se mi zdi kot samospjev s premalo poudarka na praktični implementaciji. Veliko se govori in razlaga o teoretičnih rešitvah, premalo pa se poudarja to, da jih bo potrebno nekoč implementirati in spraviti v vsakdanje rešitve. V dokumentu, čeprav smo o tem nekaj slišali, je bistveno premalo poudarka na tem, da če bodo isti ljudje v državnih in javnih upravi izvajali tisto, kar izvajajo danes, potem na koncu tudi teoretične rešitve ne bi prinesle nekaj novega.

V Sloveniji imamo zelo veliko javno upravo. V tem sektorju je samo pomembno, koliko se ugnezdijo, poženeš korenine in druge držiš za ušesa. Če bodo takšni ljudje, ki ovirajo razvoj, ki imajo negativen odnos do računalništva in preprečujejo mladim, da bi sploh delali normalno, imeli »večno« pravico do delovnega mesta, potem ni boga, ki bi jih spravil od tam do njihovega 70 leta. Osebnost zelo bojim, da bomo pri tem, ko bomo dovolili ljudem, da dlje delajo, naredili več škode kot koristi.

Več bonitet pomeni stranske učinke; več bonitet za ženske, manj trdnih služb za žensko populacijo. Tisti, ki dajejo službe, tisti šefi, ki se odločajo, ko morajo nekoga vzeti v službo, vedno pomislijo, kaj bo naslednji dan od tega delavca oz. delavke lahko dobil. Če ima ta delavka po nekaterih zakonih in predpisih preveč pravic, ki bodo ogrozile njen delovni proces, bo pač šef izbral nekoga drugega. In tega se ne da spremeniti. Zato predlagam, da se bonitete dajejo na tak način, da si tistih 7 ur na dan plača, ne pa da se da v neki drugi obliki.

ŽARKO PREGELJ:

Dotaknil bi se tistega bistvenega segmenta, ki ga pokrivam že od leta 1993. Gre za področje javne infrastrukture, ki je zajeta v tem dokumentu tudi v veljavni javnega statusa dobra. Mojo pozornost je pritegnilo nekaj trditve, ki bi bile lahko zelo nevarne ali narobe razumljene. Ena od takšnih je možnost, ki nastane pri partnerstvu, kjer zasebnik opravlja neko javno storitev in za to dobiva neko javno pristojbino oz. povračilo. Sedaj imamo drugi model. Povsod imamo pravne osebe, ki smo jih že deloma privatizirali v infrastrukturo podjetja. Na primer Luka Koper (51% v državni lasti), DARS ima tudi možnost privatizacije, železnice so tudi 100% v državni lasti, tudi z opcijo privatizacije, potem je tu še Telekom itd. Gre za zelo pomemben segment, ki bi, če bi ga glede na geostrateško lego znali pravilno oblikovati in utrditi, lahko prinesel izjemne zasluge naši državi.

Ta model, ki je predstavljen, je sicer zanimiv, ampak ima neko zadevo, ki me tudi preseneča. Namreč, da je lahko tudi infrastruktura zasebna. Ja, lahko je zasebna za določen čas - s koncesijo, ne pa tako, da je ni mogoče varovati. Potem mi v primeru propada Luke Koper nimamo več okna v svet. Vsaj 20-30% vsega tovora gre skozi luko. Železnica živi samo od luke. Tudi cestnine dobimo iz tega prevoza. Kajti mi druge koristi od tranzita nimamo, razen cestnin in ostalega, kar pobira luka od tovora. Zadeva je teoretično fino zasnovana, praktično pa so stvari zelo pomanjkljive.

MARJAN MAUČEC - kratek komentar:

Ključna zadeva je, kako predočiti javnosti, da mora priti do sprememb. Zakaj smo se odločili za samostojno Slovenijo? Nihče takrat ni mogel obrazložiti točne vse, kaj se bo zgodilo. Ampak se je vedelo, da v prejšnji državi enostavno ne moremo živeti. In to je bil argument. Ni bil argument, da nam bo tako dobro šlo, kot nam gre zdaj.

Ljudem se kaj hitro izide računica, da se jim ne splača delati. Ali so to pogoji za spremembe? Večjo proračunsko pogačo dobimo, če bomo enostavno v gospodarstvu rasli. Moramo narediti prvi korak in te zadeve spremeniti. Vprašanje je, kako tisto, kar je dobro za državo, na kakšen način povedati v političnem jeziku SLS. S tem se bomo morali soočiti in to tudi brez nekaterih strokovnjakov. To bomo morali v SLS rešiti sami in če tega ne bomo znali povedati, smo si sami

krivi. Ampak zaradi tega še ne moremo reči, da ne bo sprememb.

MIHA MIKLAVČIČ:

Kar se tiče reforme sistema zaposlovanja, jo absolutno podpiram. Ker bo stimulirala, da se učimo, da smo na fakultetah in da dobivamo službe. Ni problem nezaposlenost toliko na nivoju služb z nižjim plačilom, ampak problem služb z visoko izobrazbo. Če bodo tukaj nagrade, če bodo tudi podjetja stimulirana, da bodo zaposlovala ljudi, ki so študirali, zakaj ne? To absolutno pozdravljam. Žal mi je, da ta trenutek predlagatelji v javnosti nimate podpore; bomo skušali tukaj pomagati. In pa kapo dol, da ste imeli pogum iti s tem na dan v tej državi danes!

ALEŠ VEHAR:

Prej ste govorili o tem, kar ni v tem predlogu programa, o demografiji, skladnem regionalnem razvoju. Vsi ti predlogi teh reform nekako posredno vplivajo na to. Ni to stvar, ki je neposredno vpletena, da bi rabila svoje področje, ampak če bo to dobro speljano, bo tudi druga stvar dobro funkcionirala. O kmetijstvu ni rekel nihče ničesar. V sklopu davčnih reform govorite o spremembi zakona o dohodnini in spremembi zakona o dohodku pravnih oseb. Tako eden kot drugi vplivata na področje kmetijstva zelo neposredno, po drugi strani pa nimate makroekonomista na področju kmetijstva oz. ni nekega agrarnega ekonomista, niti ne izdelane neke politike oz. vsaj predloga nekoga, ki bi spremljal, kaj bo to povzročilo. Ker eno je dohodnina, drugo DDV, tretje davek na nepremičnine. Nisem strokovnjak, vem pa, da je to problem, vemo, da je področje kmetijstva zelo specifično sploh s temi sredstvi iz EU in sploh z našim KD. Posledice in učinki v tej reformi niso preštudirane oz. ovrednoteni in mene to čudi.

MARJETA PETERLIN:

Omenila bi nekaj vidikov, kjer me zanimajo vaša stališča v vladi. Najbolj pomembna za našo stranko in to koalicijsko družino kot vrednota. Družina ima zelo močan demografski potencial - otroke. Skozi to reformo ne zaznam, kakšne bodo posledice teh reform za družine. Skoraj vse

VII. Več možnosti za aktivnost

Za omogočanje aktivnosti prejemnikov DSP predvideti nove možnosti in sicer:

- Spodbuditi delovanje agencij za posredovanje del (temporary work agencies)
- Regulirati začasná ali občasná plačana dela, ki nimajo značilnosti delovnega razmerja
- V okviru programov APZ pripraviti na tovrstne oblike dela
- Več možnosti za opravljanje prostovoljnega dela
- Socijalno podjetništvo

VIII. Upravičenost do DSP vezana na aktivnost

Za brezposelne prejemnike DSP predvideti obveznost, da po določenem času sprejmejo ponujeno plačano delo ali se v negotifnem sektorju vključijo v prostovoljno delo tudi v primeru, ko je stopnja zahtevnosti nižja od tiste, ki je predvidena za ustrezno ali primerno zaposlitev. V primeru odklonitve dela ali druge oblike aktivnosti predvideti postopno zmanjševanje DSP

Ukiniti sedanjo denarno pomoč za brezposelne in za delovno sposobne uvesti drugačen postopek odločanja o upravičenosti do DSP - dodelitev ali ukinitve pravice je obvezno vezana na ugotovitev urada za delo o aktivnosti.

IX. Sprememba meril in pogojev s ciljem stimuliranja dela

- Revidirati vrste prejemkov iz socialnih pravic, ki se upoštevajo pri ugotavljanju upravičenosti.
- Odpraviti še obstoječa sisteme povezanih pravic
- Odpraviti vezanost na zajamčeno plačo
- Trvanje upravičenosti do regresiranja študentske prehrane vezati na trajanje študija
- Odločiti različne cenzuse in višje pravice za delovno aktivne in nižje za neaktivne delovno sposobne.

olajšave za otroke se vzamejo in se nadomeštuje s socialnimi pomočmi. Ali bo sploh smiselno imeti otroke, ker so spodbujeni samo še socialno bolj šibki sloji?

Sprašujem pravzaprav, ali lahko sprejmemo stališče, da naj za otroke bogatejši poskrbijo sami, ostalim pa se pomaga? Otroci sicer niso kategorija, ki bi se socialno uravnavala, vsaj ne na podlagi dohodka družine. Otroci so potencial države in naroda. Vsi socialni sloji morajo biti naravnani k temu, da imajo otroke, ne samo socialno najšibkejši. Skratka zanima me, kako je ta reforma postavljena z vidika družinskega potenciala oz. spodbujanja rojstev?

Upam, da ta reforma ni naravnana tako statično, kot so bile dosedanje reforme, ki so bile pripravljene na podlagi kazalcev iz časa priprave reform, ni pa se upoštevalo to, da se je zasebni sektor takoj odzval z odhodom kapitala v tujino. Zanima me torej, ali je upoštevano to dinamično obravnavanje reform?

Imamo precejšnjo neuskkljenost zakonodaje. Jasno je, da zakoni nikoli ne morejo biti popolnoma usklajeni, žal pa to implicira, da morajo biti pravni in sodni postopki transparentni in hitri. Tega pa pri nas ni. To je izjemno velika ovira za razvoj podjetništva in gospodarstva. To, da ne vemo, kako se bodo zakoni obnesli v sodni praksi, za kar potrebujemo vsaj 2-5 let, medtem pa imamo že tri nove zakonske luknje. Če se to ne bo pospešilo, potem bodo zadeve obstale.

Pozdravljam, tako kot večina Slovenije, odpravo davka na izplačane plače. Lahko sami preverite, koliko zasebnikov stoji ravno pod tistima pragoma 400 tisoč oz. 700 tisoč tolarjev bruto plače. Seveda se jim zdi, da se bi zaradi enega tolarja toliko dvignila obdavčitev. V zameno za to, če bi to odpravili, bi zagotovo v mesecu ali dveh dobili višje zdravstvene in pokojninske prispevke. Zato mislim, da se v tej reformi davk na plače da izplačati bistveno hitreje in bolj radikalno. Seveda pa je reforma obvezna skupaj z reformami socialnih transferjev. To mora biti vodeno povsem vzporedno, ker ni mogoče ločiti enega od drugega.

JOŽE ANDERLIČ:

Navdušen sem nad tem, da so imeli dr. Šušteršič in ostali v odboru za pripravo reform toliko poguma, da so stvar pripravili. Namreč ne gre za nikakršna radikalna stališča glede reform, ampak je to samo odgovor na znamenje časa, ki v konkretnih primerih odgovarja na vse deviacije na področju davčne zakonodaje, deloma tudi pravne in socialne. Današnji davčni sistem je nič drugega kot relikv realsocialističnega časa, ki nas duši še danes. Sem človek iz prakse, z veliko zaposlenimi, in se vsak dan srečujem s tem. Še enkrat pozdravljam pogum, ki ste ga imeli, da ste to naredili.

Menim, da je potrebno v vsakem primeru pri t.i. socialnih transferih upoštevati podpo-

ro tako v obliki finančnih nadomestil kot v obliki nadomestila pokojninske dobe za mlade žene, ki imajo otroke. S tem bi morda dosegli večjo nataliteto, ker v nasprotnem primeru se bomo čez deset let ne samo v Sloveniji, ampak povsod po Evropi, soočili s pomanjkanjem delovne sile. Zato je nujno povečati delovno dobo in povečati nataliteto. Naj za konec rečem samo še, da ne podpreti teh reform pomeni ne podpreti prihodnosti.

ROK RAVNIKAR:

Mladih se ta reforma najbolj tiče in upamo, da bomo njene sadove v prihodnosti tudi najbolj uživali. Pohvalil bi predlog, ki so ga pripravili strokovnjaki. Od strokovnjakov namreč pričakujemo, da bodo podali strokovne rešitve in odgovore na vprašanja politikov in javnosti. Od njih ne pričakujemo politične debate, kjer bi poveličevali ene rešitve in zakrivali druge. Odgovornost tako za napake oz. za pomanjkljivosti in prednosti bo prevzela politika. Zato pozdravljam strokovnjake, ki bodo odprto odgovarjali na naša vprašanja.

Zaenkrat smo se v Novi generaciji, podmladku SLS, zaradi možnosti srečanja s Študentsko organizacijo Slovenije, posvečali predvsem reformam visokega šolstva. Ostale segmente bomo zagotovo pregledali tudi v nadaljevanju. Pri tem naj izpostavim predvsem dve stvari, dve vrednoti, ki glede na svoje članstvo in na okolje, iz katerega izhaja, vodita Novo generacijo. Prva vrednota je dostopnost študija kot znanja. Za nas je nesprejemljiva situacija, da se mora nekdo zaradi slabših ekonomskih zmožnosti odpovedati izobraževanju. Kakršnekoli rešitve boste sprejeli ali izoblikovali, za nas ni sprejemljiva situacija, kjer bi nekdo rekel, da nima denarja, da bi se izobraževal.

Pri reformi visokega šolstva so v ospredju trije ukrepi. Ti se tičejo predvsem študentskega dela, bonov za prehrano in študentskih stanovanj. Zavedati se moramo, da gre pri tem samo za ukrepe t.i. gasilskih aparatov. Vsi ti ukrepi so nepotrebni, če se bo učinkovito pristopilo k reševanju študentskih vprašanj, če se bo učinkovito rešilo vprašanje študentskega statusa. Prepričani smo, da bo celovit in sistemski dostop k štipendiranju študentov povzročil, da bodo vsi ti ukrepi, trenutno sicer nujen socialni korektiv, nepotrebni. Zato pozdravljam pristop, ki odpravlja politiko krpanja lukenj, politiko »gasilskih aparatov«, ker verjamem, da bo s sistemskimi pristopi vrsta teh pomislekov odpadla samo po sebi.

Druga stvar, na katero opozarjamo pri visokem šolstvu, je odpravljanje omejitev za angleščino, nad čemer imamo pomisleke. Vem, da to ni tema te reforme, ampak kako bomo potem ohranili slovenski jezik? To je tisto, kar nas ohranja. Vedeti moramo, da so

te reforme strokovne predvsem z vidika gospodarskih in ekonomskih vidikov. Morda bi enako dobro delovale tako v neki veliki državi kot v majhni. Vendar pa je osnovna naloga slovenske države ohranjanje slovenskega naroda, identitete in jezika. Saj bi bilo vseeno, če se pridružimo neki drugi državi in bomo v njej z angleščino uspešno gospodarsko konkurirali. Naša naloga pa je, tudi za ceno malce dražje države in nekaj višjih stroškov, ohraniti slovenski narod kot tak. Kar se tiče programa SLS, se strinjam z opozorili, da bo pri predlaganih spremembah v mnogočem prišlo do nasprotij. Vedeti moramo, da je bil naš program napisan na podlagi sedanje situacije. Nekatere spremembe bodo tako korenite, da bo potrebno razmisliti tudi o prilagoditvi programa SLS v nekaterih vidikih - ob tem, da se zavedamo, na katerih vrednotah temeljimo.

DR. FRANCI DEMŠAR:

Ko sem prebiral ta dokument in poslušal dr. Šušteršiča, sem imel občutek, da je to dokument o razvoju in gospodarski rasti. Ko sem poslušal prof. Senjurja in dr. Arharja, sta pa govorila, da je to dokument o davkih, o delavskih in socialnih pravicah. Prosim komentar na to? In drugo, če je to dokument o razvoju in gospodarski rasti, nisem v dokumentu videl, niti slišal o tem, kako do tega priti. Torej, če manj obdavčimo delo, ali bo res gospodarstvo uporabilo te viške za razvoj, ali bi kazalo vpeljati še kak drug element?

JOŽEF TIVADAR:

Dr. Bezenškova je govorila o generaciji, ki prihaja. V tem dokumentu pa ni sledu, in na to mnogi opozarjajo, o generaciji, ki je še ni. Vsi ti ukrepi, ki se tukaj pripravljajo in predlagajo, bodo za sedanjost. Ampak to bo zelo kratek čas. Če samo pogledamo statistične podatke, se je število rojstev zmanjšalo s 30.000 na 17.500 in to v zadnjih 20 letih. Ženske se odločajo za rojstva ne pri 24 letih, ampak pri 30. Kakšne težave zaradi tega nastajajo, o tem strokovnjaki na veliko opozarjajo. Sprašujem se, ali smo pripravljeni kaj tvegati za starševstvo. Če se starši ne bodo čutili varne v delovnih razmerjih oz. če bodo delodajalci te stvari jemali samo kot strošek, nam bo število rojstev padlo še za 10.000. Potem smo pa tam, kjer nas več ni. Opozoril bi, da se je naša stranka vseskozi zavzemala za slovenstvo in med drugim sem zasledil, da naj bi se v visokem šolstvu odpravljale omejitve za angleški jezik. Nas Slovence označuje jezik in če jezika ne bomo imeli, kako bo?

Ne sme se podcenjevati pomena socialne pravičnosti v odnosu do gospodarske učinkovitosti in konkurenčnosti

Izkušnje iz tujine kažejo, da je to vprašanje ključno za kredibilno izvedbo reform

4. novembra sta na novinarski konferenci s predstavitvijo stališč Slovenske ljudske stranke poleg predsednika SLS Janeza Podobnika sodelovala tudi člana strokovne skupine SLS za obravnavo predlaganih reform: strokovnjakinja za socialna vprašanja dr. Jana Bezenšek in poznavalec davčne zakonodaje mag. Uroš Rožič. SLS se je namreč v obravnavo predlogov vladnih reform še posebej v zadnjih dneh aktivno vključevala.

SLS podpira usmeritev Odbora za reforme, katere glavni cilj je izboljšanje konkurenčne sposobnosti slovenskega gospodarstva. To je eden od ključnih pogojev za razvoj drugih dejavnosti v slovenski državi in družbi in za dvig kvalitete življenja nasploh. Si-

cer SLS pozdravlja, da vlada s svojimi predlogi v politični prostor prinaša teme, ki zadevajo prihodnost.

Enotna odločitev vladne koalicije, ki je podprla predlagani okvir gospodarskih in socialnih reform, je zelo pomembna politična odločitev. Predvsem zato, ker je enotnost koalicije nujen predpogoj, da se lahko gre v slovensko družbo s predlaganim okvirjem. K dialogu v okviru teh rešitev pa je treba povabiti tudi predstavnike socialnega partnerstva, študentov, občin, univerz in opozicije, je na novinarski konferenci dejal predsednik SLS Janez Podobnik. Izpostavil je sklep vlade, da vsi ukrepi iz paketa reform, ki so vsebina dialoga med socialnimi partnerji, ostajajo sestavni del pogajanj za sklenitev socialnega sporazuma za naslednje srednjeročno obdobje. **Ta odločitev je tako znova potrdila občutljivost koalicije, da mora pri izvedbi celovite reforme ostati zelo pozorna na pomen socialne pravičnosti.**

Ob tem je izpostavil dve področji, ki jima je bilo v zadnjih dneh namenjeno premalo pozornosti. Na področju trga kapitala se je tako koalicija zavezala, da bo ustanovila posebne sklade tveganega kapitala, preko katerih bodo financirali začetne faze tehnološko zahtevnih in rastočih podjetij; področje liberalizacije uporabe zemljišč, preko katere bodo med drugim pospešili gradnjo stanovanj in investicij, ter področje znanja, ki mladi generaciji odpira nove perspektive in izboljšuje položaj študentov.

Janez Podobnik je poudaril, da so posamezni ukrepi še vedno odprti za izboljšave. Vladna odločitev je namreč takšna, da vsem, tudi opoziciji in socialnim partnerjem, pušča širok prostor za predlaganje izboljšav na posameznih področjih. **SLS je tako pripravila nekaj predlogov, med drugim tudi predlog za določitev nove ravni eksistenčnega minimuma, do katerega bi bili dohodki fizičnih oseb neobdavčeni.**

Poznavalec davčnih ureditev mag. Uroš Rožič je poudaril podporo SLS poenostavitvi davčnega sistema in opozoril na še neizkoriščene možnosti za razbremenitev dohodka fizičnih oseb z možnostjo t.i. ekoloških davkov za nepovratno embalažo in izpušne pline, s katerimi imajo v tujini pozitivne izkušnje. Strokovnjakinja za socialna vprašanja dr. Jana Bezenšek pa je opozorila, da bodo predlagane reforme nedvomno imele dolgoročne posledice za socialni status državljanov, zato obstaja neobhodna potreba po prenovi sistema socialnih transferjev predvsem v smeri transparentnosti in učinkovitosti.

V SLS sicer ves čas opozarjamo, da se pri izvedbi celovite reforme ne sme podceniti pomena socialne pravičnosti v odnosu do gospodarske učinkovitosti in konkurenčnosti. To vprašanje bo ključno za kredibilno izvedbo reform, kar kažejo tudi izkušnje iz tujine, **zato bo SLS kot vladna stranka vztrajala, da bi ključne projekte iz programa reform izvedli tako, da ne bi povzročili poslabšanja položaja nekaterih že sedaj socialno ogroženih skupin prebivalstva.**

V SLS smo prepričani, da se bo bogato obrestoval čas, namenjen dodatnemu preverjanju tistega dela reformskih projektov, ki bi po mnenju dela socialnih partnerjev in tudi dela strokovnjakov utegnil imeti negativne socialne posledice. **rr**

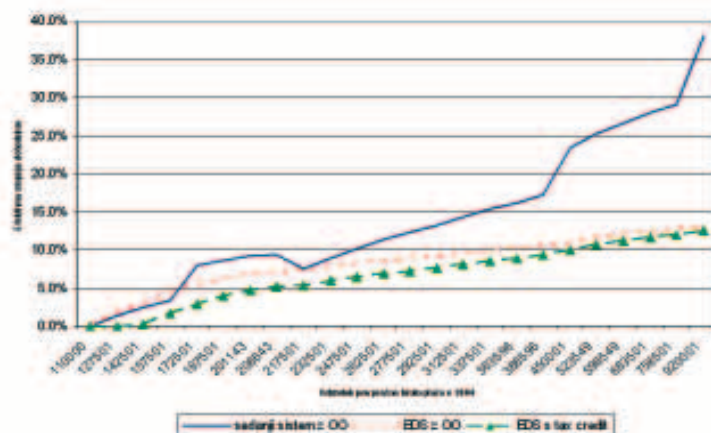
STANISLAV PELAN:

Kaj bo z našim prostorom in zemljišči na podeželju, posebno v tistih krajih s t.i. omejenimi možnostmi pridelave? Stanje v zemljiški knjigi in na geodetski upravi ni realno. Se pravi, da so morda že 30 ali 40 let vpisane njive, kjer so travniki, ali pa se zarašča. Katastrski dohodek pa se zaračuna na osnovi stanja v papirjih. Kdor gleda GERK (Grafična raba kmetijskih zemljišč), opazi še posebno na notranjskem koncu ogromno razlik med tem, kar piše v papirjih, in kar je v naravi. Katastrski dohodek pa se vseeno obračunava po tistem, kar piše v papirjih. Prav tako se po tem določajo kriteriji za zaščitenost kmetij. Po drugi strani se pa s tem omejuje promet s kmetijskimi zemljišči. Dostikrat recimo nekdo da zaščiteno kmetijo v najem samo zato, ker jo ne sme prodati, lahko pa bi jo prodal nekemu, ki je kvalificiran in jo lahko obdeluje.

Na teh omenjenih področjih so lastniki ostareli, 60 ali 70 let, mladi pa nimajo interesa za delo na kmetiji. Prav tako nihče noče tega kupiti. Na Notranjskem se zemljišča prodajajo za 30 SIT za m² in še za to ceno se ne morejo prodati. Kaj to pomeni? Te ljudi bi prizadeli tudi davki na nepremičnine. Vprašajmo se, kaj bo z našo kulturno krajino in podeželjem? To kupujejo tujci, Nizozemci, Angleži in Italijani. Potrebno je nekaj narediti za zaščito starejših ljudi. Konec koncev so starejši kmetje le volilna baza SLS-a, kakor se je videlo zadnjič v Mozirju. Ti ljudje seveda pričakujejo tudi pomoč naše stranke. Druge stranke se za to sploh ne zanimajo. Sam sem občinski svetnik v Postojni. Ko so se tam formirali razni odbori za finance in podobno, se je kandidatov kar trlo, ko pa je bilo na vrsti kmetijstvo in gozdarstvo, se je odbor komaj formiral. Če naša stranke ne bo skrbela za lastnike zemljišč na takšnih področjih, kdo pa še bo skrbel zanje?

Socialna vzdržnost
(Sedanji sistem v. EDS, z otroško olajšavo)

Komu koristijo pobude dr. Janeza Drnovška?

Predsednika države precej dobro poznam slabih deset let. Čeprav sva imela ob številnih vprašanih različne poglede, sem ga in ga še vedno cenim in spoštujem kot uglednega politika in odgovornega državnika, ki zna preseči zgolj dnevno – politične interese lastne stranke ali politične opcije, ki ji je naklonjen. Zato me je toliko bolj negativno presenetil način in vsebina njegovih najnovejših in zelo okrepljenih političnih aktivnosti, čeprav v dobronamernost njegovih pobud ne bi hotel dvomiti. Večja aktivnost uglednega predsednika države je seveda lahko samo pozitivna. Pomembno pa je, da je delovanje usklajeno z ustavnimi in zakonskimi pristojnostmi predsednika države, vsebinsko pa z vladnimi in parlamentarnimi predstavniki, ki so pristojni za oblikovanje in izvajanje politik na različnih področjih. Dr. Drnovšek se je v zadnjih tednih vsebinsko opredelil, v grobem, do treh vprašanj:

- reševanja odprtih vprašanj s Hrvaško;
- vprašanja dokončnega statusa Kosova;
- evropske kmetijske politike.

V širšem, mednarodnem okolju, je bilo razumljivo najodmevnejše predsednikovo stališče do reševanja kosovskega vprašanja. Kot nekdanji predsednik jugoslovanskega predsedstva in kot resen

državnik je gotovo lahko pričakoval, kakšen bo odziv Beograda. Kdor vsaj malo pozna srbske razmere, ve, da odziv drugačen sploh ni mogel biti. Izkušen državnik bi moral vedeti, da pač obstajajo stvari, ki jih bolj ali manj vsi vemo, pa se o njih ne govori. In moral bi vedeti, da niso ravnali nepremišljeno tisti, ki o dokončnem statusu Kosova, sploh pa o njegovi neodvisnosti, niso govorili, ampak on, ki je o tem govoril – v imenu Slovenije. Predsednik države pač govori v imenu države, razen če izrecno poudari, da temu ni tako. S tem je Sloveniji naredil škodo – ne le v Srbiji in Črni gori, ampak vsaj posredno tudi v drugih pravoslavni državah, predvsem v Rusiji. Tudi Slovencem, pa tudi dosedanji Drnovškovi politiki zelo naklonjeni zmerni srbski politiki, intelektualci, gospodarstveniki, se sprašujejo, zakaj se Slovenija praska tam, kjer jo prav nič ne srbi. Manj zmerni pa seveda uporabljajo močnejše izraze. Med drugim smo s temi nepremišljenimi pobudami po nepotrebem zapravili priložnost, da bi v srbski politiki, še posebno v primeru uspešnega približevanja EU, imeli zaveznika, ne pa nasprotnika. In kdor vsaj malo pozna srbsko zgodovino, ne le zgodovino zadnjih 25 let, ve, da je za povprečnega Srba poskus reševanja kosovskega vprašanja z

razglasitvijo njegove neodvisnosti še vedno izdaja, ki nima opravičila – čeprav večina ve ali čuti, da je Kosovo izgubljeno. Zato je bila ta pobuda, v svoji dobronamernosti, naivna, zaradi škodljivosti pa tudi nesprejemljivo neumna. In naj predsednik slovenske gospodarske zbornice v Srbiji Polovina še tako razlaga, da ni posledic – te so in še bodo. Manjše, če se bo predsednik ustavil, večje, če bo nadaljeval. Popraviti pa se čisto takih stvari ne da.

V drugi temi se je dr. Drnovšek lotil evropske kmetijske politike. Nič slabega, če se je vsaj sedaj začel zanimati tudi za kmetijstvo in podeželje – v vladnih časih mu ta tema ni ravno ležala. Slabo pa je, če se je loteva na tak način – s pavšalno kritiko evropske kmetijske politike, ki jo je kot predsednik vlade v času naših pogajanj z EU skupaj z ostalimi politikami EU podprl in podpisal. Gotovo je možno in potrebno evropsko kmetijsko politiko izboljšati, toda to njegovo pobudo, ki sta jo tako ali drugače podprla tudi slovenski

komisar v evropski komisiji dr. Janez Potočnik in predsednik vlade Janez Janša, je bilo mogoče razumeti predvsem kot pobudo za zmanjšanje sredstev za kmetijstvo. Tu se postavljata vsaj dve vprašanji:

1. Kateri ustavno in zakonsko pooblaščen organ (vlada, parlament) je obravnaval to problematiko in sprejel sklep, da se bo Slovenija zavzemala za zmanjševanje evropskih sredstev za kmetijstvo, kar bi predsedniku države, vlade in komisarju dajalo mandat za zastopanje takega stališča;
2. Ali omenjeni gospodje prevzemajo odgovornost za pospešeno prazenje in zaraščanje slovenskega podeželja, ki se bo zgodilo v primeru zmanjšanja evropskih sredstev, če ne bodo ponujene ustrezne alternative.

Naivno je tudi misliti, da bodo manjša evropska sredstva za kmetijstvo reševala probleme obubožanih afriških in drugih držav. Ključ do reševanja teh težav držijo v rokah svetovne multina-

cionalke, ki, žal, držijo v rokah tudi večino najvplivnejših svetovnih politikov.

Slovenija je zato stopila v angleško – francoski spor glede evropske kmetijske politike nepotrebno, na napačen način in s premajhnim poznavanjem problematike s strani tistih, ki se do nje opredeljujejo. In še enkrat, kot v primeru Kosova, bi dvomilijonska Slovenija rada rešila problem, ki ga evropske velesile niso sposobne in je objektivno težko rešljiv. Namesto tega bi se lahko slovenska politika vsaj toliko postavila za lastne ljudi na Dolenjskem, Notranjskem, Krasu, Beli Krajini in še kje, kjer jih ustrahujejo stotine medvedov, da bi od EU izborila nadomestila za ta živalski vrt, ki obsega skoraj četrtino Slovenije, ali pa uravnala številčnost medvedov z zmožnostjo okolja ter tako normalizirala nenormalno stanje.

Tretje, verjetno pa za Slovenijo srednjeročno najpomembnejše vprašanje, ki se ga je lotil predsednik države, je urejanje odnosov s Hrvaško. Če kje, bi tu predsednik Sloveniji res lahko pomagal. Bojim pa se, da nehote pomaga Hrvaški. Ni sporna njegova podpora arbitraži, ki jo predlaga Hrvaška in za katero se je stalno ustvarjal in se še ustvarja vtis, da se je Slovenija boji. Slovenija bi po mojem mnenju morala pripraviti vse za arbitražo in tudi jasno povedati, da Piranski zaliv in ohranitev prostega dostopa Slovenije na odprto morje ne moreta biti predmet arbitraže. Sporno je, da je predsednik s svojim stališčem na srečanju srednjeevropskih predsednikov v Zagrebu neposredno nasprotoval slovenskemu zunanjemu ministru, ki se je po dolgem času spet začel obnašati odločno, državotvorno in je tudi javno povedal Hrvatoma, da Slovenija pozna njihove namene in ne bo pristala na izigravanje.

Dr. Drnovšek je, in ni edini, seveda obremenjen s sporazumom Drnovšek – Račan, za katerega se je gotovo zelo trudil, in ki bi ga še vedno rad predstavil kot dosežek, čeprav je bil njegov rezultat objektivno za Slovenijo kravja kupčija. Toda to je preteklost. Sedanjost pa je koketiranje z zamislami o takih in drugačnih dimnikih do odprtega morja, razdelitve Piranskega

zaliva ipd. Ne moti me, če o svojih idejah piše v knjigah spominov. Če pa jih, ponovno v imenu države, namerava zastopati v dogovarjanjih s hrvaškimi kolegi in drugimi državniki, je to delovanje v nasprotju z temeljnimi strateškimi slovenskimi nacionalnimi interesi, kar vsekakor je celovitost Piranskega zaliva in teritorialno prost dostop Slovenije na odprto morje. To bo še posebno pomembno, če iz kakršnihkoli razlogov ne pride do nadaljnje širitve EU. Slovenski status in možnosti, tako gospodarske kot politične, bi se v primeru izgube prostega dostopa na odprto morje, bistveno in nepopravljivo poslabšale. Da pa ni nič na tem svetu gotovega in nedotakljivega najbolje dokazujejo nemiri v Franciji. Vsaka stvar, ki je danes zanesljiva, je že jutri lahko vprašljiva, pojutrišnjem pa zgolj še bivša. Ne le nadaljnja širitev EU, tudi EU. Nič ne vemo, kaj bo čez 30 let.

V SNZ pri SLS smo že večkrat in jasno povedali svoja stališča do urejanja vprašanja s Hrvaško. Očitno moramo tudi slovenski, ne le hrvaški strani sporočiti, da bo v primeru poskusov odvzemanja prostega teritorialnega dostopa Slovenije na odprto morje in zavzemanja Piranskega zaliva s strani Hrvaške, še pred vstopom Hrvaške v EU organiziran referendum, na katerem se bodo Slovenci oz. slovenski državljani odločali, ali naj pod takimi pogoji omogočijo vstop Hrvaški v EU. In če bo tak referendum politika ovirala, ga bo organizirala civilna družba.

Naj zaključim z upanjem, da si bo predsednik države, ki mu mednarodni in domači ugled daje možnosti, funkcija pa mu nalaga odgovornost pri oblikovanju in posredovanju različnih pobud, vzel čas za nujen razmislek o tem, ali je način, za katerega se je odločil, pravi. Slovenija ima dobrega predsednika. Takega rabi. Čeprav sam morda verjame, da z najnovejšimi pobudami postaja še boljši in da je tudi velike probleme tega sveta možno precej preprosto rešiti na način, za kakršnega se je odločil.

*Marjan Podobnik,
Predsednik SNZ pri SLS*

SLOVENSKA NARODNA ZVEZA pri SLOVENSKI LJUDSKI STRANKI

Beethovnova 4, 1000 Ljubljana
Tel.: 01 241 88 20, Fax: 01 251 17 41
E-pošta: tajnistvo@sls.si

VABILO

Spoštovani,
vabim Vas na razširjeno sejo Upravnega odbora Slovenske narodne zveze pri SLS, ki bo **v ponedeljek, 14. novembra 2005 ob 17. uri**, v prostorih Slovenske ljudske stranke, Beethovnova 4, Ljubljana.

Predlagani dnevni red:

1. Pregled sklepov zadnje seje;
2. Ponovna obravnava resolucije o meji s Hrvaško (SNZ pri SLS jo je v preteklosti že sprejela, organi SLS pa se do nje še niso opredelili);
3. Obravnavanje pobud dr. Janeza Drnovška o urejanju odnosov s Hrvaško, dokončni rešitvi vprašanja Kosova in evropski kmetijski politiki;
4. Predlogi za delo SNZ pri SLS v letu 2006;
5. Razno.

S spoštovanjem,

*Marjan PODOBNIK,
Predsednik
Slovenske narodne zveze pri SLS*

Ljubljana, 2.11.2005

Meja s Hrvaško in arbitraža

Pri reševanju spora med dvema strankama mora arbiter vsaj vedeti, kaj oba udeleženca hočeta. Vsaka stranka pred odločanjem pripravi svoj strokovno utemeljen predlog ali zahtevo, arbiter pa razsoja med obema predlogoma.

Menim, da je predmet arbitraže med Slovenijo in Hrvaško potek državne meje in ne morje ali ozemlje, kot se pogovarjajo naši strokovnjaki za mednarodno pravo, ki so študirali pri hrvaškem profesorju Davorinu Rudolfu. Očitno jih ni naučil tistega, kar delajo Hrvati. Lahko bi se zgledovali po njih in začeli pripravo za arbitražo.

Hrvati so takoj po osamosvojitvi postavili zahtevo o morski meji po sredini piranskega zaliva, čeprav ta-

Pavel Zupančič, član programskega sveta SNZ pri SLS

krat za to niso imeli argumentov.

Takrat je bil celoten Piranski zaliv slovenski. V njem so lovili le slovenski ribiči in nadzirali so ga le slovenski policisti. Ni bilo hrvaškega školčiča. Obala je bila in je večinsko slovenska, ozemlje z zaselki južno od Dragonoje so v katastrski občini Sečovelje.

(nadaljevanje na strani 46)

Seminar izvedbe volilnih kampanj – Opatija 2005

Regionalna pisarna mednarodnega republikanskega inštituta (IRI) za centralno in vzhodno Evropo je na Hrvaškem organizirala seminar iz vodenja in izvedbe volilnih kampanj. Na seminarju v Opatiji je med 26. in 28. septembrom sodelovalo preko 30 mladih političnih aktivistov iz šestih držav.

Seminar je bil razdeljen na tri različne, a med seboj povezane sklope izvedbe volilnih kampanj. Tako smo se preko treh različnih strokovnjakov docela spoznali z analizo volilnega telesa, pripravo sporočil volilne kampanje in operativno izvedbo na terenu.

Najbolj je udeležence s svojim znanjem in uporabo v praksi navdušil Jamie Fisfis, direktor komunikacij gu-

Franz - Josef Gemain je vodil sklop seminarja, povezanega z oblikovanjem željne podobe stranke, volilnih sporočil, vrednot. Razdeljeni v različne skupine smo oblikovali preprosta in učinkovita sporočila, slogane, govore. Izdelali smo tudi negativno kampanjo, ki je razkrivala šibke točke političnih nasprotnikov. Za zaključek pa nas je Chris Scott seznanil še z operativno implementacijo volilne kampanje na terenu ter vsemi orodji, ki so nam na voljo za čimbolj obsežno, učinkovito ter organizirano izvedbo. Tako smo pripravili obširen časovni načrt volilne kampanje z jasno zastavljenimi nalogami ter oblikovali ekipo aktivistov za njihovo izvedbo. Velik poudarek je bil namenjen zagotovitvi volilne udeležbe naših volivcev na dan volitev.

Seminar izvedbe volilnih kampanj je bil eden boljših, kar sem se jih udeležil, ker so predavatelji znali povezati svoje izdatno teoretično znanje s praktičnimi rešitvami na terenu. In to je tisto, kar na koncu šteje. Kajti lokalne volitve so na vrsti prihodnje jesen.

Miha Miklavčič

Nova generacija SLS na kongresu Junge Union

Mednarodni tajnik Nove generacije Timotej H. Neubauer in član sveta Nove generacije Matjaž Marinčič sta se udeležila letnega kongresa Junge Union, podmladka nemške CDU/CSU, ki je od 21. do 23. oktobra potekal v Augsburgu na Bavarskem. Osrednja pozornost delegatov je bila posvečena analizi nedavnih nemških zveznih volitev in pogovorov o oblikovanju nove vladne koalicije.

Mednarodni tajnik Nove generacije SLS Timotej Neubauer je pozdravil delegate kongresa Junge Union

Z udeleženci kongresa Junge Union je o trenutni politični situaciji razpravljala cela vrsta najvidnejših nemških politikov, med njimi predsednica CDU in kandidatka za novo zvezno kanclerko Angela Merkel, predsednik CSU in bavarski

ministrski predsednik Edmund Stoiber ter novi predsednik nemškega parlamenta Norbert Lammert. Člani podmladka so bili do vodstva svojih maternih strank izjemno kritični, predvsem glede sestavljanja koalicije s socialdemokrati. Mladi nemški politiki so izrazili bojazen, da desno-sredinskega programa CDU/CSU v novi vladi ne bo moč uveljaviti v zadostni meri. Daleč največji aplavz delegatov pa si je prislužil finančni strokovnjak CDU Friedrich Merz, ki se je zavzel za odločne reforme in jasen prelom s pogubno gospodarsko politiko dosedanje levo-sredinske vlade.

T. N.

vernorske volilne kampanje Arnolda Schwarzeneggerja. Predstavil nam je uporabo raziskav volilnega telesa, javnega mnenja ter fokusnih skupin pri načrtovanju volilne kampanje ter merjenju učinkovitosti volilnih strategij. S praktičnimi primeri pa nam je pokazal, da se da z uporabo znanja na področju volilnih kampanj marsikdaj doseči boljši volilni rezultat od pričakovanega.

NOVO:

WWW.NOVA.GENERACIJA.ORG

Nova generacija SLS ima prenovljeno spletno stran, s katero želimo na pregleden, razumljiv in izčrpen način predstaviti svoje delo, aktivnosti ter vse ostalo dogajanje, povezano z nami.

Za cilj smo si zastavili, da oblikujemo uporabniku kar najbolj prijazno spletno stran, ki vključuje večino najsodobnejših spletnih rešitev, predvsem pa je, glede na prejšnjo, že več let preskušano stran, poudarek na možnostih za posodobljanje vsebine ter na drugi strani omogočiti kar največjo stopnjo interaktivnosti – sodelovanja obiskovalcev in samih članov Nove generacije.

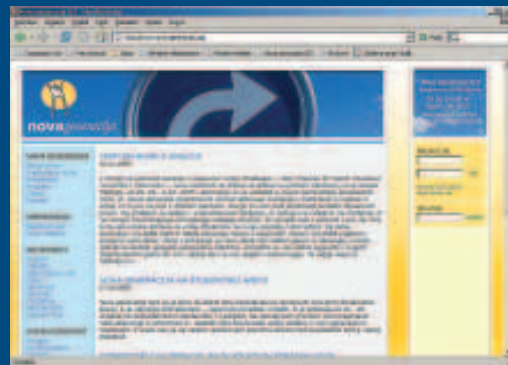
Večino stvari je tako dostopnih vsem obiskovalcem, razumljivo pa je, da je spletna stran mišljena tudi kot orodje za interno komunikacijo med člani, zato vam vabimo, da se **čimprej registrirate med uporabnike!**

Vabljeni, da svoja razmišljanja, prebliske ali pa vsakdanja doživetja objavljate v spletnem dnevniku – **blogu. Forum** pa bo v prihodnje naše središče za vroče debate. Trenutno deluje v omejeni obliki, saj pripravljamo nekaj novosti tudi na tem področju. Že sedaj pa se seveda lahko vključite s svojimi vtisi o novi spletni strani ter z vašimi mnenji o aktualnem političnem dogajanju.

Nekaj prihodnjih tednov je namenjenih tudi testiranju strani, zato vam bomo hvaležni za vse tehnične pripombe o spletni strani: delovanje, izgled, uporabnost...

Prosimo, posredujte nam jih kar na elektronski naslov nova.generacija@sls.si, da bomo lahko čimprej poskrbeli za popravke. Priporočena resolucija zaslona za brskanje po spletni strani je 1024x768. Upamo, da so vam spremembe všeč.

Andrej Napast, glavni tajnik NG SLS

Tuji udeleženci kongresa z bodočo nemško kanclerko Angela Merkel

Nogometni turnir Nove generacije v Šmartnem ob Paki

Zadnjo oktobrsko soboto smo na pobudo vrha Nove generacije v Šmartnem ob Paki organizirali turnir v malem nogometu. Zasnovan je bil v skromnem in prijateljskem duhu in tako se je kasneje tudi iztekel. Tekmovalo je 5 ekip - prvotno bi jih moralo šest, a je žal ena ekipa tik pred začetkom odpovedala. A nas to ni zmotilo, še manj pa igralce, ki so pokazali

veliko mero borbenosti in kvalitete - eni manj, drugi bolj. Rezultat tako ni bil v ospredju, pa vendarle: prvi dve mesti sta osvojili ekipi iz Šmartnega in sicer SLS Šmartno 2. mesto, štu-

denti šmarške fare (KŠSF) pa prvo mesto. Tretji so bili igralci iz Lepe Njive pri Mozirju. Tik pod vrhom pa je bila ekipa Nove Generacije VIP. Par tekem je bilo zelo napetih, spet na drugih so gledalci lahko videli pravo golijado. Upam, da bo ta turnir postal tradicionalen in da bo pridobil tako na kvaliteti kot na udeležbi. Navsezadnje je zmagalo prijateljstvo in druženje, ki se je končalo šele naslednje jutro...

Za pomoč pri organizaciji se zahvaljujemo predvsem domačemu občinskemu odboru SLS

na čelu s predsednikom Francem Fužirjem, ki je najboljšim tudi podelil pokale.

Klemen Stlemenšek

Predstavili smo se na Študentski areni

Nova generacija SLS se je letos že četrto leto predstavila na razstavnih prostorih Študentske arene, ki je največja izobraževalno - sejemska prireditelj mladih. Potekala je od 18 - 20 oktobra na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Glavna tema letošnje prireditve, ki jo je obiskalo 25 000 obiskovalcev, je bila »prstovoljstvo«. Nova Generacija je na razstavnem prostoru predstavila naše

delovanje in aktivnosti. Med obiskovalce smo razdelili veliko zloženek o Novi generaciji in marihuani. Odgovarjali pa smo tudi na morebitna vprašanja mimoidočih o Novi generaciji, projektih in stališčih, ki jih imamo. V sredo nas je na našem raz-

stavnem prostoru obiskal tudi predsednik SLS Janez Podobnik, ki se je zadržal v krajšem pogovoru s prisotnimi člani.

Andrej Napast

Upanje za razvoj demokracije v Gruziji

Podmladek Evropske ljudske stranke (YEPP) je v Gruziji pripravil seminar z naslovom »New Challenges - New Chances for South Caucasus Countries« (Novi izzivi - nove možnosti za države za države na južnem Kavkazu), ki je bil v Tibilisiju od 29. septembra do 2. oktobra. Seminar sta obiskala tudi David Gamkrelidze (predsednik NCP) in dr. David Aprasidze (predstavnik Konrad Adenauer fundacije). Na seminarju so predstavili težave in izzive, ki so jim na poti v Južnem Kavkazu. Sodelujoči so predstavili tudi problem človekovih pravic. Ti problemi se kažejo v vsakodnevem življenju in vplivu na mlade in na študente, ki ne morejo živeti življenja normalnega mladega človeka. To se kaže tudi v odnosih z EU, ker ima le-ta zelo visoke zahteve za vstop študentov na svoje ozemlje (vizni režim).

Na tem seminarju sta dobila podmladka ostalih dveh desnosredinskih strank iz Slovenije status opazovalk, tako da se nam v prihodnje obeta več volilnih glasov iz Slovenije, ki bodo vplivali na bodoče sprejete pomembne odločitve.

Domačini so nas sicer ves čas obilno gostili s svojimi tradicionalnimi jedmi ter vini.

Zadnji dan so nas peljali v regijo Kaheti. Ta regija meji na Čečenijo in Azerbajdžan in je zelo znana po svojih vinih. Videli smo starodavna mesta, lepo pokrajino in dobre, prijazne ljudi. Povsod, kamorkoli smo prišli,

so nas sprejeli z odprtimi rokami. Zadnjo večerjo smo imeli na tipični gruzijski kmetiji, kjer smo imeli možnost okusiti veliko vrst sira, kruha in vin.

Upam, da smo s tem seminarjem omogočili nadaljnji razvoj demokracije v Gruziji in dali podporo opoziciji, katere podmladek je član YEPP-a.

Matjaž Marinčič

Akcija zbiranja igrač za otroke v materinskih domovih!

V Novi generaciji SLS bomo decembra organizirali »BOŽIČKOVANJE« z obiskom in obdaritvijo otrok, ki z mamicami živijo v materinskih domovih.

Vabimo vas, da se nam **do 10. decembra 2005** pridružite pri akciji zbiranja sredstev ali igrač za obdaritev otrok, ki živijo v materinskih domovih.

Vse informacije na telefonu: 01 241 88 14 ali nova.generacija@sls.si.

Konferenca EPPW zveze žensk evropskih ljudskih strank na Dunaju

Odbor zveze žensk evropskih ljudskih strank se je sestel na redni seji v prostorih avstrijskega parlamenta na Dunaju 14. oktobra letos. Poleg sprejema programa dela in proračuna, ki sodita v redno delo odbora je le-ta obravnaval in sprejel dva pomembna dokumenta: resolucijo o pereči problematiki nezaposlenosti žensk v Evropi in deklaracijo za borbo proti prisilnim porokam, mučenju žensk, spolnemu pohabljenju in celo umorom žensk v islamskih in muslimanskih skupnostih. Oba dokumenta bosta sprejeta na naslednjem kongresu (EPP) Evropske ljudske stranke.

Ukrepi proti škodljivim tradicionalnim običajem

Na Dunaju je v prostorih parlamenta sredi oktobra potekala tudi konferenca zveze žensk evropskih ljudskih strank (EPPW) pod vod-

Nada Skuk pred kipom cesarice Marije Terezije na Dunaju

tvom predsednice ga. Doris Pack o ukrepih za preprečevanje škodljivih običajev in zločinov nad ženskami. Razpravljali smo o preprečevanju in možnostih za odpravo takih nedopustnih krivic in kaznivih dejanj, ki se žal tudi v Evropi pred našimi očmi dogajajo dekletom in ženam. Gre za tradicijo, ki je žal prisotna tudi v Evropi. Po uradnih podatkih je najmanj 500.000 žensk v Evropi že prestalo pohabljenja, najmanj toliko pa je ogroženih. Ravno zaradi varovanja tradicije v okviru teh skupnosti številke niso znane in točne. V Sloveniji o tem še nismo razpravljali in zglede, je pa res, da je verjetno tega v nekaterih drugih evropskih državah več, ker imajo več priseljencev iz muslimanskih držav. To nas seveda ne odvezuje, da pogledamo stran in si mislimo, da to ni naš problem. Ali pa se vseeno dogaja in nočemo tega videti?

Težko si je predstavljati, da je v sodobnem času kaj takega sploh še mogoče. Gre namreč za pohabljanje, mučenje in celo umore žensk, ki se upirajo običajem in tradiciji, ki še živi v nekaterih islamskih in muslimanskih skupnostih. Iz razprave in na-

Waris Dirie, ki prihaja in Somalije, živi in dela na Dunaju in v Parizu, je zapisala 15 ciljev za katere se bori:

- da bi vsi v Evropi priznali spolno pohabljenje žensk (svetovna kratica FGM) kot skupen problem vseh držav, pred katerim si ne moremo več zatiskati oči;
- da bi vse verske skupnosti zavzele ostro stališče proti takim postopkom;
- da bi vse žrtve takih običajev dobile pomoč, ki jo potrebujejo;
- da bi vse evropske države sprejele zakonodajo, ki bi ščitila dekleta v Evropi in v tujini pred takimi postopki;
- da bi vse evropske države sprejele zakonodajo, ki bi hudodelce pripeljala pred sodišče;
- da bi bil vsak tak incident preganjan po dolžnosti pristojnih organov;
- da bi vse evropske države izena-

Waris Dirie

vedenih primerov je bilo razvidno, da je položaj žensk v teh skupnostih v evropskih državah celo hujši kot v izvornih državah izseljencev. Očitno je, da skupnosti izseljencev v evropskih državah iz različnih razlogov ne dajejo nekatere tradicionalne običaje bolj krčevito kot v njihovi izvorni domovini.

Grozote, ki se jim dogajajo, je predstavila osebno ena od žrtev, ki ji je uspelo premagati svoj strah in se v javnosti bori za pravice teh deklet in žena. Kot manekenka in model je poslovno uspela in poziva evropsko in svetovno javnost k ukrepanju. Mlada Waris Dirie je ustanovila sklad, ki pomaga dekletom in že-

nam, izdala je že tri knjige o tej problematiki in osebno vodi kampanjo za odpravo in kaznovanje teh zločinov. Razdelila nam je tudi letake s svojimi cilji, ki jih želi doseči. Nerazumljivo se ji zdi, da se kaznuje in prepozna kot zločin spolna zloraba, dejanja spolnega pohabljenja žensk pa se ustrezno ne kaznuje. V Odboru EPPW smo sprejele deklaracijo, s katero pozivamo vse države, da ukrepajo. S konkretnimi primeri in obsegom problematike v evropskih državah nas je seznanila tudi aktivistka in borka za pravice teh žensk, ki deluje v Berlinu, Serap Cileli.

čile spolno pohabljenje s političnim preganjanjem in ga priznala kot osnovo za pridobitev azila;

- da bi ozavestili vse, da pri teh postopkih ne gre za vprašanje kulture ali tradicije, temveč gre za mučenje;
- da bi vse zaposlene v zdravstvu izobrazili za prepoznavanje FGM in za pomoč žrtvam;
- da bi vsem žrtvam omogočili brezplačno zdravstveno pomoč za odstranitev posledic in potrebno psihotrično svetovanje;
- da bi se o problemu odprto in javno razpravljalo;
- da bi vsi, ki se borijo proti tem tradicijam strnili svoja prizadevanja in delovali povezano;
- da bi organizacijam za boj proti FGM omogočili potrebne vire financiranja;
- da bi se vsi v Evropi trudili k uresničitvi njenega cilja: da se mučenje žensk konča!

(po besedilu Waris Dirie sem tekst prevedla Nada Skuk)

Položaj, ukrepe in avstrijsko zakonodajo, ki kaznuje in odkriva ta dejanja, so nam predstavile ministrice avstrijske vlade mag. Karin Gastinger zvezna pravosodna ministrica, dr. Ursula Plassnik, ministrica za zunanje zadeve, notranja ministrica Liese Prokop in ministrica za zdravje in ženske Maria Rauch-Kallat, ki je bila tudi gostiteljica srečanja. Konferenca so se udeležile tudi predstavnice Evropske unije žensk s predsednico Ingrid Tishy Schreder.

Iz Slovenije sem bila, žal, iz vseh treh strank članic EPP žensk iz Slovenije, edina predstavnica kot predsednica SŽZ pri SLS prisotna tako na seji Od-

bora EPPW kot na konferenci.

Zaskrbljena se sprašujem, ali smo ženske tako brezbrizne za probleme drugih žensk, ali pa gre le za bojazen ali preobremenjenost in misel, da ne moremo storiti nič?

Tudi v naši družbi se dogaja nasilje nad ženskami in otroci, dogajajo se krivice. Zato menim, da moramo najprej same ženske dvigniti glas in skupaj prepričati našo družbo, da ukrepamo! Posamezniki in posameznice lahko zgolj opozarjajo na probleme. Ukrepi pa morajo biti celoviti. Ukrepati mora cela družba, če želimo spremeniti brezbriznost v dostojne medčloveške odnose. Da ne bo prepozno! Kajti vse delo in trud, vsi politični govori in obljube so odveč, če nismo sposobni preprečiti in kaznovati najhujših zločinov ali vsaj popraviti krivic. Enakost med ljudmi, človeška skupnost, človečnost, izgubijo pomen, ko se ozremo stran in rečemo: Vseeno mi je! Kako bi bilo povsem drugače na svetu, če bi vsi delali po zapovedi: Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe!

V deklaraciji o ukrepih proti škodljivi tradicionalni praksi smo ženske Evropskih ljudskih strank (EPP) povzele predlog ukrepov in ciljev, za katere se W. Dirie bori. Pozvale smo Evropsko ljudsko stranko, da ta problem in predlog ukrepov obravnava na naslednjem kongresu EPP. Pozvale smo vlade evropskih držav, da se borijo proti takim postopkom in pozvale k ukrepanju vse, ki delujejo in lahko prepoznajo in pridejo v stik z žrtvami, kot so: zdravniki, odvetniki, učitelji, verski voditelji pa tudi javne medije, da ozaveščajo javnost in nadzorujejo ukrepanje pristojnih.

Zaposlovanje žensk

Na redni seji Odbora EPPW smo sprejele tudi osnutek deklaracije, s katero želimo dopolniti Lisbonsko deklaracijo, ki naj bi upoštevala in predvidela okoliščine za boljše pogoje zaposlovanja žensk, preprečila razvrednotenje profesionalnega dela žensk, oziroma odpravila razlike v plačah za enako delo med moškimi in ženskami. Ustvariti je potrebno pogoje, ki bodo omogočali zaposlenim ženam uskladiti kariero in skrb za družino. V resoluciji smo poudarile, da je potrebno ustrezno ovrednotiti delo žensk ter njihovo vlogo v družbi. Le tako bodo politični ukrepi bolj učinkoviti in le-tako bodo cilji Lisbonske strategije uresničljivi.

Nada Skuk, predsednica SŽZ pri SLS

Predsednica in podpredsednica SŽZ na sedanju svetu EUW v Švici

Vollna seja Sveta EUW (Evropske unije žensk) je bila letos konec avgusta v Švici v znamenitem mestu Bern. Sredi mesta v Medvedjem grabnu res bivajo 4 rjavi medvedi. Mesto ima številne kulturne in zgodovinske spomenike ter lepo urejen cvetlični vrt blizu hotela, kjer smo bile udeleženske nastanjene.

Gostiteljice iz Švice so poskrbele za dobro organizacijo in gostoljuben sprejem. Organizirali so nam izlet v Mystery park (vreden ogleda, če vas zanima vesoljsko prostranstvo in izvor kulture na zemlji) in celo ekumensko bogoslužje v znameniti katedrali sredi mesta za vse udeleženske, ki smo se ga rade udeležile, ker smo članice EUW seveda tudi članice različnih cerkva in različnih ver.

Na redni seji Sveta EUW sva zasto-

ga vodstva EUW in vodstva komisij EUW.

Za predsednico je bila izvoljena ponovno za 2 letni mandat Ingrid Tishy Schreder iz Avstrije, prav tako podpredsednica Peta Payne iz Velike Britanije, tajnica Irene Peer-Polzner iz Avstrije ter blagajničarka Birte Iversen z Danske.

Pred zasedanjem Sveta je minister za zdravje predstavil problematiko in zakonodajo, ki ureja odkrivanje in

1. EUW poziva Združene narode, Evropsko unijo in Svet Evrope, da posveti posebno leto kampanji za odpravo nasilja nad ženskami
2. EUW zahteva, da postanejo promocija in zaščita pravic žensk osnovni pogoj, na katerem se gradi človekove pravice in demokratična družba in da se stori vse potrebno za preprečitev nadaljnje kršitve človekovih pravic na področju Evropske unije.

EUW nadalje poziva vse države, da **ustavijo rekrutiranje otrok** v vojske in uporabo otrok - vojakov v vojnah; vse vpletene države pozivamo k spoštovanju človekovih pravic.

Resolucija 4: Majhni projekti:

Ženske imajo pomembno vlogo pri skrbi za družino in pri borbi proti revščini.

Izobražene ženske se vsekakor bolje znajdejo in lahko več prispevajo za zaščito in razvoj v svojih državah.

Pozivamo bančne organizacije, da razširijo in ponudijo več različnih kreditov in projektov financiranja za izobraževanje žensk v nerazvitih državah.

Resolucija 5: Zoonoze; Globalizacija vpliva tudi na hitro širitev raznih nalezljivih bolezni po svetu. Trenutna izdelava cepiv v svetu je nezadostna.

Pozivamo k učinkovitejšim ukrepom, poenotenju standardov za borbo proti nalezljivim boleznim, še posebej za izboljšanje in hitrejšo pripravo ustreznih cepiv!

III: Na tretji delavnici smo razpravljale o problematiki **družine** in možnostih o izboljšanju pogojev za starše, da bodo lažje uskladili skrb za družino in službo, še posebej smo analizirale pogoje in težave žensk pri zaposlovanju.

Na seji Sveta smo sprejele tudi Resolucijo »A network of peaceful cooperation against the network of terror«, v kateri smo pozvale, da mora Evropa ostati močna in povezana. Ženske v Evropi smo se vedno zavedale, da le povezanost prinese rezultate. Terorizem deluje povezano, zato se mu moramo upreti povezani!

Zato EUW pozivamo članice EU, da naj se na prvo mesto prizadevanj v uniji postavi **prizadevanje za stabilizacijo in poenotenje Evrope, z namenom boljše pripravljenosti in bolj organiziranega boja proti terorizmu.**

Na koncu zasedanja smo se dogovorile, da bo čez dve leti, torej **1. 2007, redna seja Sveta EUW na Danskem. Posebno pozornost bomo namenile problematiki zaposlovanja žensk. Redna seja Upravnega odbora EUW bo januarja 2006 v Parizu, Kongres krovne organizacije EWA (EUW in EPP žensk) pa je načrtovana v oktobru 2006 v Bratislavi.**

Ženske, povezane v EUW kot tudi v EPP Women, želimo pomagati graditi Evropo in boljši svet. Zavedamo pa se, da moramo in zmoremo le povezano opozarjati na zapostavljeno vlogo žensk, ki v 21. stoletju še niso dosegle enakopravnosti spolov, čeprav igrajo pomembno vlogo v družbi kot matere in zaposlene žene. Še posebej moramo opozarjati na pravice otrok in tistih žena, ki so v nekaterih svojih državah in narodih še vedno zapostavljene kot drugorazredni državljani in nimajo zagotovljenih najosnovnejših človekovih pravic.

*Nada Skuk,
predsednica SŽZ pri SLS in članica
UO EUW*

pali Slovenijo: jaz kot predsednica Slovenske sekcije in podpredsednica SŽZ ga. Mira Rotman iz Lenarta, ki je članica Komisije EUW za prehrano, kmetijstvo in potrošnike. Udeležila sem se tudi Upravnega odbora EUW in sodelovala na Komisiji EUW »Europe alive«, katere program je spoznavanje, povezovanje, sodelovanje evropskih držav z organiziranimi obiski po državah Evrope. Še posebej vse zanimajo nove države članice, zato bo naslednji obisk EUW, kot smo poročali že v prejšnji številki, v Sloveniji prve dni junija 2006.

Na Svetu so potekale volitve nove-

ga zdravljenje zasvojenec s prepovedanimi drogami, ki so v Švici zelo razširjene, saj naj bi vsak otrok v procesu izobraževanja vsaj enkrat užil katero od prepovedanih drog.

V okviru zasedanja so potekale tri delavnice:

I. O človekovih pravicah, kjer je bila sprejeta Resolucija za odpravo nasilja v družini, za odpravo t.i. »častnih umorov« žena muslimanskih narodov, za odpravo spolnega pohabljenja žensk, preprodaj in prostitucije žena in deklet, prisilnih porok in suženjstva, seksualnega terorizma in posilstev kot orožja vojne.

Vsa mednarodna skupnost mora prepoznati barbarsko uporabo posilstev kot orožja vojne za nesprejemljivo **kršitev mednarodnega prava in konvencij o spoštovanju človekovih pravic**; pozivamo k strogemu kaznovanju takih dejanj; opozarjamo, da Rimski sporazum, ki ga je sprejelo Mednarodno kazensko sodišče l. 2000 klasificira posilstvo kot zločin proti človeštvu!

II. Na delavnici na temo **Globalizacija**, so bile sprejete naslednje resolucije:

Resolucija 1: Odpušitev dolga državam, ki spoštujejo vlogo žensk v njihovi družbi!

Resolucija 2: Voda - Pravica vseh ljudi je, da imajo dostop do čiste pitne vode!

Pozivamo k pomoči državam za izvedbo projektov za boljšo oskrbo pitne vode.

Resolucija 3: Enakopravnost spolov - spoštujemo različnost kultur in tradicij po svetu. Pri tem opozarjamo na poseben položaj žensk pri tem. Preprečiti je potrebno, da ne bodo žrtve poskusov ohranjanja t.i. »tradicij« pred vplivom globalizacije. Pozdravljamo dejstvo, da so ženske prepoznane kot enakopraven del v procesih za doseg ciljev v novem tisočletju.

Pozivamo k iskanju novih načinov in projektov, ki bi omogočili boljši položaj žensk.

V okviru EUW delujejo Komisije, ki jih vodijo:

Statutarna komisija; predsednica Lizzie Lichtenberg, Danska

Vollna komisija; Pam Rickards, VB

Nadzorni odbor; Inger Strom Billing, Švedska

Kultura, izobraževanje in znanost; predsednica Eva Wybrands, Nemčija

Gospodarstvo in zaposlovanje; predsednica Maria Theresia Fekter, Avstrija

Okolje, Lokalna samouprava in Regionalni razvoj; Hanne Falkensteen, Danska

Družina in Socialne zadeve; Anette Renard, Francija

Hrana, kmetijstvo in potrošniki; Erica Bergman, VB

Zdravstvo; predsednica Kate Iff-Knopf, Švica

Informiranje in Masovni mediji; Gabriele Gebessler, Nemčija

Mednarodna politika; Marlene Lenz, Nemčija

Pravosodje; Sara Granklint, Švedska

Begunci, Priseljenci in Demografija; Lillian Zellou, Grčija

Europe Alive; Joshepine Barrett, VB

Bomo na kmetovih plečih reševali evro

Davčni vijak jemlje kmetom

V letu 2004 sprejet zakon o dohodnini je dodatno obdavčil kmete za približno 10 milijard tolarjev. V dohodninsko osnovo je ob katastrskem do-

hodku vnesena tudi obdavčitev ukrepov kmetijske politike. Tako se v dohodninsko osnovo štejejo tudi neposredna plačila na površino in na žival, štejejo se tudi podpore težjim pogojem pridelave, biološki in ekološki pridelavi in prireji, ravno tako pa se v dohodninsko osnovo vračunavajo investicijske podpore za prestrukturiranje kmetijstva in podeželja. Še posebej je za sredstva ukrepov kmetijske politike nerazumljivo, da se dohodnina obračunava akontacijsko.

V Slovenski kmečki zvezi pri SLS smo večkrat opozarjali na nerazumljivo davčno politiko, dvojno ali celo trojno obdavčevanje kmetov, še posebej povrtninarjev, perutninarjev in vinogradnikov. Upali smo, da bodo spremembe davčne zakonodaje stvari popravile in da bo v Sloveniji vzpo-

stavljen sistem obdavčitev kmetijskih zemljišč in dohodkov v kmetijstvu primerljiv večini držav članic Evropske unije. Predlog sprememb dohodninske zakonodaje, ki ga je Vlada Republike Slovenije poslala v Državni zbor, ne rešuje nastale situacije. V SKZ pri SLS pričakujemo, da bo parlamentarna razprava pokazala na potrebne spremembe in s tem zagotovila slovenskim kmetom konkurenčne pogoje na evropskem trgu. Prekomerno obdavčevanje sili slovenskega kmeta v obup in kliče k javnemu nasprotovanju.

Ali kmetijstvo ni sestavni del gospodarstva?

Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji je gotovo nujen dokument, ki bi moral enakovredno obravnavati razvojne dileme in možnosti slovenskega gospodarstva na eni strani in posledice reform na socialni standard Slovencev in Slovenk. V SKZ pri SLS zaskrbljenostjo ugotavljamo, da predstavljeni dokument ne zajema kmetijstva, gozdarstva in razvoja podeželja. Čudi nas, da avtorji tega dokumenta

niso povabili k sodelovanju tudi poznavalcev razmer v slovenskem in evropskem kmetijstvu. Ta okvir reform bi vsekakor moral začrtati razvojne smernice Načrta razvoja podeželja za obdobje 2007 - 2013. Slovenska kmečka zveza pri SLS poziva Vlado RS, da se Okvir gospodarskih in socialnih reform dopolni z delom kmetijstva, gozdarstva in razvoja podeželja in da v okviru reform davčne politike natančno opredelijo povečane davčne obremenitve lastnikov kmetijskih zemljišč in gozdov. Ravno tako pa v okviru SKZ pričakujemo, da bodo zaradi povečanih stroškov hrane ocenjene posledice uvedbe enotne davka na dodano vrednost.

Predsednik države dr. Drnovšek ne razume kmetijske politike

Izjave prvega ministra Velike Britanije Blaira o potrebah reforme evropske kmetijske politike so v Sloveniji padle na zelo plodna tla. Tako predsednik vlade Janez Janša kot tudi predsednik države dr. Drnovšek sta v svojih izjavah podala podporo Blairovim idejam. V SKZ pri SLS pa smo skrbno sledili izjavi za javnost pred-

sednika dr. Drnovška, z datumom 27. oktober, kjer predsednik izjavlja, da je skupna evropska kmetijska politika EU zgrešena. Radi bi opozorili, da je Slovenija v času mandata dr. Drnovška kot predsednika vlade podpisala predpristopno pogodbo in pristopno pogodbo, s katero se je država Slovenija zavezala spoštovati vse skupne politike EU, tudi kmetijsko. Nerazumljivo je, da se s tako lahkoto izjavlja o zgrešenosti evropske kmetijske politike, ko pa vemo, da so njeni temeljni cilji sledeči:

- zagotavljanje varne hrane po zmernih cenah za potrošnika,
- kmetovanje, ki mora upoštevati vse norme za skrbno varovanje naravnih virov (zemlja, voda in zrak);
- skrbno gospodarjenje s podeželjem in gozdnim prostorom, ki zagotavlja enakomeren razvoj podeželja;
- upoštevanje težjih in specifičnih pogojev pridelave z zagotavljanjem ustreznega prihodkovnega položaja;
- priznavanje multifunkcionalne vloge kmetijstva in temu ustrezna podpora kmetovanju;
- zagotavljanje ustrezne socialne ravni kmečkim družinam.

pske in slovenske razvojne probleme?

Zaradi teh ciljev so države članice EU sprejele skupno kmetijsko politiko in politiko razvoja podeželja, ki se tudi ustrezno proračunsko podpira. V izjavi nas tudi preseneča veliko podpiranje globalizacijskih procesov na področju trgovine z hrano, ko pa vemo, da so razmere in pogoji za pridelavo in predelavo varne hrane po svetu zelo različni. Posledično to lahko vpliva na zmanjšanje zaščite zdravja potrošnikov in prenos kužnih bolezni iz kontinenta na kontinent.

V izjavi tudi ne drži trditev, da se EU ukvarja z ogromnimi presežki hrane. Agenda 2000 je te zadeve uredila

in iz milijonov ton presežnega masla in mesa so se zaloge zmanjšale na minimalne in nujne.

SKZ pri SLS predlaga predsedniku države dr. Drnovšku, da bi v okviru pogovorov o prihodnosti države republike Slovenije odprl tudi temo kmetijstva in razvoja podeželja. Predlagamo, da k pogovorom povabi širšo strokovno in stanovsko javnost.

Izvršilni odbor SKZ pri SLS je v okviru svojih rednih sej večkrat obravnaval nerazumljivo kadrovanje na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v zadnjem letu. Nedopustno je, da se nad nekaterimi funkcionarji ministrstva in organov v sestavi izvaja medijski linč in se jim pred odstavitvijo ne da možnosti argumentiranega zagovora. Še posebej ni logično, da si nekateri organi nadzora jemljejo pristojnosti »preiskovalnih komisij«. V SKZ pri SLS pozivamo vse odgovorne k kulturnemu in strpnemu dialogu ter spoštovanju osnovnih človekovih pravic in dostojanstva.

Kadri so vir razvoja

Slovenska kmečka zveza pri SLS poziva vse organe stranke, da nemudoma pristopijo k obravnavi zgoraj navedene problematike in jim dajo ustrezen poudarek. Enako gre poziv poslanski skupini SLS in tudi drugim za reševanje slovenskega kmetijstva in podeželja.

Slovenska kmečka zveza pri SLS poziva vse organe stranke, da nemudoma pristopijo k obravnavi zgoraj navedene problematike in jim dajo ustrezen poudarek. Enako gre poziv poslanski skupini SLS in tudi drugim za reševanje slovenskega kmetijstva in podeželja.

*Ciril Smrkolj,
predsednik Slovenske kmečke zveze
pri SLS*

SL(S)–lavni: Pogovor z Evgenom Sapačem, nekdanjim podpredsednikom SLS

“Bodočnost prekmurja je v večjih naložbah v turizmu in v druge vzporedne dejavnosti, v ekološkem kmetovanju in vračanju izobražencev.”

Pogovor z Evgenom Sapačem, članom Slovenske ljudske stranke, ki je stranko aktivno spremljal kot njen podpredsednik, državnim svetnikom interesne skupine kmetov, obrtnikov in samostojnih podjetnikov v prvem mandatu, članom nadzornega odbora KD GROUP, občinskim svetnikom, predsednikom občinskega odbora in še posebej kot dobrim pogajalcem za čim boljše pogoje bivanja in življenja slovenskega kmeta in kmetijstva in nenazadnje tudi nekdanjega predsednika Sindikata kmetov Slovenije, bo gotovo pritegnil pozornost vsakogar, ki bere pričujočo številko Odmeva.

Kakšen je vaš običajen delovni dan?

Moj delovni dan je še vedno zelo pester in dejaven. Imam občutek, da še vedno premalo naredim, čeprav sem že pet let v pokoju. Zemljo sem v glavnem dal v najem, pustil sem si samo okrog enega hektarja zemlje, kjer pa gojim intenzivne kulture, ki zahtevajo več ročnega dela, ki ga opravlja skupaj z ženo. Redimo še vedno nekaj prašičev in kokoši ter večje število kuncev, ki jih uporabljam za dietno prehrano, ker me je močno napadla sladkorna bolezen.

Kot predsednik občinskega odbora SLS se trudim, da bi še naprej obdržali čim več svetnikov v občinskem svetu in seveda tudi našega župana. Sem tudi predsednik mandatno imunitetne komisije in član raznih drugih komisij. Sem tudi član Sveta območne enote Zavoda za gozdove Murska Sobota in član Zavoda za gozdove Slovenije, pa tudi član nadzornega odbora Kmečke družbe. Kot vidite, mi ni nikoli dolgčas, če želim pošteno opravljati vse te omenjene funkcije.

V prostem času rad skupaj z vnučkom gobarim v naših lepih goričkih gozdovih, kjer sem svoje znanje in ljubezen do narave uspešno prenesel na svojega vnuka.

Politika je vedno igrala pomembno vlogo v vašem življenju. Kako gledate na obdobje, ko ste bili podpredsednik

SLS, in kako na stranko gledate danes?

Naša stranka in delo v njej sta mi vedno veliko pomenila in mi še danes veliko pomenita, je pa vseeno razlika med tistim takrat, ko smo ustanovili Kmečko zvezo, in današnjo SLS. S Kmečko zvezo smo orali ledino demokraciji Slovenije in zato mislim, da bi si danes zaslužila večjo pozornost znotraj SLS. Bil sem podpredsednik Kmečke zveze in eden izmed voditeljev vslovenskega kmečkega protesta leta 1993. Šli smo na cesto, ker so se kmetom godile krivice, kakor se jim godijo tudi danes, čeprav danes nihče več ne razmišlja o zapori cest in podobnem.

Bil sem tudi eden izmed podpredsednikov skupaj z Marjanom Podobnikom in mislim, da je uspeh, ki smo ga dosegli na volitvah leta 1996, posledica dobrega skupnega dela v stranki. To je bilo zlato obdobje naše stranke, ki pa smo ga precej lahkomišlno zapravili z izstopom iz vlade in z združitvijo s Krščanskimi demokrati, čemur sem jaz vedno nasprotoval. Posledice so se pokazale na volitvah 2000, kjer so bili volivci zmedeni ob nastanku stranke Nove Slovenije kot nove stranke v Sloveniji.

Danes moramo vložiti mnogo dela in truda, če hočemo stranko dvigniti iz sivine in ji zagotoviti mesto, ki ji po Programu stranke tudi pripada v slovenskem političnem prostoru. Dobro delo naših ministrov v vladni koaliciji pa bo gotovo zagotovilo za ponovni dvig naše stranke.

Gotovo se radi spominjate lepega rezultata na volitvah leta 1996.

Na volitvah 1996 sem tudi sam kandidiral in dosegel dober rezultat. Kljub temu pa nisem prišel v parlament. Proporcionalni volilni sistem je dober za stranko, slab pa za posameznika, saj se šteje dobljeni odstotek na volitvah, ne pa število glasov. Sem pač kandidiral v enem izmed največjih volilnih okrajev, kjer je mojih 3800 glasov prineslo komaj 23%, drugje na primer pa je 3000 glasov pomenilo 40% in dovolj za vstop v parlament. Poslanci so postali v naši stranki tudi nekateri, ki so po naši krivdi izkoristili priložnost, in čeprav niso nikoli delovali v stranki, prišli v parlament ravno preko SLS, kar se je pokazalo v najnovejšem obdobju oz. na preteklih volitvah. Najbolj boleče zame pa je še vedno to, da sem imel protikandidata v lastni stranki in namesto, da bi ga stranka kaznovala, mu še zdaj dela velike usluge. To omenjam zato, da se kaj takega ne bi več zgodilo.

Vaše aktivnosti so bile vedno povezane s kmetom in kmetijstvom tako preko Državnega sveta RS kakor preko Sindikata kmetov Slovenije in SLS. Kako danes ocenjujete takratno dogajanje in kakšen je vaš pogled danes na položaj slovenskega kmeta in kmetijstva?

Ponosen sem, da sem bil izvoljen za člana Državnega sveta v prvem mandatu in zastopal interese kmetov v tozadevni komisiji, ki jo je vodil Tone Hrovat, dipl.inž. kmetijstva. Mislim, da smo uspešno delovali in naše delo prenesli tudi na teren, saj sem bil v tem času skoraj vsako soboto in nedeljo prisoten na različnih kmečkih manifestacijah in prireditvah ter okroglih mizah.

Pozneje sem bil izvoljen za predsednika Sindikata kmečke zveze, ki se je pozneje preimenoval v Sindikat kmetov Slovenije. V času mojega delovanja sem se ves čas trudil, da bi naš sindikat uspešno zastopal pravice

Z vnučkom rada gobariva

kmetov in jim zagotovil dostojno mesto v slovenski družbi.

Vam je iz tistega časa kaj še posebej ostalo v spominu?

V tem času je bil leta 1998 v Sloveniji organiziran tudi kongres CEA, ki smo si ga zaslužili z dobrim delom mojega predhodnika Cirila Smrkolja v tej nevladni organizaciji združenja kmetov v Evropi. Kongres je potekal v Cankarjevem domu, kjer je sodelovalo več sto delegatov iz vse Evrope in je zbudil veliko medijsko pozornost. Za vselej so mi ostale v spominu be-

Opazil pa sem, da s temi pogajanji izgubljam samostojno kmetijsko politiko v Sloveniji.

V tistem obdobju sem bil z delegacijo tudi na Irskem in Škotskem, kjer smo se seznanili s kmetijsko politiko v teh deželah. Posebno Irsko je z vstopom v Evropsko zvezo leta 1973 največ pridobila, saj je bilo takrat v Evropski zvezi še dovolj sredstev za kmetijstvo, ki jih je Irsko znala s pridom izkoristiti.

Težava Slovenije pa je v tem, da so skupaj s Slovenijo vstopale v EU države - agrarne velikanke, kot sta Pol-

lastnih sredstev, prepočasi pa prihajajo obljubljena sredstva od države.

Mislím, da smo v predpristopnem obdobju premalo naredili, da bi črpali več sredstev iz EU, to pa zaradi tih domačih predpisov ali pa slabo pripravljenih projektov. Vse to je skupni imenovalac za slab položaj slovenskega kmetijstva, ki ga uničuje tudi neustrezna davčna politika.

Kako gledate na funkcijo državnega svetnika?

Državni svetnik lahko kljub temu, da državni svet ni drugi dom parla-

da vloženi kmečki certifikati dobijo odraz v uspešni finančni podobi, kar nam je v veliki meri tudi uspelo. Znotraj Kmečke družbe uspešno nastopajo vzajemni skladi, ki so bili v preteklosti med najuspešnejšimi. Upam, da bo tudi v bodoče tako, saj imamo uspešno in sposobno strokovno vodstvo.

Prekmurje je vaša zibelka - kjer ste si ustvarili svojo družino - kjer so in bodo pognali korenine vaši nadaljnji rodovi - ali menite, da bo Slovenija uspešno loviti ravnotežje v poplavi interesov EU in bo za Prekmurje še vedno veljalo, da je slovenska žitnica?

Prekmurje, moja zibelka, je gotovo moja največja ljubezen, kjer sem si sam ustvaril družino in zdaj imata že svoji družini hčerka, ki živi pri naju z ženo, in sin, ki si je ustvaril družino precej proč, na Goričkem. Imam vnukinjo Tadejo, ki je začela letos študirati na univerzi v Mariboru, in vnuka, ki hodi v 6. razred devetletke v Puconcih in živi na naši domačiji v Brezovcih.

Na žalost pa je Prekmurje še vedno med najmanj razvitimi kraji v Sloveniji, čeprav tukaj živijo pridni in delovni ljudje. Še vedno je veliko ljudi odvisnih od kmetijstva.

Po vstopu Slovenije v EU je večina malih kmetij obsojena na propad, saj ne morejo uspešno kmetovati v neusmiljenih tržnih razmerah. Boli me tudi, ko gledam propadanje naših kmetij na Goričkem in zaraščanje kmetijskih površin. Mladi še vedno odhajajo od doma, doma pa ostajajo ostareli, nesposobni za delo in odvisni od dobre volje svojih otrok ali širše družbe.

Tudi to nam je prinesla EU, ampak za to smo v veliki meri tudi sami glasovali. Bodočnost Prekmurja vidim samo v večjih naložbah v turizmu in v druge vzporedne dejavnosti, v ekološkem kmetovanju in vračanju naših izobražencev v ta predel Slovenije.

Mateja Faletič

Na strokovni ekskurziji na Irskem

Dolgoletna prijatelja - Ciril Smrkolj in Evgen Sapač

sede gosta iz Brazílije, ki je dejal: »Kmetje iz vsega sveta smo največja vojska na svetu in v rokah imamo največje strateško orožje, to je hrana. Na žalost nismo enotni in ga ne znamo uporabljati sebi v prid«.

Sodelovali ste tudi v predpristopnih pogajanjih v zvezi s kmetijstvom v Bruslju.

Drži. V tem času sem se kot predsednik Sindikata kmetov Slovenije udeležil tudi predpristopnih pogajanj v Bruslju na temo kmetijstva, vendar tam predstavniki kmetov nismo imeli mnogo vpliva na sama pogajanja.

jaska in Madžarska, ki bi rabili ogromno sredstev za kmetijstvo iz Bruslja v času, ko se sredstva za kmetijstvo v EU drastično zmanjšujejo in je iluzorno od tam pričakovati večja sredstva za naše kmetijstvo.

Zaradi tega, ker smo morali slovenski kmetje pred vstopom v EU sprejeti strogo evropsko zakonodajo, pa smo za to imeli premalo finančnih sredstev, se je zadnji čas položaj slovenskega kmeta drastično poslabšal in se še slabša. Propada večina malih kmetij, nedograjene ostajajo tudi investicije, v katere so kmetje vložili mnogo

menta, s svojim delom mnogo prispeva za okolje, ki ga je izvililo, samo pravilno mora usmeriti svoje delo. Mislím pa, da ni demokracija, ampak demagogija, če si lahko vsak novinar na televiziji dovoli po svoji presoji razpravljati o potrebi Državnega sveta, ki ima svojo osnovo v Ustavi Republike Slovenije. Je pa gotovo trn v peti nekaterim našim politikom, ki mu očitajo, da državo dosti stane, pozabljajo pa, da obstajajo inštitucije, ki so skoraj nepotrebne in kljub temu nihče nič o njih ne govori.

Še vedno ste aktivni kot nadzornik KD - kakšna je vaša vloga na tem področju?

Kot član nadzornega odbora v Kmečki družbi sem se skupaj z ostalimi člani in vodstvom vedno trudil,

31. oktober - dan reformacije. V Sloveniji je ta dan državni praznik od leta 1992. Reformacija je Slovencem prinesla prvo knjigo in s tem knjižni jezik, poleg tega pa tudi prvo omembo pojma Slovenec.

S tem, ko je postal leta 1992 dan reformacije državni praznik, smo Slovenci dali priznanje našim reformatorjem za zasluge, ki jih imajo na področju slovenske kulture in identitete.

V občini Puconci, kjer živim, je okrog 2400 članov evangeličanske cerkvene fari. Faro vodi duhovnik magister Evgen Balažic, ki je v tej fari več kot 30 let. Skupaj s katoličani živimo strpno versko življenje, saj imamo tudi mešane cerkvene pevske zборе, ki nastopajo tudi zunaj meja cerkvene občine.

Občina Puconci praznuje svoj občinski praznik 13. oktobra, ko je bil izdan tolerančni patent in so bili vsem omogočeni pogoji za enakopravno versko delovanje. Ob tej priliki je bil ob praznovanju občinskega praznika za častnega občana imenovan gospod mag. Evgen Balažic, duhovnik v naši evangeličanski fari.

Za častnega občana občine Puconci ga je imenoval občinski svet, sestavljen iz evangeličanov in katoličanov, kar samo potrjuje dobro sožitje med obema verama.

Sam bi bil najsrečnejši, če bi se obe veri v bližnji bodočnosti ponovno združili, kar bi imelo sigurno ugodne posledice za ves krščanski svet.

Evgen Sapač

OPRAVIČILO

Na občem zboru Zveze upokojencev pri SLS v Mozirju je bilo ugotovljeno, da je bila vsa pošta za g. Evgena Sapača za kandidacijo in sodelovanje pri ZU pri SLS napačno naslovljena, in sicer na g. Štefana Sapača.

G. Evgen Sapaču se opravičujemo, ker ni mogel enakovredno nastopiti kot kandidat za Upravni odbor Zveze upokojencev pri SLS, čeprav ga vsi poznamo kot izredno aktivnega člana Slovenske ljudske stranke in Zveze upokojencev.

Po dogovoru Upravnega odbora ZU pri SLS sem bil zadolžen, da to zadevo uredim z g. Evgenom Sapačem. To smo uredili, g. Sapač je pristal na kandidacijo, zato ga bomo na prihodnjem Upravnem odboru ZU pri SLS vključili v Upravni odbor ZU pri SLS.

G. Evgen Sapaču se za nehote storjeno napako opravičujemo.

Bogdan BRADAC

Meja s Hrvaško in arbitraž

(nadaljevanje s strani 37)

Tam živijo Slovenci, za svoja zemljišča plačujejo davek na katastrski dohodek Sloveniji, za vodenje zemljiškega katastra je pristojna Geodetska uprava v Kopru, lastništvo pa vodi Zemljiška knjiga na sodišču v Piranu. To ne podpira hrvaške zahteve po meji v sredini piranskega zaliva. Hrvati so ponaredili vrsto podatkov. Ker sta kataster in zemljiška knjiga javni evidenci, so Hrvati v letih 1993 in 1994 prerisali in prepisali podatke, preštevilčili parcele in nastavili za to območje še en zemljiški kataster in zemljiško knjigo, seveda brez arhivskih podatkov, kar kaže na način nastanka teh evidenc. Že leta 1992 so izdali šolski zemljevid, kjer so risali mejo po slovenski zemlji in po sredini piranskega zaliva. Začeli so povzročati incidente ob meji in na morju in s posredovanjem si beležijo jurisdikcijo, kjer jo prej nikoli niso imeli. Jurisdikcija je pomembna za arbitražo. Pred nekaj leti so piranski zaliv spremenili v savudrijsko valo. Tako ni napisano na nobenem načrtu ali karti, ki je starejša od 5 let.

Z navajanjem in objavljanjem neresničnih podatkov Hrvati že deset in več let in še zdaj povzročajo sovraštvo Hrvatov do Slovencev in zavajajo slovensko javnost.

V internetni izdaji hrvaškega časnika »Glas Istre« z dne 11. oktober je bil objavljen članek Kristine Flegar z naslovom »Granica južno od Dragonje i sv. Odorika nije sporna«. V njem so navedene izjave Severina Đurđevića, vodje katastra v Bujah, ki je bil tudi član hrvaške delegacije slovensko-hrvaške strokovne skupine za primerjavo neuskkljenih mej katastrskih občin.

V prvem odstavku tega članka piše: »Sredi devetdesetih let, ko smo prišli do točke današnjega mejnega prehoda Kaštel (slov. Dragonja), kjer sem dokazal, da so bile vasi Škudelin, Škrilje in Bužini vedno del k. o. Kaštel, je predsednik slovenske komisije obvestil hrvaške kolege, da niso pristojni za nadaljevanje primerjave neuskkljenih mej od te točke pa do ustja reke Dragonje. Kolikor vem, se delo teh komisij ni nadaljevalo in tako njihovo delo ni dokončano.«

Vse trditve že iz prvega odstavka so neresnične. O mejnem sektorju 11, kamor spada to območje, so bili sestanki 14.-16. maja 1996 v Kopru, 4.-7. junija 1996 v Bujah in 24.-25. septembra 1996. Vedno je bil prisoten Severino Đurđević. V skupnem poročilu trinajstega sestanka mešane strokovne skupine je zapisano: »Po navodilih urada za mejo Republike Hrvaške hrvaška stran nima kompetence za nadaljnjo delo pri usklajevanju dokumentacije, zahodno od točke 320 navzdol po toku reke Dragonje do morja«. Zapisnik je za slovensko stran podpisal vodja Vladimir Lazorko, za hrvaško pa njihov vodja Zdenko Šigir. Na sestanku v Ljub-

ljani pa so zaradi različnosti in neuskkljenosti stališč obeh strani ločeno navedli stališči. Zapisnike hrani Geodetska uprava RS v Ljubljani.

V zapisnikih nikjer ne piše, da je Severino Đurđević dokazal, da so po njegovem vasi Škudelin, Škrile in Bužin (to so zaselki, ki so del naselja Sečovlje) v k. o. Kaštel. To je nesmisel. Katastrska občina Sečovlje je segala in še zdaj sega preko Dragonje, kjer so navedeni zaselki. Izvirne podatke o nastanku mej katastrskih občin v letih 1818 in 1819 hrani arhiv v Trstu, današnje stanje pa Geodetska uprava v Kopru, ki je pristojna za vodenje podatkov o parcelah in ima podatke o lastnikih, lastniki zemljišč preko Dragonje pa plačujejo Sloveniji davek na katastrski dohodek.

Tudi nadaljnja vsebina tri strani dolgega članka s trditvami Severina Đurđevića je v podobnem stilu. Neverjetno je, da strokovnjak, ki je bil na sestankih prisoten in je še vodja katastra v Bujah, tako prozorno ponareja resnico. Morda na ukaz hrvaškega vladnega Urada za meje? Nekaj resnice je le v naslovu članka »Granica južno od Dragonje in sv. Odorika«. Meja mora biti res južno, vendar naši politiki in njim podrejeni strokovnjaki ne vedo, kje.

V Delu, 10. septembra, je bil razgovor novinarja Borisa Šuligoja s hrvaškim akademikom in članom ekspertne skupine za mejo Petrom Strčićem. Povedal je, morda zato, da bi privabil bralce, da piranski zaliv ne bo imenoval savudrijska vala. V ostalem pogovoru je zelo nasprotoval Sloveniji in si izmišljal brez argumentov. Jorasa je proglasil za Hrvata, kanal sv. Odorika naj bi bil izkopen leta 1945, v katastrskem načrtu pa je narisano že leta 1818, navajal je tudi tajno štetje prebivalstva v Piranu iz leta 1933, da je mesto italijansko, okolica povsem hrvaška in da Slovenci o tem nič ne vemo. Takrat je bila tam Italija, štetje pa naj bi bilo tajno. Ne morem si predstavljati tajno štetje v tuji državi, ki naj bi ga izvedla Jugoslavija. Morda so šteli le v Zagrebu. Strčić pa ni hotel nič slišati o uradnem štetju, ki je bilo, opravljeno za časa Avstro-Ogrske monarhije, nazadnje leta 1910. Po tem štetju je bila Istra skoraj brez Hrvatov. Na primer: v katastrskih občinah

Savudrija, Umag in Novigrad ni bilo niti enega Hrvata, v Kaštelu pa 2. To dopolnjuje še podatek, da sta bila v coni B svobodnega tržaškega ozemlja uradna jezika le slovenščina in italijanščina in jo je ves čas njenega obstoja upravljala samo Slovenija.

Podatki o štetju prebivalstva so napisani v knjigi »Katastrske občine v Istri«, ki je izšla v francoščini z naslovom CATASTRE NATIONAL DEL ISTRE, izdal jo je L'INSTITUT ADRIATIQUE v Sušaku leta 1946. Ta knjiga je bila namenjena pogajanjem za mejo med Slovenijo in Italijo v Parizu. Krdelja je stroka dobro opremila za pariška pogajanja.

V Delu, 24. oktobra, je v rubriki pisma bralcev Jože Primc naštel vrsto hrvaških laži in ponarejanj listin že od 13. stoletja naprej z namenom prisvajanja, kar jim je marsikje uspelo. Prepričljivo je naštel dokumente in njihove objave. Pismo je zaključil s tem, da je poleg naštetih primerov prisvajanja slovenskega ozemlja gotovo še veliko več. Sprašuje se, zakaj naši znanstveniki nič ne naredijo.

V Sloveniji je bila imenovana zgodovinska komisija, ki jo vodi Janko Prunk, morda z namenom, da se ne bo nič naredilo. Kdaj bo politika dovolila začetek priprav na arbitražo in zakaj se temu izogibajo?

Na Geodetski upravi RS je oddelek za državno mejo, ki spada pod oddelek za nepremičnine. Kdo bi ga našel? Že 8 let nima stikov s Hrvati, dela pa na vzdrževanju meja vseh drugih sosednjih

držav. Sosednje države imajo urade za mejo. Tudi hrvaški Urad za mejo pri hrvaški vladi je dajal močno politično podporo in navodila njihovi mešani strokovni skupini za primerjavo katastrskih podatkov, naši pa so bili v podrejenem položaju.

Slovenija še vedno nima vladnega urada za meje. Nujno bi bilo obuditi ekspertno skupino za pripravo gradiva za morebitno arbitražo. Hrvati grozijo z arbitražo z vsemi ponarejenimi podatki.

Tudi Drnovšek je ob sporazumu z Račanom nasedel ponarejenim podatkom. Območje preko Dragonje s slovenskimi državljani je hotel prepustiti Hrvaški z izgovorom, da je pač tam dvojni zemljiški kataster. Sporazum Drnovšek - Račan je v nasprotju s 47. členom Ustave RS, ki govori o izročitvi državljanov Slovenije, v nasprotju s 3. členom, kjer piše, da je Slovenija država vseh svojih državljanov in državljanek in v nasprotju s 4. členom, ki določa, da je Slovenija ozemeljsko enotna in nedeljiva država.

Slovenija mora čimprej za arbitražo pripraviti svoj predlog razmejitve. Sporazum Drnovšek - Račan je popolnoma nesprejemljiv. Če zahtevamo manj, kot nam pripada, tudi arbitrer ne more odločiti pravično. Ureditev slovenskega izhoda na odprto morje v obliki dimnika pomeni odstop od upravičene razmejitve, še zlasti, ker določa plovni režim le za vstop v dimnik, izplovitev pa po italijanskem morju. Zdaj ima Slovenija še dostop do odprtega morja. Vlada in zunanje ministrstvo bi se morali učinkovito odzvati na omejevanja izvajanja suverenosti v piranskem zalivu.

Teško in nemogoče je zahtevati mejo, ki bi Sloveniji zgodovinsko pripadala. Na primer v slovenski Štrigovi je po 2. svetovni vojni hrvaška UDBA pobila 30 Slovencev samo zato, ker so hoteli biti Slovenci. Štrigova je zdaj hrvaška. Iz dela od nekdanje cone B, ki je segala do Mirne, se je ob priključitvi Hrvaški izselilo veliko Slovencev in Italijanov.

Minimum, kar mora Slovenija zahtevati in strokovno utemeljiti, je celovita piranska občina izpred leta 1954, ko je obsegala tudi Savudrijo in Kaštel. Ta omogoča slovenski dostop do mednarodnega morja, ki ga zdaj še ima.

Pavel Zupančič

Član programskega sveta SNZ pri SLS

Aktivnosti Slovenske narodne zveze pri MO SLS Ljubljana

V oktobru 2005 se je sestel Upravni odbor SNZ pri MO SLS Ljubljana. Tema sestanka je bila aktivnosti v zvezi z izboljšanjem slovenskega jezika v javni rabi. Po razpravi smo sprejeli sklep, da vzpostavimo dialog z ključnimi osebami in resorji, ki bi lahko pomagali pri ustreznih jezikovnih politikih občil.

S posebnim pismom smo se 24.10.2005 obrnili na ministra za kulturo dr. Vaska Simonitija in ga zaprosili za sestanek. Upajmo, da bo do sestanka čimprej prišlo, pismo pa si lahko preberete na naši spletni strani.

Andrej RANT,
Predsednik SNZ pri MO SLS Ljubljana

Voščilo Izidorja Rejca ob rojstnem dnevu Mateje Bizjan

Voščilu so se pridružili tudi ostali sodelavci

Delovno srečanje s predsednikom stranke

Člane SLS RO KRAS so v četrtek, 27. oktobra, v Divači na delovnem obisku obiskali predsednik stranke Janez Podobnik, poslanec DZ RS Josip Bajc in župan Občine Pivka Robert Smrdelj. Predsedniki OO Divače, Sežane, Pivke, Hrpelj-Kozine in Komna so se s predsednikom stranke, poslancem DZ in županom pogovarjali predvsem o aktualnih vprašanjih in problemih delovanja vlade in sodelovanja v vladni koaliciji, o delovanju državnega zbora, lokalni samoupravi in pripravah na volitve. Odgovarjali so še na vprašanja in pobude članov RO KRAS. Predsednik Podobnik je izrazil prepričanje, da stranka v vladi programska izhodišča dobro zastopa. Prisotni člani RO, član Upravnega odbora UZ pri SLS Jože Vrh in predsednica Nadzornega odbora pri UZ SLS so predsedniku zaupali tudi svoje poglede za izboljšanje političnega ugleda stranke in nenazadnje za pridobivanje zaupanja pri n simpatizerjih oziroma volilcih. S posebno skrb-

jo so obravnavali ugotovitev, da se ženske zelo težko odločajo za sprejemanje vidnih političnih zadolžitev v okviru stranke. Člani so mnenja, da nekaj znakov govori v prid razmišljanju, da stoji za takimi odločitvami predsednik njihovega osnovnega poslanskega delo. Delo Državnega zbora je prisotnim predstavil poslanec DZ Josip Bajc. Pogled na lokalno samoupravo in delovanje RO znotraj novih regij je zelo izčrpno predstavil župan občine Pivka Robert Smrdelj. Mnenja je, da bi morali Regionalni odbori nastajati in delovati v na novo nastajajočih razvojnih regijah. Predsedniku stranke in kot ministru daje pobudo, da se zavzame, da bi čimprej stekla avtocestna povezava med POSTOJNO in mejnim prehodom JEL-

ŠANE. Tako predsednik Podobnik kot poslanec DZ Josip Bajc sta podprla izraženo pobudo in povedala, da se bosta pogovorila z ministrom za promet, da poišče možnosti za hitrejši pričetek s potrebnimi pripravljalnimi deli. Prisotni so predsednika seznanili tudi z nekorektnim obnašanjem nekaterih naših članov do stranke SLS na zadnjih volitvah in se zavzeli, da se predsednik s temi člani pogovori.

Pohod na Krn 2005

Občinski odbor SLS Kobarid vsako leto organizira tradicionalni pohod na Krn (2245m) za Huljev memorial. Letošnji pohod, ki je potekal 27.8.2005, je bil že 14. po vrsti.

Alojz Fon - Huljo je bil rojen v Drežnici leta 1951. Bil je navdušen planinec in gorski reševalec. Plezal je v domačih gorah, v Italiji, Avstriji, Švici, na Kavkazu in v Andih. Zaradi prevelike strasti do zbiranja starega orožja je izgubil življenje pri razstavljanju

granate 25.3.1991. Tako mu ni bilo dano, da bi dočakal osamosvojitve Slovenije. Bil je odločen zagovornik sprememb in eden prvih članov takratne SKD.

Letošnji pohod je bil tudi v načrtu aktivnosti pred Taborom SLS v Mozirju. Žal je bila zaradi slabega vremena udeležba manjša. Na vrhu gore se nas je tako zbralo 18 pohodnikov. Pripravili smo krajšo slovesnost in sveto mašo, v čudoviti naravi in tišini, ki jo je daroval župnik in dekan Ivan Gregorc. Kljub zelo slabi napovedi smo imeli lepo vreme z razgledom. Od drugod se je letošnjega pohoda udeležil tudi g. Rafko izpod Černjivca, ki se ni ustrašil slabe napovedi.

Darko Koren

Spoštovani,

Predstavljamo vam 23. številko časopisa SLS-ODMEV. Mesečnik boste prejeli, v kolikor boste izpolnili priloženo naročilnico in jo poslali na naslov: SLS ODMEV, Beethovnova 4, 1000 Ljubljana. Cena izvida časopisa je 200,00 tolarjev. Vsi, ki nam boste poslali izpolnjeno naročilnico, boste na dom prejeli položnico za plačilo polletne naročnine (1000,00 tolarjev).

NAROČILNICA

Spodaj podpisani _____ (ime in priimek)

stanujoč _____ (ulica in hišna številka)

_____ (poštna št.) _____ (pošta)

naročam časopis SLS - ODMEV z mesecem _____ (mesec in leto naročila)

_____ (lastnoročni podpis)

V _____, dne _____

Žrebanje nagrad iz glasila ZARTVSLO

14. oktobra 2005 smo stranke koalicije Slovenije opravile nagradni žreb. V času predreferendumske kampanje za zakon o RTV smo namreč v vse domove poslali glasilo, ki je med drugim vsebovalo tudi nagradno križanko z geslom "Za boljši program". Med več kot deset tisoč dopisnicami s pravnimi odgovori je glasbenica Brigita Šuler izžrebala štiri nagrajenke, ki so si razdelile tri televizijske in en radijski sprejemnik:

1. nagrado prejme **Matilda Slekovec** iz Črne na Koroškem
2. nagrado prejme **Karmen Šuhnik** iz Prevalj
3. nagrado prejme **Danica Rigler** iz Gornje Radgone
4. nagrado pa prejme **Bojana Verbič** iz Ljubljane

Žrebanja so se udeležili glavni tajnik SDS Dušan Strnad, v.d. glavnega tajnika NS.i Maruša Novak, član Izvršilnega odbora SLS Rok Ravnikar, član Sveta DESUSA Aleš Kardelj, poslanka SDS Eva Irgl in poslanka NS.i Marjetka Uhan.

Piknik kamniškega odbora SLS

Kamniški odbor SLS želi svojim članom vsestransko popestriti življenje. Sestanki in razprave, odločitve in iskanje rešitev za tekoče probleme v večernih urah (od letos na novi lokaciji, v stavbi AMD Kamnik), po težkem delu v službi ne morejo članov stranke dovolj zblížiti, zato se mora najti čas tudi za razvedrilo in sprostitve. Da bi se to zgodilo na najprimernejši način, vodstvo kamniškega odbora SLS vsako leto organizira izlet ali piknik, na katerega so povabljeni vsi člani z družinami.

Letos je bil poleg tega 11. septembra še 14. TABOR SLS v Mozirju ter 2. oktobra 2. SHOD slovenskih kmetov pri Slomšku na Ponikvi. Iz Kam-

nika je na kraj obeh dogodkov odpeljal člane SLS in njihove družine avtobus, da so se lahko udeležili pomembnega kulturnega, družabnega in političnega druženja.

Sončna jesenska nedelja, 16. oktobra, je bila kot naročena za obisk Galerije Repanšek na Rudniku. Tja je namreč kamniški odbor SLS povabil svoje člane na piknik. Drevje je žarelo v rumenih, oranžnih in rdečih barvah jeseni, za njimi pa je zelena preproga travnikov prekrivala ob cesti bežečo pokrajino. Prehitro se z avtom odpelje mimo, oči se ne morejo tako naglo napiti te zelene omame...

Pot nas je pripeljala v še razkošnejši naravni park, kjer je na vsakem ko-

raku mogoče čutiti umetniško roko Janeza Repanška. Prostrana zelenica diha svežino in mir, ne motijo je kamni in stebri, ki vsak zase in vsi skupaj predstavljajo del žive narave, ki se je stisnila med drevje v tih kotiček. V njem domuje kulturni hram, ki sprejema umetnike, da s svojim delom potešijo umetnosti željne obiskovalce Galerije Repanšek.

A tokrat ni bila na vrsti tista klasična umetnost. Gostoljubnost Janeza Repanška se je pokazala v drugi, prav tako privlačni luči. Na pikniku, kakor je navada, se dobro pije in je. In vse to so člani SLS in njihovi domači v polni meri to nedeljsko popoldne tudi doživeli.

Ker sodijo k članstvu SLS tudi kmečke žene, so s svojimi slaščičarskimi sposobnostmi dokazale, kaj znajo. In tudi to je dalo prijetnemu ozračju na pikniku svoj pečat. Stekla je sproščena beseda, slišala se je domača viža iz ust zadovoljnih in dobro razpoloženih gostov.

Da je strankarsko druženje ne sa-

mo koristno, temveč tudi prijetno, je dokazal jesenski piknik kamniškega odbora SLS. Članstvo SLS je pogrešalo le, da se piknika ni mogel udeležiti nihče z vrha stranke.

*Dušan Jesenik
dr. Anton Svetlin*

2. vseslovenski shod kmetov na Ponikvi

Predsednik Slovenske ljudske stranke Janez Podobnik je ob soglasju Mariborske škofije na 13. TABOR-u v Sevnici 5. septembra lani javno izrazil podporo predlogu civilne iniciative, o razglasitvi Antona Martina Slomška za zavetnika kmetov, slovenskega kmetijstva in kmetijskega slovstva. Stranka pa je tudi aktivno sodelovala pri pripravi prvega srečanja, na katerem je imel slavnostni govor tudi predsednik SLS.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je letos kot glavni organizator sodelovala pri pripravi 2. vseslovenskega shoda kmetov pri svojem zavetniku, ki je potekal v nedeljo 2. oktobra na Ponikvi.

Na pobudo in v organizaciji **Tonjota Janežiča**, člana SKZ - Slovenske kmečke zveze pri KGZS OE - Postojna se je ob pomoči in sodelovanju OO SLS Slovenske ljudske stranke Ilirska

Bistrica **Rudija Celina**, Kmetijsko svetovalne službe Ilirska Bistrica, Kmetijske zadruga Ilirska Bistrica, Predsednika Čebelarkega društva **AŽ Zorkota Šabca**, in drugih posameznikov zbralo za avtobus kmetov v želji po udeležbi na skupnem srečanju kmetov v rojstnem kraju svojega zavetnika A..M. Slomška na Ponikvi.

Prireditve se je pričela ob 12. uri s sveto mašo v cerkvi sv. Martina na Ponikvi, ki jo je vodil pomožni škof dr. Jože Smej, ki je v svoji pridigi večkrat poudaril pomen trdnih podeželskih družin ter opravljanje poklica kmeta skozi čas polpretekle zgodovine. Spomnil je na težko preteklo obdobje za slovenskega kmeta, opozoril na njegovo sedanost in prihodnost, katerih glavno stičišče je zvestoba slovenstvu, slovenski zemlji, znanju, slovenski besedi, predvsem pa krščanstvu. Prav te vrednote pa je uspešno

združil in uspešno vnesel med slovenske kmete prav A..M. Slomšek. Med sveto mašo so predstavniki posameznih regij in društev pred oltar prinesli darove - značilne pridelke in izdelke za svoje kmetijsko področje. **Špela Sedmak**, študentka biotehnične fakultete, ki ji ni tuje tudi delo na domači kmetiji, je v imenu članov Čebelarkega društva Anton Žnidaršič iz Ilirske Bistrice, Društva sadjarjev Ilirska Bistrica, Kmetijske zadruga Ilirska Bistrica in ostalih kmetov občine Ilirska Bistrica izročila na oltar skupno zahvalno darilo ilirsko bistrških kmetov. Darilo so sestavljali čebelji proizvodi in kmetijski pridelki, značilni za naše ilirsko bistrško in brkisko področje. Tako pri darovanju sv. maše kot na slavnostni akademiji je zastopal Čebelarke društvo Antona Žnidaršiča iz Ilirske Bistrice - praporščak **Cveto Prosen**.

Ob 15. uri pa je pred rojstno hišo blaženega Antona Martina Slomška na Slomu potekala svečana akademija, ki jo je s pesmijo obogatil Mešani

cerkveni pevski zbor Peter Pavel Glavar iz Komende. Prisotne kmete iz vse Slovenije so pozdravili župan občine Šentjur mag. Štefan Tiselj, Peter Vrisk - predsednik KGZS, Iva Zupančič, predstavnica Zveze kmetov Slovenije ter Matjaž Glavan, predsednik Zveze slovenske podeželske mladine.

Kulturni del prireditve pod naslovom »Pesem spremlja kmečko delo« je po poti skozi kmečka dela in stare običaje ter pesmi, ki so jih spremljale, prisotne popeljala Dušica Kunaver. Množica ljudi je v prijetnem razpoloženju prepevala stare slovenske pesmi, ki so nekoč, pa tudi še danes, spremljale delo na poljih, sadovnjakih ter družijo in povezujejo družine in prijatelje ob večerih, praznikih ali drugih družabnih srečanjih še dandanes.

Za prijeten preostanek dneva je poskrbela mlada glasbena skupina »Mladi upi« iz Ponikve.

Po maši in slavnostni akademiji je sledila pogostitev udeležencev srečanja, za katere so svoje dobrote prispevale kmečke žene iz okoliških vasi in več podjetij živilsko predelovalne industrije.

Čeprav so ta nedeljski dan zmotile tudi kaplje dežja, so vsi udeleženci tega romanja izrazili zadovoljstvo in željo, da se tudi naslednje leto ponovno srečamo na PONIKVI.

